

Zienswijzenverslag CHW bestemmingsplan ‘Suikerzijde, deelgebied noord’, structuurvisie ‘De Suikerzijde’ en de MER ‘Suikerfabriekterrein Groningen’ en Aanvulling MER (anoniem)

Het ontwerpbestemmingsplan CHW bestemmingsplan ‘De Suikerzijde, deelgebied noord’, de ontwerpstructuurvisie ‘De Suikerzijde’ en de Aanvulling op het Milieueffectrapport (hierna: MER) hebben ter inzage gelegen van 10 december 2020 tot en met 20 januari 2021. Gedurende deze termijn kon iedereen zowel schriftelijk, mondeling als via het webformulier op de gemeentelijke website een zienswijze indienen. Het MER heeft ter inzage gelegen van 9 april tot en met 3 juni 2020. Er zijn naar aanleiding van deze terinzageleggingen in totaal 30 schriftelijke zienswijzen ingediend. Van de mogelijkheid om mondeling een zienswijze in te dienen, is geen gebruik gemaakt. Van de 30 zienswijzen is één zienswijze (van de Veiligheidsregio Groningen) te laat ingediend en derhalve niet-ontvankelijk. De overige zienswijzen zijn binnen het termijn van ter inzage legging ingediend en voldoen aan de voorwaarden. Deze zijn daarmee ontvankelijk.

Tijdens de periode van ter inzage legging kwamen er extra stukken beschikbaar die betrekking hadden op het ontwerpbestemmingsplan en ontwerpstructuurvisie. Het betreft het definitieve toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. en een gemeentelijke notitie. Beide documenten zijn meteen toegevoegd aan de ter inzage legging.

Tevens heeft de ontwerpbesluit ‘hogere grenswaarden geluid ten behoeve van het bestemmingsplan ‘De Suikerzijde, deelgebied noord’ ter inzage gelegen van 10 december 2020 tot en met 20 januari 2021. Voor deze zienswijze is een aparte zienswijzeverslag gemaakt en bijgevoegd bij het betreffende besluit.

De termijnen voor zienswijzen lag in de periode van de tweede lockdown door Covid-19. Als gevolg hiervan was er geen mogelijkheid om fysieke informatiebijeenkomsten te organiseren. Op de projectpagina van de gemeentelijke website waren alle documenten te vinden. Ook was daarop een digitale presentatie van informatieborden en een filmpje te zien. Een aantal bijeenkomsten, zoals met de klankbordgroep en de gemeenteraad zijn digitaal georganiseerd. Op het projectbureau aan de Energieweg werden achter de ramen de panelen en de maquette gepresenteerd.

In de zienswijzennota worden 4 kolommen gebruikt. De eerste kolom geeft het zienswijzenummer. Indien een zienswijze uit meerdere onderdelen bestaat, dan is de nummering nader opgedeeld (b.v.: 3.1, 3.2, etc.). De tweede kolom geeft de samenvatting van (een onderdeel van) een zienswijze. De derde kolom geeft onze reactie op de zienswijze. De vierde kolom geeft aan of de zienswijze heeft geleid een wijziging van het ontwerp bestemmingsplan, de ontwerp structuurvisie of het MER, inclusief aanpassingen. Hierbij drie mogelijkheden:

- De zienswijze leidt tot aanpassing van (een van) de stukken. Tevens wordt er een voorstel gegeven van de aanpassing(en);
- De zienswijze leidt niet tot aanpassing van (een van) de stukken. Hierbij wordt opgemerkt dat er verscheidene zienswijzen waren, die in deze fase van de plannen nog niet concreet beantwoord kunnen worden, of dat aandacht wordt gevraagd bij de uitwerking van de verschillende vervolgfasen. Formeel beschouwd hebben deze zienswijzen dan niet geleid tot aanpassing van de structuurvisie, het bestemmingsplan en / of het MER;
- Het vakje is leeg. In dit geval had hetgeen dat was ingediend niet rechtstreeks betrekking op de stukken. Vaak betreft dit een verzoek tot nader overleg.

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
1 SV	<p>In het bestemmingsplan is er sprake van een fietsbrug over het Hoendiep ter hoogte van Hoendiep 150. Op de tekening staat nu op de plek van de inrit van de achterliggende parkeerplaats een kamp.</p> <p>Indiener maakt zich zorgen om de volgende punten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. er is daar geen aansluiting op een bestaand fietspad naar het noorden. Wat voor gevolgen kan dit krijgen voor het groen dat er nu is (en het voetpad en een waterpartij)? 2. mochten er verkeerslichten nodig zijn op die plek, hoeveel last hebben wij daar dan van qua licht en geluid. (lees knipperende lichten en optrekkende auto's/ vrachtwagens, etc) 3. hoe is het dan gesteld met de verkeerveiligheid voor fietsers en voor degene die het Hoendiep af willen naar de parkeerplaats/ ons kamp? 4. komen er niet nog meer "verdwaalde" fietsers op ons terrein? 5. word het een hele lange fietsbrug en komt deze dan heel erg bij ons in de buurt 6. blijft onze privacy zoals die nu is? 	<p>In deelgebied noord gaan we uit van een fijnmazig netwerk aan fietspaden. Doel is het gebied op termijn in alle windrichtingen met de omgeving te verbinden. Op termijn is ook de fietsverbinding ter hoogte van Hoendiep 150 mogelijk. In het Stedenbouwkundig plan hebben we hiermee rekening gehouden.</p> <p>De plek in het plan is zo gekozen dat deze oversteek over het Hoendiep ten noorden van de onderdoorgang onder het spoor kan komen, wat ook de plek is voor het nieuwe station. Op termijn kan deze route richting Vinkhuizen in noordelijke richting gecontinueerd worden, zodat ook de wijken die ten noorden van De Suikerzijde liggen nog beter met de fiets te bereiken zijn.</p> <p>De in de zienswijze genoemde zorgen zijn zeker van belang bij de verdere uitwerking van deze fietsroute. Gezien het intensieve gebruik van het Hoendiep is de aanleg van de brug met een verkeersveilige oversteek over het Hoendiep een punt van nadere bestudering. Naast een veilige oversteek zal ook goed gekeken worden naar de verdere inpassing, waarbij wij overigens niet uitgaan van een brug die ook over de weg Hoendiep gaat lopen.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
2 BP	Het bezwaar geldt de bouwhoogtes van het meest noordwestelijke blok, tegenover de aldaar liggende woonboten-arken. Voor de eerste rij bebouwing, het dichtst bij het Hoendiep zou indiener graag maximaal 3 ipv 4 bouwlagen zien, en het deel daarachter met max 6 ipv 12 bouwlagen.	In het Stedenbouwkundigplan voor deelgebied Noord en de vertaling daarvan in het bestemmingsplan is aangegeven dat de oevers openbaar blijven en een groene en natuurvriendelijke inrichting zullen krijgen. Daarmee ontstaat naar onze mening aanvaardbare	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Indiener geeft aan nu tegenover een prachtig natuurgebied met een hoge privacywaarde te wonen. Dat er bebouwing komt, is indiener niet gelukkig mee, maar met de voorgestelde maximale bouwhoogtes blijft er van privacy weinig meer over.</p>	<p>ruimte tussen de hoogte van de bebouwing en de ligging van de woonboten.</p> <p>Ook is in het bestemmingsplan geregeld dat de bebouwing langs de noordwestzijde van het Hoendiep maximaal 4 bouwlagen mag zijn en is hier een minimale afstand gehanteerd tussen de ligplaatsen en de voorgenomen bebouwing.</p> <p>Het noordwestelijke bouwveld is gericht op het nieuwe park. Hier is ruimte geboden voor een mogelijk hoogte accent aan de zuidzijde van het bouwveld. Het ligt voor de hand de nieuwe woningen te oriënteren op het park en de zonzijde. De lagere rand met woningen aan de zijde van het Hoendiep worden ontsloten via een woonpad (en is niet toegankelijk voor de auto).</p>	
3			
3.1	<p>Indiener zou graag zien dat de ambitie van 20% sociale (betaalbare) woningen - zowel huur als koop) verhoogd wordt: de woningnood voor die doelgroep is het hoogst.</p>	<p>Wij onderkennen de behoefte aan betaalbare woningen, waaronder sociale huurwoningen. Samen met de corporaties maken we plannen voor de komende 10 jaar. Vooralsnog is het streven in de stad als geheel om jaarlijks minimaal 200 tot 240 sociale huurwoningen netto toe te voegen. Dit wordt op meerdere locaties in de stad gerealiseerd. Ook Suikerzijde maakt onderdeel uit van deze ambities.</p> <p>Daarnaast streven we naar een (meer) evenwichtige verdeling van sociale huurwoningen over de stad. De programmering in de gebiedsontwikkelingen, waaronder de Suikerzijde, is dan ook deels gebaseerd op bestaande verhoudingen in de stadsdelen en de relatie met de omliggende wijken. In de basis gaan we voor de eerste</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>fase uit van 15% sociale huur voor de Suikerzijde, maar we kijken ook – gezien de grote behoefte – of we het aandeel sociale huur hier kunnen vergroten. Meer sociale huur zet de haalbaarheid van het plan echter onder druk in verband met het verschil in grondwaarde. We zijn in gesprek met het Rijk om te onderzoeken of het Rijk hierin kan ondersteunen.</p> <p>Tevens willen we u erop wijzen dat de paragraaf betreffende het woonbeleid (3.3) in het bestemmingsplan is geactualiseerd en verduidelijkt.</p>	
3.2	<p>Indiener acht het van groot belang dat er uitdrukkelijk ruimte op Suikerzijde beschikbaar wordt gesteld voor kleine wooncoöperaties, vooral die coöperaties die zich richten op permanent betaalbare woningen. Hiervoor is het van belang dat de gemeente open staat voor mogelijkheden van het pachten van grond voor non-marktgerichte prijzen. Indiener verwijst hierbij naar de motie ‘Wooncoöperatie’ van mei 2020 die inmiddels opgenomen is in de gemeentelijke woonvisie. Indiener zou graag zien dat de gemeente actief burgers informeert en inspireert om hier invulling aan te geven. Indiener maak namelijk momenteel deel uit van een initiatiefgroep voor een dergelijke wooncoöperatie dat zich wil richten op de Suikerzijde.</p>	<p>Op basis van de motie kijken we wat ten aanzien van de wooncoöperaties de precieze behoefte is en hoe we daaraan invulling kunnen geven. Wanneer blijkt dat er een concrete behoefte is voor De Suikerzijde, dan kijken we hoe we deze initiatieven in de planvorming kunnen inpassen.</p> <p>Tevens willen we u erop wijzen dat de paragraaf betreffende het woonbeleid (3.3) in het bestemmingsplan is geactualiseerd en uitgebreid.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
3.3	<p>Ook sluit indiener aan bij een aantal insprekers dat zich sterk maakt voor natuurinclusief bouwen en voor de vraag naar ruimte voor zaken die de gezondheid en de leefkwaliteit bevorderen - zoals een volkstuinvereniging (moestuinen) en ‘wilde’ speelplekken; zaken die ontwikkeld en beheerd kunnen worden door bewoners van de wijk.</p>	<p>De gemeente werkt aan een voorstel voor natuurinclusief bouwen. Het voorstel gaat in op maatregelen die zijn te nemen aan, op of in de directe omgeving van gebouwen. Het is de bedoeling dat er rond de zomer van dit jaar een voorstel aan de Raad gepresenteerd wordt die voor de gemeente als geheel moet gelden, dus daarmee ook voor De Suikerzijde.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>Daarmee wordt natuurinclusief bouwen een uitgangspunt bij ontwikkelingen. Natuurinclusief bouwen voegt biodiversiteit en ecologische kwaliteit toe en levert tegelijkertijd een bijdrage aan een prettige leefomgeving. Ook biedt het mogelijkheden voor natuurbeleving en levert zo een bijdrage aan het welzijn en de gezondheid van mensen. In deelgebied Noord hebben we dit thema op het niveau van het deelgebied uitgewerkt door uit te gaan van een robuuste en groene openbare ruimte. Dat betekent een nieuw park, natuurvriendelijke oevers langs het Hoendiep, aandacht voor biodiversiteit en veel groen in de straten en singels. Het gebied wordt niet ingericht als traditioneel stedelijk groen, met kortgemaaid gras, solitaire bomen en intensief beheer, maar wordt benaderd als veel natuurlijkere, ruigere en weelderige groenzones. Het vormt de grondtoon van de nieuwe wijk en vormt de basis voor nieuwbouw in de bouwvelden. Binnen de bouwvelden zien we dit thema terug in het groene (semi-) openbare gebied. Bij bouwplannen binnen de ontwikkelvelden is natuurinclusief bouwen na vaststelling van het voorstel door de raad een uitgangspunt.</p> <p>We willen voedsel een prominentere plek geven in de openbare ruimte, bijvoorbeeld door boomsoorten en beplanting toe te passen die eetbare vruchten dragen. Binnen de gemeente zijn er de laatste jaren vele bewonersinitiatieven gerealiseerd in het kader van Eetbaar Groningen. Binnen dit initiatief kunnen bewoners buurtmoestuinen en boomgaarden in de</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>openbare ruimte aanleggen en beheren. Voor dergelijke initiatieven is binnen Suikerzijde-Noord ook ruimte.</p> <p>Voor de inrichting van speelplekken en speelaanleidingen in het gebied gebruiken wij als basis het gemeentelijke inspiratieboek "Sporten, spelen, bewegen en ontmoeten in Groningen". Daar is spelen in een groene, natuurlijke en avontuurlijke omgeving in opgenomen. Nadere uitwerking vindt plaats in een latere fase van het proces.</p>	
4	Wijkoverleg Vinkhuizen (WV)		
4.1 SV	Het WV vindt de opvatting dat de nieuw te ontwikkelen wijk in tekst en beeld alleen in verbinding wordt gebracht met de binnenstad storend. In praktijk zal er veel meer verbinding te verwachten zijn met de omliggende wijken Vinkhuizen, Zeeheldenbuurt en het dorp Hoogkerk.	Wij zijn het met u eens dat er vanuit en naar De Suikerzijde vanuit alle richtingen nieuwe verbindingen zullen ontstaan. Een belangrijk gegeven voor de ontwikkeling van De Suikerzijde is de grote nabijheid van de binnenstad. Voor nieuw te ontwikkelen locaties is dat een bijzonderheid, zeker in deze omvang. U leest hier echter ook een eenzijdige focus op de binnenstad in en dat is niet de bedoeling. Ook de andere verbindingen zijn waardevol voor zowel De Suikerzijde als de omliggende wijken en gebieden. Wij maken in de Inleiding (blz. 5) duidelijker dat De Suikerzijde ook betekenis heeft in de relatie met Vinkhuizen, Zeeheldenbuurt, De Held, Hoogkerk, Buitenhof, Peizerweg/Stadspark en de Onlanden.	De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken De tekst en kaart op pagina 5 & 6 van het SV wordt aangepast.
4.2 SV	Het is het WV een beetje onduidelijk hoe de beslissing is genomen om deze naam aan het gebied te geven. Zover het WV bekend is daarop geen inspraakmogelijkheid geweest. De naam 'Suikerzijde'	Het spijt ons te horen dat u negatief bent over de naamkeuze. De naam is na intensief overleg en discussie tussen een ambtelijke werkgroep, cultuurhistorici en	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	vinden het WV matig gekozen. Het refereert maar aan een korte periode (1914-2008) in het bijna 1000-jarig bestaan van de stad. Daarbij is suiker een product dat niet louter als positief wordt ervaren. Het WV ziet ook niet helemaal waar 'zijde' geografisch voor staat. Het lijkt niet meer dan een modieus modernisme. Het WV pleit ervoor de naam te heroverwegen. Een mooi alternatief ziet het WV in 'De Verbetering', zoals ook de naam van het gemaal en de polder.	andere deskundigen tot stand gekomen en vervolgens bestuurlijk vastgelegd. Er was sterk de behoefte om het woord 'suiker' in de naam te laten terugkomen, omdat het heel duidelijk een indicatie geeft waar het gebied zich bevindt in de stad. Veel Groningers weten nog dat daar lange tijd een suikerfabriek stond. Als zodanig is dan snel duidelijk voor een ieder dat het om dat deel – die zijde - van de stad gaat. De Suikerzijde dus.	
4.3 SV	De Suikerzijde een 'stadsdeel' noemen is verwarrend. We spreken immers al over stadsdeel West. De juiste en proportionele term voor De Suikerzijde is volgens het WV 'wijk'.	Met 'stadsdeel' doelen wij in overdrachtelijke zin op De Suikerzijde als 'nieuw deel van de stad'. Het aanduiden van dit gebied als 'stadsdeel' moet in deze fase van de plannen als een werktitel worden opgevat. Het ligt in de lijn der verwachting dat bij het ontwikkelen van De Suikerzijde, het uiteindelijk in de volksmond een wijk genoemd wordt.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
4.4 SV	Gezien de aanzienlijke effecten voor milieu en leefkwaliteit die ook blijken uit de MER, lijkt het WV dat de optie voor een publiekstrekker geheel geschrapt dient te worden en niet open moet blijven.	Op het niveau van de Stad Groningen als geheel zijn er weinig potentiële plekken voor de vestiging van een nieuwe publiekstrekker. Toen de terreinen van de voormalige Suikerfabriek ter beschikking kwamen was het dus volstrekt logisch om hier de optie van een publiekstrekker open te houden. Deze optie is vanaf het begin van de planvorming meegenomen, maar niet verder ingevuld. Nu we concreter worden over de invulling van het eerste deelgebied hebben we ook tegelijkertijd de mogelijke effecten van een publiekstrekker meegenomen. Daarmee kunnen we een volledige afweging maken over het concrete ruimtegebruik dat we nu toestaan. Uit die beoordeling blijkt dat de vestiging van een publiekstrekker in algemene zin zodanige milieu- en leefkwaliteitseffecten	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>heeft dat we daar nu geen mogelijkheid voor willen bieden. De concrete effecten verschillen echter per specifieke activiteit. We sluiten daarom niet uit dat er ooit een publiekstrekker in het gebied wordt gerealiseerd, maar we geven aan dat op dat moment gerichte beoordeling en besluitvorming dient plaats te vinden. Daarmee garanderen we zorgvuldigheid van besluitvorming, maar sluiten we mogelijk wel verenigbare activiteiten niet uit.</p>	
4.5 SV	<p>Wij menen dat aan een fietsverbinding consequenties verbonden moeten worden voor de huidige weginrichting van het Hoendiep. Graag zien we dat de gehele weg binnen de bebouwde kom getrokken wordt en dat de oversteek zo mogelijk voorrang voor fietsers geeft en daarbij een veilige oversteek voor voetgangers wordt gerealiseerd.</p>	<p>Om een weg of wegvak onderdeel van de bebouwde kom te maken, moet hiervoor een duidelijk zichtbare aanleiding zijn. Kenmerkend voor de bebouwde kom is dat de dichtheid aan bebouwing aan weerszijden van de weg duidelijk hoger is dan buiten de bebouwde kom. Op zowel de Johan van Zwedenlaan als het Hoendiep voorzien wij niet dat een situatie zal ontstaan, waardoor uitbreiding van de bebouwde kom gerechtvaardigd is. Mocht die aanleiding in de toekomst wel ontstaan, dan wordt ter zijner tijd de bebouwde kom grens aangepast.</p> <p>Wij zijn het met u eens dat de fietsverbinding over het Hoendiep in de toekomst verkeersveilig moet worden ingericht. Bij het uitwerken en inpassen van deze fietsverbinding houden wij hier nauwgezet rekening mee, ongeacht of de weg Hoendiep op dat moment binnen of buiten de bebouwde kom ligt.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
4.6 SV	<p>Zorgelijk is dat de Johan van Zwedenlaan en Hoendiep aangewezen zijn als de ontsluitingswegen. Daarmee dreigen ze harde barrières te worden voor fietsers, voetgangers maar ook voor fauna. De weginrichting van beide wegen moet ons inziens</p>	<p>De Johan van Zwedenlaan en het Hoendiep zijn aangewezen als ontsluitingsroutes. Tegelijkertijd willen we voorkomen dat deze wegen barrières vormen voor bijvoorbeeld langzaam verkeer en dat er</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>daarom drastisch veranderen, waardoor de verleiding om te snel te rijden kleiner wordt en de sluiproutefunctie die de Johan van Zwedenlaan nu heeft (via Edelsteenlaan – Diamantlaan – Siersteenlaan) wordt weggenomen. Graag ziet het WV een nieuwe weginrichting al vertaald in een visie.</p>	<p>verkeersonveilige situaties ontstaan. Daarom vinden wij het van groot belang om veilige fiets- en voetgangersoversteken te maken. Zo willen we voor fietsers tussen Hoogkerk en De Suikerzijde, langs het spoor een doorgaande fietsroute maken, met ter hoogte van de Johan van Zwedenlaan een ongelijkvloerse oversteek. Ongewenst sluihverkeer door woongebieden willen we voorkomen door maatregelen te nemen. Zo willen we de doorgaande route via de Westelijke Ringweg ongelijkvloers maken, waardoor de doorstroom verbetert en de route via Edelsteenlaan en Diamantlaan voor sluihverkeer onaantrekkelijk wordt. Deze maatregelen worden uitgevoerd in het kader van de aanpak Westelijke Ringweg.</p>	
5	Wijkoverleg Vinkhuizen (WV)		
5.1 BP	<p>Het is het WV een beetje onduidelijk hoe de beslissing is genomen om deze naam aan het gebied te geven. Zover het WV bekend is daarop geen inspraakmogelijkheid geweest. De naam 'Suikerzijde' vinden het WV matig gekozen. Het refereert maar aan een korte periode (1914-2008) in het bijna 1000-jarig bestaan van de stad. Daarbij is suiker een product dat niet louter als positief wordt ervaren. Het WV ziet ook niet helemaal waar 'zijde' geografisch voor staat. Het lijkt niet meer dan een modieus modernisme. Het WV pleit ervoor de naam te heroverwegen. Een mooi alternatief ziet het WV in 'De Verbetering', zoals ook de naam van het gemaal en de polder.</p>	Verwezen wordt naar het antwoord bij zienswijze 4.2	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
5.2 BP	<p>Voorzien wordt in een fietsverbinding over het Hoendiep richting Vinkhuizen. Dat juicht het WV natuurlijk toe. Echter hoe wordt de oversteek over de weg Hoendiep geregeld? Met fietsverkeer op 1, verwachten een voorrangssituatie voor de fietser alsmede een zebrapad voor voetgangers en idealiter een verlaging van de maximumsnelheid op het Hoendiep naar 50 km/h, waarbij de hele weg dus in de bebouwde kom getrokken wordt.</p>	<p>In het stedenbouwkundige plan is grofweg in het midden van deelgebied noord een fietsverbinding opgenomen over het Hoendiep. Op termijn kan deze route een doorgaande fietsverbinding tot stand brengen onder het spoor door, richting het zuiden. Gelet op de verkeerssituatie ter plaatse van de te realiseren brug is een verkeersveilige oversteek over de weg Hoendiep een belangrijk uitgangspunt bij een uitwerking en aansluiting van deze fietsroute op de weg Hoendiep. Een ontwerp hiervoor wordt op termijn nader uitgewerkt. Daarnaast wordt het kruispunt nabij de Diamantlaan aangepast. Ook daar worden fietsveilige verbindingen meegenomen in het ontwerp van dit kruispunt. Ook wordt verwezen naar de beantwoording bij zienswijze 4.6</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
5.3 BP	<p>Ons valt op dat er geen geluidsonderzoek is naar de effecten van de nabijgelegen evenementenlocatie Suikerfabriek en Drafbaan en daarbij rekening houdend met eventuele uitbreiding naar meer evenementen in het Stadspark. Graag ziet het WV daarin ook een onderzoek.</p>	<p>De regelgeving voor evenementen is vastgelegd in het evenementenbeleid van de gemeente Groningen. In beginsel geldt in de hele stad een geluidsnorm van 85 dB(A) en 100 dB(C) ter plaatse van woningen van derden.</p> <p>Evenementen die op het voorterrein en in het Stadspark plaatsvinden moeten, ook bij de nieuw te bouwen woningen, aan deze norm voldoen. In een vergunning voor evenementen wordt altijd een voorschrift opgenomen dat de geluidsbelasting ter plaatse van het mengpaneel of 15 meter voor het podium niet meer mag bedragen dan 100 dB(A) en 115 dB(C). Uit berekeningen blijkt dat de geluidbelasting ter plaatse van de woningen in De Suikerzijde deelgebied noord lager zal zijn dan 85 dB(A).</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>Uit berekeningen blijkt dat het geluidsniveau t.g.v. evenementen op de drafbaan, ter plaatse van De Suikerzijde minder bedraagt dan 60 dB(A).</p> <p>Meer informatie over onder andere de geluidnormen bij evenementen zijn te vinden in de 'Nota vergunningen evenementen 2021'. Bij deze nota zijn bijlagen bijgevoegd met locatieprofielen van een aantal grote evenementen locaties, waar onder de locaties 'Suikerfabriek terrein' (de aanduiding voor het voorterrein van De Suikerzijde) en 'Stadspark-drafbaan'.</p>	
5.4 BP	<p>Gesproken wordt over mogelijk waterpeilverhoging van het Hoendiep. Welke effecten heeft dit op het waterpeil in de waterboezems langs Ring West en de Vinkhuizer graft? Graag ziet het WV deze effecten uitgewerkt.</p>	<p>Het Hoendiep maakt onderdeel uit van de 3^e Schil van de Electraboezem. Waterschap Noorderzijvest beheert het waterpeil van het regionale watersysteem waarvan het Hoendiep onderdeel is.</p> <p>Het Hoendiep heeft een vast streefpeil van -0.93 m NAP. Echter door het jaar heen fluctueert dit waterpeil. Deze peilfluctuatie is inherent aan de functie van de boezem en hangt af van afvoer- en bergingscapaciteit en de hoeveelheden neerslag.</p> <p>Ontwikkelingen mogen niet leiden tot een versnelde afvoer op het regionale watersysteem waardoor (extra) peilstijgingen kunnen ontstaan. Voor ontwikkelingen die afvoeren op oppervlaktewater geldt daarom een waterbergingscompensatieplicht. Deze watercompensatie wordt in het plangebied deels ingezet in de vorm van een plas-draszone langs het Hoendiep en een grote waterpartij in het westelijk park. Hierdoor neemt het wateroppervlak toe zodat er geen extra</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>peilstijgingen optreden als gevolg van de ontwikkeling van De Suikerzijde en het nieuwbouwproject Westerwal.</p> <p>De ontwikkeling, afvoerwijze op Hoendiep en vergroting van het wateroppervlak is in samenspraak met waterschap Noorderzijlvest tot stand gekomen.</p> <p>De Vinkhuizergraft en de waterpartijen langs de westelijke ringweg maken onderdeel uit van het bemalingsgebied De Helden. Dit poldersysteem wordt apart bemalen en afgevoerd naar het Hoendiep. Peilstijgingen op het Hoendiep zijn daarmee niet van invloed op de genoemde watergangen en – partijen.</p>	
5.5 BP	Er wordt in het kader van het prehistorisch landschap gesproken over terpen. In Groningen worden deze over het algemeen 'wierden' genoemd. Deze term is wellicht passender.	De Groninger benaming voor 'terp' is inderdaad 'wierde'. Het gaat om hetzelfde archeologische verschijnsel in het Groninger kustgebied. Het woord terp wordt in de wetenschappelijke literatuur gebruikt (en ook internationaal) voor de verhoogde woonheuvels op kwelders in het noord Nederlandse kustgebied.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
5.6	Voor commerciële en maatschappelijke functies wordt maximaal 12.500 m2 gereserveerd. Cruciaal voor de leefbaarheid van de nieuwe wijk en 'de fiets op 1' lijkt ons het realiseren van een (grote) supermarkt. Graag zien we een supermarkt al opgenomen in het bestemmingsplan.	Het bestemmingsplan maakt binnen de bestemming 'Gemengd-ontwikkelgebied' het realiseren van een supermarkt mogelijk. Wanneer er een supermarkt ontwikkeld gaat worden, is nog niet bekend. Wel is het onze ambitie een gemengd stedelijk gebied te ontwikkelen met ruimte voor een supermarkt.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
5.7 BP	Aan de oostkant van het park wordt ruimte gelaten voor waterwoningen ofwel woonboten of woonbootachtige onderkomens. Dit vind het WV de beeldkwaliteit van het park bedreigen en bewoning brengt ook de natuurwaarden en openbare toegankelijkheid in gevaar. Het lijkt het WV dat het hele	In de Watervisie Groningen 'Koersen op water' uit 2017 is het nieuwe beleid voor wonen op het water in Groningen bepaald. In de Watervisie is onder meer voor De Suikerzijde een opgave meegegeven. Daarbij is het belang aangegeven dat dit passend moet zijn in de (toekomstige) setting van De Suikerzijde.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>park gevrijwaard moet zijn van bebouwing en andere bewoonde objecten.</p> <p>Er wordt daarbij het aantal van 20 waterwoningen genoemd. Gezien het visuele aspect van zo'n woning vinden wij dat wel veel. Graag ziet het WV de waterwoningen op deze plek geschrapt uit het bestemmingsplan. De in de klankbordbijeenkomst van 13.1.2021 gegeven reden dat de gemeente een opdracht heeft wonen op het water mogelijk te maken, vindt het WV mager. De woondeal die gesloten is, vereist keuzes van de gemeente, soms ook ongemakkelijke keuzes. Niet alle programma's kunnen tegelijkertijd op dezelfde plaats worden uitgevoerd: en woningen en groen en duurzaam en klimaatadaptief en energieneutraal en recreatie en evenementen is onmogelijk te combineren.</p>	<p>Met deze opgave hebben we in het bestemmingsplan rekening gehouden door aan de oostkant van het park de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - waterwoningen' op te nemen. Of deze woonvorm - conform de ambities uit de Watervisie - op het water daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden willen wij op een later moment bepalen. We koppelen deze opgave aan de verdere uitwerking van de parkzone. Daarbij maakt de gemeente een integrale afweging, waarbij ook wordt gekeken naar andere functies die het water in het park kan krijgen, zoals op het gebied van ecologie, beleving openbare ruimte en recreatie. Te denken valt aan een aantal programmatische zones in het park: rust en ecologie, bewegen en ontspannen en een meer stedelijke dynamiek in / aan het park.</p>	
5.8 BP	<p>Het genoemde aantal evenementendagen van 30 in het parkgebied vinden we fors. Deze dagen zullen immers vooral in het zomerseizoen zijn, wat de belasting in juni tot augustus wel groot maakt.</p>	<p>Op de evenementen binnen het plangebied is het evenementenbeleid van de gemeente Groningen van toepassing. Hiermee geldt dat dit gebied niet als evenementengebied is aangewezen (zoals bijvoorbeeld in het Stadspark) en er dus geen grote evenementen mogen plaatsvinden. Ook wordt er bij een evenementenvergunning eisen gesteld aan de (maximale) belasting van het evenement op het gebied en de omwonenden. Daarom is het plangebied vergelijkbaar met andere wijken/buurtten in de stad.</p> <p>Wel wordt geconstateerd dat de regels betreffende evenementen niet consistent zijn opgenomen in de</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>Het onderdeel 'evenementen' uit de tabel in artikel 6.2.1 wordt verwijderd.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		regels. In de bestemming 'Groen – Park' zijn evenementen zowel in de tabel in artikel 6.2.1 als in de tabel in art. 6.2.2 opgenomen. Hiermee ontstaat conflict tussen de regels. Om dit op te heffen wordt het onderdeel 'evenementen' uit de tabel in artikel 6.2.1 verwijderd.	
5.9 MER	Het WV leest dat de MER uitgaat van nog niet besloten varianten van de inrichting van Ring West. Een scenario waar Ring West maar beperkt wordt aangepast, hetgeen door onzekerheden als gevolg van de coronacrisis en de stikstofcrisis, niet ondenkbaar is, is niet meegerekend.	In de omgeving van De Suikerzijde zijn meerdere plannen in ontwikkeling. Een daarvan is de Aanpak Ring West. Een besluit hierover is nog niet genomen en de uitvoering is op dit moment nog onzeker. Daarom is deze aanpassing aan de Westelijke Ringweg niet meegenomen in de onderzoeken in het kader van het MER De Suikerzijde. Wel zijn in een gevoeligheidsanalyse de effecten van verkeer en milieuhinder onderzocht voor het scenario waarin De Suikerzijde en de Aanpak Ringweg West beiden zijn uitgevoerd.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
5.10 MER	Een ander punt van aandacht is het ontbreken van een paragraaf over geluidsoverlast door een eventueel te ontwikkelen publiekstrekker op het Voorterrein.	Nu we concreter worden over de invulling van het eerste deelgebied hebben we ook de mogelijke effecten van een eventuele publiekstrekker op het voorterrein onderzocht. Uit die beoordeling blijkt dat de vestiging van een publiekstrekker in algemene zin zodanige milieu- en leefkwaliteitseffecten heeft dat we daar nu geen mogelijkheid voor willen bieden. De concrete effecten verschillen echter per specifieke activiteit. We sluiten daarom niet uit dat er ooit een publiekstrekker in het gebied wordt gerealiseerd, maar we geven aan dat op dat moment gerichte beoordeling en besluitvorming dient plaats te vinden. Dat zal dan dus ook gelden voor	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>mogelijke geluidsoverlast. Daarmee garanderen we zorgvuldigheid van besluitvorming, maar sluiten we mogelijk wel verenigbare activiteiten naar de toekomst niet uit.</p> <p>Tevens wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 4.4</p>	
5.11 MER	<p>Tot slot mist het WV aandacht in de rapportage op de te verwachten effecten door recreanten in de geplande groenvoorzieningen aan de westzijde van het plangebied. Dit wijkpark zal in de toekomst de groene long moeten worden van misschien wel 40.000 bewoners. Dat effecten op parkbezoek groot kunnen zijn, blijkt bijvoorbeeld uit het gebruik van het Noorderplantsoen.</p>	<p>Het park aan de westzijde van De Suikerzijde is bedoeld als groene verbinding tussen De Suikerzijde en Hoogkerk. In het park komen zowel groengebieden met ruimte voor ecologie en natuur, als plekken voor vooral recreatieve activiteiten. Hierbij wordt ook een verbinding gemaakt met het recreatiegebied van Hoogkerk. Het is de bedoeling het park voor langzaam verkeer goed bereikbaar te maken vanuit Hoogkerk en de binnenstad, zodat het park ook voor omliggende woongebieden een plek wordt voor ontspanning en ontmoeting. Door deze langzaam verkeersverbinding verwachten we dat de verkeerseffecten en milieuhinder van parkbezoek beperkt blijven. Vandaar dat in het MER de effecten op het parkbezoek niet nader zijn onderzocht.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
6	GGD Groningen	<p>Kanttekening: het eerste deel van de brief van de GGD Groningen gaat in op ontwerpbesluit hogere grenswaarden geluid. Die zienswijze wordt in dat besluit beantwoord.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
6.1 AMER	<p>Ook wordt in het document Aanvulling MER-rapport de uitvoering van de Top 12 keuzes uit de Next City voor de Suikerzijde beschreven. Hierbij wordt genoemd dat hinder van bestaande bedrijven, wegen en spoorlijnen een aandachtspunt is, maar dat er geen knelpunten worden geïdentificeerd. De GGD geeft aan dat de voorkeurswaarde voor geluid wordt overschreden. Er is gekozen voor het aanvragen van een hogere waarde voor geluidsbelasting. Gezien de genoemde gezondheidsrisico's wordt dit vanuit gezondheidkundig perspectief als knelpunt aangewezen.</p>	<p>In de stad Groningen geldt voor (nagenoeg) alle eerstelijnsbebouwing de voorkeurswaarde wordt overschreden. Hierdoor moeten wij een afweging maken tussen de verschillende belangen in het stedelijk gebied, waarbinnen geluid een afweging is. De voorkeursgrenswaarde geluid wordt op een aantal plekken in deelgebied noord overschreden. De berekende hogere geluidsbelasting op deze plekken vinden wij passen binnen een stedelijk gebied. Vanuit stedenbouwkundige redenen is er niet voor gekozen om de rooilijnen van de gevels terug te leggen. Ook zijn geluidschermen langs wegen stedenbouwkundig niet wenselijk.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
6.2 AMER	<p>Uiteindelijk wordt in het Aanvulling MER-rapport de effectbeoordelingen voor het gehele plangebied van de Suikerzijde weergegeven voor de alternatieven Laag, Midden en Hoog (met en zonder treinstation). Met name voor het alternatief Hoog (5.000 woningen met en zonder station) is er een (zeer) slechte score op het aspect verkeerslawaaï en daardoor ook voor gezondheid. Vervolgens wordt in dezelfde tabel weergegeven dat voor de G6-kernwaarden goede scores worden behaald voor alle alternatieven (Laag-Midden-Hoog met en zonder station). Gezondheidsbescherming en -bevordering hangen met elkaar samen; ze hebben beide invloed op de algehele gezondheid. De tegenstrijdigheid in de scores op Gezondheid in het Aanvulling MER-rapport geeft daarom een verkeerd beeld.</p>	<p>In het voorlopige advies van de Commissie m.e.r. werd geadviseerd om naast de klassieke milieucriteria , zoals geluid en verkeerseffecten, ook op de bredere beoordelingscriteria mee te nemen conform de scope van de Omgevingswet. Ook werd geadviseerd de wijze waarop de ambities uit The Next City in De Suikerzijde plek krijgen, beter te duiden. Daarom zijn in de Aanvulling MER vier extra toetsingscriteria opgenomen, die ook van invloed zijn op het thema gezondheid. De beoordeling van deze criteria is aan de beoordelingstabel van het MER toegevoegd. Hierdoor ontstaat er een bredere perspectief op de effecten die van invloed zijn op het thema gezondheid.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
6.3	<p>De GGD wil graag samen met de gemeentelijke beleidsadviseurs volksgezondheid betrokken worden bij het vervolg.</p>	<p>Wij gaan graag in op uw aanbod betrokken te willen zijn bij het vervolg van de ontwikkeling.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
7	Buurtcommissie Peizerbocht (BP)		
7.1 SV	<p>Als reactie op inspraak van de BP geeft de Gemeente te kennen dat het behoudt van de huidige locatie van Stichting Bangeweer nadrukkelijk één van de onderzoek varianten is, maar dat het nog te vroeg om daar reeds nu uitspraken over te doen. Het is fijn om te lezen dat de bewoners van de Stichting Bangeweer uiteraard bij de verdere uitwerking van de plannen betrokken zullen worden en de Gemeente vroegtijdig eventuele consequenties van de verdere planontwikkeling met hen gaat bespreken.</p> <p>De BP hecht eraan nogmaals te benadrukken dat de BP niet inziet waarom er een onderscheid zou moeten worden gemaakt tussen de verschillende bewoners van de Peizerbocht. De bewoners van nr. 298 wonen daar nu ruim 30 jaar, hebben gezamenlijk als Stichting Bangeweer een huurovereenkomst en zijn daarmee een integraal onderdeel van de Peizerbocht. Daarbij wordt de, in de gemeentelijke plannen gewenste diversiteit door de aanwezigheid van de stadsnomaden bevorderd.</p>	<p>De discussie over het perspectief van de locatie van de Stichting Bangeweer is pas aan de orde wanneer we aan planvorming voor het gebied ten zuiden van de spoorlijn toe zijn. Bij het opstellen van de eerste concept-structuurvisie hebben we de bewoners reeds toegezegd dat zij dan volwaardig bij planontwikkeling betrokken worden. Die toezegging blijven we herhalen. Er hebben zich geen feiten en omstandigheden voorgedaan die aanleiding zouden kunnen zijn om nu toch definitieve uitspraken over het perspectief van de locatie te doen.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
7.2 SV	<p>Omdat de BP serieus bezorgd is over toename van de autoverkeersstroom over de Peizerweg, vanwege het feit dat de Peizerweg een cruciale rol zal gaan spelen in het ontsluiten van het zuidelijk deelgebied voor autoverkeer, is de BP verheugd te lezen in uw reactie dat onze betrokkenheid als bewonersorganisatie bij het inrichten van de toekomstige verkeersstructuur gewaardeerd wordt. De BP ziet de uitnodiging graag tegemoet om, zodra de verdere uitwerking aan de orde is,</p>	<p>Het zuidelijke deelgebied moet de komende jaren nog verder worden uitgewerkt. De verkeersontsluiting van dit deelgebied vormt daarbij een belangrijk onderzoeksvraagstuk. Wij waarderen uw betrokkenheid als bewonersorganisatie bij de plannen voor De Suikerzijde. Graag maken wij bij de verdere uitwerking van deze plannen in de toekomst ook gebruik van uw inbreng.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	gezaamenlijk naar de gewenste verkeersstructuur en ligging van de zuidelijke ontsluitingsweg te kijken.		
7.3 SV	<p>Het stelt ons gerust te lezen dat het een standaard verplichting is om voor en tijdens werkzaamheden onderzoek te doen naar mogelijke risico's op schade voor de gebouwde omgeving, deze te monitoren en passende maatregelen te nemen om schade te voorkomen.</p> <p>Voordat er met bouwactiviteiten gestart gaat worden, horen wij graag hoe er gemonitord gaat worden en wat deze passende maatregelen concreet gaan inhouden.</p>	<p>Concreet betekent dit dat er een zogenaamde vooropname moet worden uitgevoerd. Dit gebeurt voorafgaand aan de toekomstige bouwactiviteiten in de nabijheid van (zettings)gevoelige belendingen (zoals bijvoorbeeld de woningen in de Peizerbocht die over het algemeen op staal gefundeerd zijn). Een vooropname of zgn. 0-opname is een exterieure en interieure opname van de staat van de woning(en) op dat moment. Deze opname geeft de bewoners de mogelijkheid aan te kunnen tonen dat schade aan hun belending(en) is veroorzaakt door bouwactiviteiten. Ook geeft dat de gemeente, dan wel een ontwikkelaar, de mogelijkheid aan te kunnen tonen dat dat eventueel niet zo is. Deze vooropname of 0-opname wordt verstrekt aan bewoner(s) en tevens gedeponereerd bij een notaris. Wij zien er op toe dat deze vooropname daadwerkelijk wordt uitgevoerd.</p> <p>Afhankelijk van de toekomstige bouwactiviteiten en of deze plaatsvinden in de nabijheid van (zettings)gevoelige belendingen wordt voorafgaand een risico-analyse opgesteld van de voorgenomen bouwwerkzaamheden. Uitkomst van deze analyse kan zijn dat een ontworpen funderingswijze moet worden aangepast, omdat deze teveel trillingen veroorzaakt.</p> <p>Op basis van de risico-analyse en eventueel aangepaste bouwwijzen wordt een monitoringsplan opgesteld, waarin staat beschreven hoe er gemonitord dient te</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		worden. Daarbij kunt u denken aan het monitoren van grondwaterstanden met peilbuizen, het doen van trillingsmetingen aan de gevel met daarop aangebrachte trillingsmeters en het uitvoeren van hoogtemetingen van vooraf aangebrachte hoogteboutjes in de gevels om te kunnen meten of een belending wel of niet zakt.	
7.4 SV	<p>De BP wil graag ingaan op de verdere invulling van “groen en ecologie”. De BP beperkt zich nu ook weer tot opmerkingen op hoofdlijnen op de ontwikkelvisie van het hele terrein Suikerzijde, aangezien deelplannen qua invulling voor het gebied ten zuiden van de spoorverbinding pas in een later stadium aan de orde zullen zijn. Tevens wil de BP bij hun zienswijze ook het recent gelanceerde plan ‘<i>Vitamine Groen</i>’ van de Gemeente betrekken. Hierin streeft de Gemeente naar vergroening en verduurzaming door 1000 extra bomen per jaar aan te planten. Tevens omvat dit plan herstelprojecten en is het de bedoeling om hier overal inwoners te betrekken.</p> <p>De BP ziet hier een geweldige kans voor Gemeente en inwoners om deze twee programma’s met elkaar te verbinden. De Groenstructuur Suikerzijde kan uitstekend samengaan met de uitvoeringsambities van plan ‘<i>Vitamine Groen</i>’, bijvoorbeeld door het aanleggen en inrichten van ‘<i>Tiny Forests</i>’ in het plangebied ten zuiden van het fietspad. Het uitvoeren van diverse landschap herstelprojecten is in onze ogen ook van toepassing voor dit gebied. Dit kan tevens een passende invulling zijn ter voorkoming dat het krekengebied aan alle kanten omsloten wordt door bebouwing.</p>	Wij onderschrijven de vaststelling dat in het zuidelijk gebied grote kansen liggen om de ambities van het Groenplan Vitamine G en de ontwikkeling van De Suikerzijde te combineren. Wij nemen het aanbod van de BP om hier te zijner tijd gezamenlijk met ons invulling aan te geven graag aan.	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>De tekst op pagina 94 van het SV wordt aangepast. Hier wordt een extra bullit voor de bewoners Peizerbocht / Peizerweg toegevoegd.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	De BP voelt zich (als buurtbewoners) door beide beleidsimpulsen gestimuleerd om samen met de gemeente tot nader invulling te komen.		
7.5 SV	Om de groene en ecologische ambitie van de Gemeente Groningen bij het door ontwikkelen van De Suikerzijde een extra stimulans te geven, stelt de BP voor om de ingetekende ontwikkelgebieden ten zuiden van de fietsverbinding over de hele lengte van het Hegepad op te nemen in de groenblauwe verbindingzone van oost naar west. Het garandeert een belangrijke groene ecologische schakel in de toekomstige ontwikkeling, door de weidevelden en het krekengebied ten zuiden van het fietspad aan elkaar te verbinden en door te trekken van noord naar zuid en oost naar west.	We kunnen nu niet vooruitlopen op de planuitwerking in het zuidelijk deel, maar het voorstel van de bewoners van de Peizerbocht zal er op basis van de huidige inschattingen toe leiden dat de taakstelling van 5000 woningen voor De Suikerzijde als geheel (incl. Hoendiep-Zuid) niet gehaald kan worden. Daarom kunnen wij geen gehoor geven aan het verzoek om de aangegeven 'ontwikkelgebieden' te wijzigen in 'nieuwe groenstructuur'. Wij benadrukken nogmaals dat de definitieve invulling van het genoemde gebied te zijner tijd in overleg met de bewoners zal plaatsvinden.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
7.6	Behalve Tiny Forests stelt de BP voor het hele gebied ten zuiden van het fietspad in te richten via het principe 'combinatiegroen'; te weten boerengeriefhout, houtwallen, eetbaar bos, boomgaard, inheemse bomen, vlinder en insectentuin maar ook het huidige weidelandschap die het gebied verbindt via Stadspark met Ommelanden. Zo behoudt het gebied de ecologische waarde die daarnaast ook nog eens versterkt wordt door de nieuwe aanplant van bovengenoemd groen.	Verwezen wordt naar de beantwoording bij 7.5	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
7.7	Door dit groen de komende jaren te gaan inplannen en planten zal tegen de tijd dat de stad in dit gebied uitgebreid wordt een jong maar volgroeide groene zone zijn die een absolute toevoeging kan zijn voor de nieuwe bewoners en een prachtige uitstraling geven aan het gehele plan.	Het is een logische en aansprekende gedachte om nu al in het zuidelijk deel groen aan te planten, om zo reeds over volwaardig ontwikkeld groen te beschikken wanneer de verdere ontwikkeling van het gebied aan snee komt. Helaas hebben we bij de ontwikkeling van het noordelijk deel al gezien dat het vanwege waterhuishouding, draagkracht van de bodem, etc. allerminst zeker is dat het huidige maaiveld gehandhaafd	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		kan worden. Daarmee is er grote kans dat groen dat nu aangeplant wordt uiteindelijk niet op de plek zelf gehandhaafd kan worden. Wij willen wel gaan onderzoeken in hoeverre aanplant van groen in de tijdelijke situatie kan bijdragen aan grotere aantrekkelijkheid van het gebied nu én ontwikkeling van plantmateriaal voor de definitieve ontwikkeling.	
7.8	Sommige ecologische waarden van het gebied zijn inderdaad in de afgelopen jaren veranderd. Waar de vloeivelden vroeger bekend stonden door hun grote diversiteit op fauna gebied zijn nu met name de weidepercelen van het krekengebied ten zuiden van het fietspad een waar paradijs voor vele vogelsoorten als Kievit, grutto, zwaluw, vink, reiger, knobbelzwaan, scholekster, wilde eend, (kleine) roofvogels en diverse foeragerende zomergasten als Canadese ganzen. Ook ander klein wild, hazen, konijnen, veldmuizen, padden, wezel, steenmarter en vlermuizen hebben hier hun habitat. Om niet te vergeten zijn de vele sloten en kreken dik bevolkt met allerlei soorten kikkers, salamanders en vele andere kleine amfibieën en insecten. Om deze rijkdom te behouden, ook voor volgende generatie, is de BP van mening dat het van cruciaal belang is om dit aspect in balans te brengen met de totale groenambitie.	Uit onderzoek dat we hebben laten uitvoeren zijn inderdaad diverse natuurwaarden in het hele projectgebied van de Suikerzijde aangetoond. Dat is het geval voor zowel de vloeivelden ten noorden van het spoor als het gebied waaraan u refereert ten zuiden van het spoor. Bij het ontwerpen en verder uitwerken van deelgebied noord (ten noorden van het spoor) is ook rekening gehouden met de natuurwaarden. Waar mogelijk krijgen ze een plek in de nieuwe woonwijk, bijvoorbeeld in de grotere groenstructuren die deel uitmaken van de nieuwe wijk. Indien het creëren van geschikt leefgebied voor bepaalde (beschermde) soorten in de nieuwe woonwijk niet mogelijk is, wordt elders compensatie gezocht voor de natuurwaarden. Voor het weilandengebied ten zuiden van het spoor waaraan u refereert, wordt tijdens de verdere uitwerking op een vergelijkbare wijze met deze natuurwaarden omgegaan. Het duurt naar verwachting nog jaren voordat dit gebied ontwikkeld wordt.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
7.9	Tot slot vinden de BP het belangrijk om onder uw aandacht te brengen dat de Peizerbocht bewoners niet alleen bereid zijn om over de diverse deelplannen na te denken en mee te praten, maar ook beschikken over praktische expertise zoals	Wij betrekken de bewoners van de Peizerbocht graag bij de verdere ontwikkeling en we kunnen ongetwijfeld voordeel hebben bij de inzet van gezamenlijke kennis.	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	landschapsarchitectuur, bos-en waterschap inrichting en sociaaleconomisch en culturele kennis en ervaring.		
8			
8.1 BP	<p>Naast dit bestemmingsplan is ook het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater 2019' in ontwikkeling. Hierin worden, voor zover bekend, de ligplaatsen aan de Energieweg niet meer opgenomen (deze worden dan 'wegbestemd'). Bij dit bestemmingsplan geldt voor deze ligplaatsen het 'gewone' overgangsrecht. Op basis hiervan mag het gebruik als ligplaats dan ook nog voortgezet worden.</p> <p>Er mag echter maar één keer gebruik gemaakt worden van dit overgangsrecht. De verwachting is dat het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater 2019' eerder zal worden vastgesteld. Bij het bestemmingsplan 'Suikerzijde, deelgebied Noord' kan dan ook geen beroep meer worden gedaan op het 'gewone' overgangsrecht. Ook door het opnemen van een voorlopige bestemming voor de ligplaatsen is de mogelijkheid om een beroep te doen op het 'gewone' overgangsrecht niet mogelijk. Om deze reden komt het niet redelijk over om de termijn van de voorlopige bestemming slechts op 3 jaar te stellen.</p>	<p>Het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater 2019' is op 9 september 2020 door de gemeenteraad vastgesteld en is ondertussen onherroepelijk. Een aantal ligplaatsen aan de Energieweg zijn inderdaad niet in dit bestemmingsplan opgenomen. Voor deze ligplaatsen geldt (nog steeds) het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater' (vastgesteld op 12 februari 2010). Deze ligplaatsen zijn derhalve niet wegbestemd en vallen ook niet onder het overgangsrecht.</p> <p>Het meenemen van deze ligplaatsen aan de Energieweg in dit bestemmingsplan (en dus niet in de procedure van het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater 2019') is afgestemd met de eigenaren van de woonboten.</p> <p>Deze termijn van 3 jaar is wat de gemeente minimaal nodig heeft om met de eigenaren van de woonschepen in goede orde te overleggen en een passende oplossing te vinden.</p> <p>Dit betekent dat de nu aanwezige woonschepen tijdens deze periode legaal aanwezig zijn. Na het verlopen van de voorlopige bestemming vallen de dan nog aanwezige woonschepen onder het overgangsrecht.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
8.2 BP	De termijn voor de voorlopige bestemming is (in artikel 8.2) bepaald op drie jaar na vaststelling van het bestemmingsplan. De verwachting is, volgens de toelichting, dat na deze termijn	Zoals u al stelt hanteert de Crisis en Herstelwet (CHW) een termijn van 6 maanden voor beroepsbehandeling door de Raad van State. Momenteel is niet met	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>gestart zal worden met het realiseren van de definitieve bestemming. Na vaststelling van het bestemmingsplan is het bestemmingsplan echter nog niet in werking getreden. Ook is er nog de mogelijkheid om beroep in te stellen bij de Raad van State. Gezien de omvang en impact van het bestemmingsplan is de kans erg groot dat van deze mogelijkheid gebruik zal worden gemaakt. Dit betekent dat, als er geen voorlopige voorziening wordt ingediend, de termijn al van toepassing is, terwijl het bestemmingsplan nog niet in werking is getreden en er nog een procedure tegen het bestemmingsplan loopt. De termijn waarbinnen de Raad van State een uitspraak moet doen bij Chw-bestemmingsplannen is korter dan bij een 'normale' bestemmingsplanprocedure. Het is echter niet te voorspellen wanneer de raad van State een uitspraak zal doen, en wat de inhoud ervan zal zijn. Gedurende deze periode is er onzekerheid over zowel de duur van de procedure, als over de uitkomst ervan, terwijl de relatief korte termijn van de voorlopige bestemming al van toepassing is. Ook als het bestemmingsplan nog niet in werking treedt gedurende de procedure, is de termijn van drie jaar erg kort. Er zijn allerlei factoren die de realisering van de definitieve bestemming bepalen.</p> <p>Indiener is van mening dat het redelijk is om de start van de termijn van de voorlopige bestemming te koppelen aan de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.</p>	<p>zekerheid te stellen dat het beroepstermijn niet gehaald wordt door de Raad van State, waardoor wij kunnen uitgaan van deze termijn.</p> <p>Wij achten daarom de termijn van 3 jaar na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad redelijk, ook met het oog op een eventuele behandeling bij de Raad van State.</p> <p>Daarnaast biedt het hanteren van het moment van inwerkingtreding van het bestemmingsplan meer onduidelijkheid, omdat niet met zekerheid kan worden gesteld wanneer dit exact is. Het moment van vaststellen heeft deze duidelijkheid wel.</p>	
8.3 BP	<p>Voor het bestemmingsplan is gebruik gemaakt van artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw. In lid 3 staat dat de termijn van een voorlopige bestemming maximaal 10 jaar is (in afwijking van de maximale termijn van 5 jaar als bedoeld in artikel 3.2 Wro). Gezien de omvang en impact van (de realisatie van) het bestemmingsplan, en het feit dat er een maximale termijn van 10 jaar geldt, is drie jaar dan ook relatief kort. Er wordt niet</p>	<p>De eerste brug en ontsluiting komt te liggen aan de zuidoostkant van het plangebied. In de eerste plaats is de keuze gemaakt vanuit stedenbouwkundig oogpunt. Beoogd is het plan met deze route te richten op en te verbinden met het centrum van de stad. In de tweede plaats geeft de keuze om het gebied eerst via een andere route te ontsluiten ook de tijd en ruimte om met</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken.</p> <p>In paragraaf 5.3.1 van de toelichting van het BP wordt</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>toegelicht waarom er geen gebruik wordt gemaakt van de maximale termijn van 10 jaar. Indiener is van mening dat het redelijk is om gebruik te maken van de mogelijkheid om de termijn van de voorlopige bestemming te stellen op maximaal 10 jaar, te weten op 5 jaar na inwerkingtreding.</p>	<p>de woonbootbewoners, die niet kunnen blijven als gevolg van de komst van de tweede brug, een passende oplossing te vinden.</p> <p>Vanaf 2018 is in gesprekken aangegeven dat het niet de bedoeling is de ontwikkeling van De Suikerzijde te beginnen met deze (tweede) brug in het verlengde van de Diamantlaan. Met het noemen van een termijn en het toevoegen van een regeling in het bestemmingsplan hebben we beoogd dit vast te leggen om de bewoners duidelijkheid en zekerheid te bieden.</p> <p>Vanaf 2018 is ook in de gesprekken met bewoners aangegeven dat we de brug voorzien binnen circa 8 à 10 jaar), afhankelijk van de voortgang van het project. Deze tweede brug betreft de hoofdaansluiting van de wijk.</p> <p>Omdat we verwachten dat de bouw van woningen - gezien de grote behoefte in Groningen - snel kan gaan en deze tweede brug / ontsluiting zal dienen als hoofdroute voor het gemotoriseerde verkeer, hebben we de termijn op 3 jaar gezet. Het hanteren van een langere termijn kan de voorbereiding en tijdige aanleg in gevaar brengen. De termijn van 3 jaar na vaststelling van het bestemmingsplan hebben we reeds ten tijde van het voorontwerp bestemmingsplan gecommuniceerd met de bewoners van deze woonschepen.</p> <p>Daarnaast leidt het hanteren van een kortere termijn dan wat wettelijk gezien maximaal is toegestaan voor</p>	<p>het termijn van 3 jaar nader toegelicht.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>een voorlopige bestemming niet tot onduidelijkheid of rechtsonzekerheid.</p> <p>We concluderen dat naar aanleiding van de zienswijze het wenselijk is het bestemmingsplan op dit onderdeel nader toe te lichten.</p>	
8.4 BP	<p>In artikel 8.4 staat de mogelijkheid voor B&W om de termijn van de voorlopige bestemming voor afloop ervan te wijzigen. Hiermee kan de termijn zowel verlengd als verkort worden. Niet duidelijk is of hiermee de wijzigingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 3.6, lid 1 onder a Wro wordt bedoeld. In dat geval is voor toepassing van deze bevoegdheid artikel 3.9a Wro van toepassing. Klopt het dat met artikel 8.4 een wijzigingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 3,6, lid 1 onder a Wro wordt bedoeld?</p>	<p>Artikel 8.4 van het bestemmingsplan betreft inderdaad een wijzigingsbevoegdheid zoals bedoeld in artikel 3.6, lid 1 onder a van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Op een wijzigingsbevoegdheid is de procedurebepaling als bedoeld in artikel 3.9a Wro van toepassing.</p> <p>Ter verduidelijking wordt de titel van het artikel aangepast.</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>De titel van artikel 8.4 in het BP wordt vervangen door 'wijzigingsbevoegdheid'.</p>
8.5 BP	<p>Omdat op basis van artikel 8.4 de termijn van de voorlopige bestemming zowel verlengd als verkort kan worden, wordt hierdoor grote rechtsonzekerheid gecreëerd over de uiteindelijke duur van de termijn. Het lijkt indiener dan ook redelijk om met deze wijzigingsbevoegdheid alleen een verlenging van de termijn van de voorlopige bestemming mogelijk te maken.</p>	<p>Met deze wijzigingsbevoegdheid kan enkel de termijn van 3 jaar worden verkort (en niet verlengd). Het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid leidt niet tot een grote rechtsonzekerheid. Indien het college gebruik wenst te maken van deze bevoegdheid, dan moet hiervoor een procedure worden gevoerd volgens de geldende wet- en regelgeving.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken.</p>
8.6 BP	<p>In artikel 8.3.5 is de mogelijkheid opgenomen om, kort gezegd, met een omgevingsvergunning tijdelijk (maximaal 7 jaar na vaststelling) af te wijken van de definitieve bestemming. Met deze omgevingsvergunning kan de voorlopige bestemming langer worden gelegaliseerd. Het al of niet verlenen van deze omgevingsvergunning is volledig afhankelijk van de indiening van</p>	<p>De voorlopige bestemming heeft een termijn van 3 jaar, waarna de geldigheid vervalst. Bij het gebruik maken van de afwijkingsbevoegdheid wordt er afgeweken van de definitieve bestemming. Het opnemen van een afwijkingsbevoegdheid in de definitieve bestemming</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>de omgevingsvergunning voor de brug. In theorie kan de termijn van de voorlopige bestemming hiermee worden verlengd. Echter moet hiervoor een omgevingsvergunning worden aangevraagd (met bijbehorende kosten) en is de kans dat deze vervolgens wordt verleend vooraf niet in te schatten. Ook wordt er bij een dergelijke aanvraag geen belangenafweging gemaakt, maar wordt alleen de planning m.b.t. de realisatie van de brug als toetsingskader gebruikt. Hierdoor wordt er rechtsonzekerheid gecreëerd over de uiteindelijke termijn van de voorlopige bestemming. Het lijkt indiener dan ook redelijk om de termijn van de voorlopige bestemming niet van een toekomstige en onzekere situatie af te laten hangen, maar om bij voorbaat al meer rechtszekerheid te bieden door aan de voorlopige bestemming een langere termijn dan de drie jaar als genoemd in artikel 8.2 te geven, te weten 5 jaar na inwerkingtreding.</p>	<p>leidt niet tot rechtsonzekerheid over de duur van de voorlopige bestemming.</p> <p>Indien u (of de gemeente) gebruik wenst te maken van deze afwijkingsbevoegdheid, moet hiervoor een aanvraag omgevingsvergunning worden ingediend. Bij een afwijking van het bestemmingsplan wordt een afweging gemaakt. Deze afweging gaat over de belangen van de aanwezige bewoners, de ontsluiting van deelgebied noord en verschillende omgevingsfactoren (b.v. geluid) die van invloed zijn op het betreffende gebied.</p>	
8.7	<p>Op ruimtelijke plannen is de voorlopige bestemming op de digitale verbeelding alleen aan weerszijden van de toekomstige brug zichtbaar, maar niet ter plaatse van de brug zelf. Het is dan ook niet duidelijk of de voorlopige bestemming ook geldt voor de locatie van de brug zelf. Graag duidelijk verbeelden voor welk gebied de voorlopige bestemming geldt.</p>	<p>Op de locatie van de toekomstig brug geldt de bestemming 'Verkeer', op de omliggende wateren is de bestemming 'Water – Voorlopig' opgenomen. De locaties van de bestemmingen op de verbeelding geven duidelijk aan waar deze van toepassing zijn.</p> <p>Naar aanleiding van uw zienswijze concluderen wij wel , dat de toezegging van de gemeente dat gronden en wateren die niet benodigd zijn voor een termijn van minimaal 3 jaar (voor de bouw van de brug) niet binnen de bestemming 'Verkeer' is opgenomen. Deze toezegging wordt aan de regels toegevoegd.</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>Art. 7.3.c wordt toegevoegd: "er mag niet met de bouw van de brug over het Hoendiep tussen de (toekomstige) Stadstraat en de Energieweg begonnen worden binnen 3 jaar na vaststelling van dit</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
			<p>bestemmingsplan. ”</p> <p>In paragraaf 5.3.1 van de toelichting van het bestemmingsplan wordt de inpassing van de regel nader gemotiveerd.</p>
8.8	<p>Het bestemmingsplan is gebaseerd op artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw. Het bestemmingsplan wordt echter niet aangewezen in lid 17 (plangebieden waarop artikel 7c van toepassing is). Waarschijnlijk is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om plangebieden bij (ministeriële) regeling aan te wijzen zoals bedoeld in de ‘Beleidsregel aanmeldingen Regeling uitvoering Crisis- en herstelwet’. Volgens artikel 2 van deze beleidsregel is aanwijzing bij regeling alleen toegestaan als de betrokkenheid van de gemeenteraad of provinciale staten is geborgd, en kennisgeving aan of betrokkenheid van belanghebbenden is geborgd. In het bestemmingsplan wordt dit niet gemotiveerd. Graag een motivering opnemen dat het toegestaan is om de aanwijzing via regeling mogelijk te maken.</p>	<p>Het stedelijk gebied van de gemeente Groningen is aangewezen in Regeling van de Minister voor Milieu en Wonen van 18 maart 2020 tot wijziging en aanvulling van de Regeling uitvoering Crisis- en herstelwet (Regeling uitvoering Crisis- en herstelwet (vijfde tranche)). Dit besluit is op 20 maart 2020 gepubliceerd. De Suikerzijde valt binnen het aangewezen gebied van dit besluit (de kaart in bijlage 36 behorende bij dit besluit).</p> <p>In de aanmelding moet uit de motivering blijken hoe de betrokkenheid van en/of kennisgeving aan geborgd is. Uit het goedkeuren van de aanmelding en het opnemen van het stedelijk gebied van de gemeente Groningen, dat aan deze motiveringsverplichting in goede orde is voldaan.</p> <p>Binnen de procedure van het bestemmingsplan is de betrokkenheid van de belanghebbenden geborgd, waarover verantwoording is afgelegd in hoofdstuk 6 van</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>In paragraaf 5.1 van de toelichting van het bestemmingsplan wordt het besluit tot aanmelding Chw ingevoegd.</p> <p>Tevens wordt paragraaf 6.4 in de toelichting van het bestemmingsplan toegevoegd ter verantwoording van de ontwerpfase van</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>de toelichting. Ook is de gemeenteraad gedurende de gehele procedure geïnformeerd over de vorderingen en is de gemeenteraad het bevoegd gezag voor het vaststellen van het bestemmingsplan. Geconcludeerd kan worden dat de belangen van beiden niet worden geschaad.</p> <p>Naar aanleiding van de uw zienswijze concluderen wij dat in paragraaf 5.1 van de toelichting niet duidelijk het besluit tot aanmelden voor de Chw is verwerkt. Tevens wordt paragraaf 6.4 toegevoegd ter verantwoording van de ontwerpfase van de bestemmingsplanprocedure.</p>	de bestemmingsplan procedure.
8.9 BP	<p>Het Ambitiedocument Water in Groningen biedt een ruimtelijk-economisch perspectief op het gebruik van water. Groningen heeft de ambitie om zich opnieuw sterker als stad aan het water te presenteren en de ruimtelijke, recreatieve en economische potentie van het water in de stad beter in te zetten. Dit document legt de koers vast en werkt op hoofdlijnen uit hoe we de openbare ruimte aan het water kunnen verbeteren en hoe we een kwaliteitsslag kunnen maken voor wonen, recreëren en varen. Hoe verhoudt deze visie uit 2017 zich met het opheffen van 3 ligplaatsen aan de Energieweg in dit bestemmingsplan. Welke poging is er gedaan om deze vervallen ligplaatsen terug te laten komen elders in het plan?</p>	<p>Voor De Suikerzijde biedt de historische waterstructuur van het Hoendiep goede mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteiten langs het water te verbeteren. Hier zetten we in op het verbeteren van de verblijfskwaliteit en het versterken van de relatie met het water. Dit doen we door bijvoorbeeld een aantrekkelijke nieuwe fiets- en wandelroute langs het Hoendiep te maken. Ook hebben we de ambitie om in het park aan de westkant van Deelgebied Noord een waterpartij te maken dat geschikt is voor onder meer recreatieve gebruiksmogelijkheden.</p> <p>Voor het aanleggen van een brug over het Hoendiep en een nieuwe verkeersverbinding naar de weg Hoendiep, moeten op termijn drie ligplaatsen verdwijnen. De mogelijkheden om in en rond De Suikerzijde drie nieuwe ligplaatsen te maken zijn beperkt, onder meer als gevolg van wettelijke regels over geluid. De Wet geluidhinder brengt namelijk met zich mee dat het</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>bestemmen van nieuwe ligplaatsen alleen mogelijk is op locaties met een relatief lage geluidbelasting van maximaal 48 dB door wegverkeerslawaai of spoorweglawaai en van maximaal 50 dB(A) door industrielawaai. Het college van B&W kan hiervan ontheffing verlenen en nieuwe ligplaatsen toestaan op locaties waar de geluidbelasting maximaal 5 dB hoger is (d.w.z.: tot maximaal 53 dB of 55 dB(A)).</p> <p>Veel van het water in en rond het plan ligt in de geluidscontour van de wegen Hoendiep en Westelijke Ringweg. Bovendien ligt de kade van het Hoendiep binnen de contouren van het bedrijventerrein Hoendiep of industrieterrein van Groningen-West/ Hoogkerk. Hoewel het de bedoeling is dat bedrijventerrein Hoendiep zuidzijde op termijn – conform de Structuurvisie – transformeert naar een woonbestemming, is de aanleg van nieuwe ligplaatsen voor woonschepen hier nu door de aanwezige bedrijvencontour niet mogelijk.</p> <p>Het water in het parkgebied van De Suikerzijde lijkt daarom de enige mogelijkheid te zijn om nieuwe ligplaatsen aan te leggen. De haalbaarheid van het maken van ligplaatsen in de waterpartij van het park zien wij als een integrale opgave. Wij willen dit de komende tijd nader onderzoeken en bekijken binnen de vele doelstellingen van het parkgebied.</p> <p>Voor meer informatie verwijzen we u naar de beantwoording van zienswijze 5.7.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
8.10 BP	<p>Op de website van de Gemeente Groningen staat een document genaamd "Van Schets naar Schep" (https://gemeente.groningen.nl/sites/default/files/Infographic-planproces-Van-Schets-naar-Schep.pdf). In de afbeelding staat een binnenwater afgebeeld tegen de overgang naar Hoogkerk. Deze lijkt in het huidige bestemmingsplan niet meer te bestaan. Dit binnen water leek een uitstekende plek voor het plaatsen van enkele schepen aan de uiterste oostelijke zijde van dit binnenwater, aan de rand van, maar net buiten de industriezone. Wat is de reden van het niet meer opnemen van een binnenwater in het huidige bestemmingsplan?</p>	<p>In het bestemmingsplan heeft het park de bestemming 'Groen – Park' gekregen. Binnen de bestemming is de functie 'water' toegestaan, waarmee het mogelijk is om dit binnenwater te realiseren. Ook biedt het bestemmingsplan de mogelijkheid voor het realiseren van waterwoningen (binnen het gebied van de aanduiding). Of die mogelijkheid in het nieuwe park daadwerkelijk geboden gaat worden, wordt nader bepaald.</p> <p>Voor meer informatie verwijzen we u naar de beantwoording van zienswijze 5.7.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
8.11	<p>Wordt een woonschip en daarbij behorende ligplaats door de gemeente Groningen gezien als een 'onroerende zaak' als bedoeld in artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro)? Voor een schip met ligplaats worden gemeentelijke heffingen gebaseerd op de OZB door de gemeente vastgesteld. In deze aanslag staat dat dit onroerende zaken betreft. Ook de belastingdienst ziet mijn schip met ligplaats als "normale" woning en is als zodanig ook opgenomen in mijn Aangifte inkomstenbelasting. Indiener ziet graag bevestigd dat een schip en ligplaats inderdaad een onroerende zaak is, en graag onderbouwen hoe de compensatie plaatsvindt voor het feit dat en ligplaats niet meer in dit bestemmingsplan (en in het bestemmingsplan Openbaar Vaarwater 2019) is opgenomen.</p>	<p>Artikel 6.1 Wro biedt de mogelijkheid om regels te stellen voor een aantal instrumenten, zoals een wijzigingsbevoegdheid, een uitwerkingsverplichting of een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid. Dit artikel herkent de term 'onroerende zaak' niet.</p> <p>De Wro herkent de mogelijkheid tot een tegemoetkoming in schade als gevolg van een juridische planologische wijziging (waaronder een aanpassing van het bestemmingsplan). Dit wordt 'planschade' genoemd. Indien u vindt dat u planschade heeft geleden, dan kunt u hiervoor bij het college een aanvraag indienen. Deze aanvraag moet worden ingediend binnen vijf jaar na het moment waarop die oorzaak onherroepelijk is geworden.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
9			

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
9.1 SV/BP	De eerste indruk van indiener is positief: het plan bevat veel ruimte voor groen en duurzaamheid. De vraag waarop indiener nog geen antwoord heb: wie zijn die toekomstige bewoners van dit nieuwe groene gebied waar het zo goed toeven is?	We zetten in op het creëren van een stedelijk woonmilieu met verschillende woningen (appartementen, boven/benedenwoningen, rijwoningen, herenhuizen) voor verschillende doelgroepen. Daarnaast hebben de bouwvelden overmaat en dat biedt gelegenheid om verschillende binnenterreinen te maken. In het gebied komt een mix van sociale huur, middeldure huur en koop, vrijesector huur en koop.	De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken In de paragraaf betreffende de Woonvisie (3.3) in het BP wordt nader ingegaan op de doelgroepen voor bewoners in de gemeente.
9.2 SV	De Woningdeal 2019 van Minister Ollongren heeft als doel meer en sneller te bouwen, onder andere op het Suikerterrein in Groningen. Er is enorm veel geld voor vrij gemaakt. Het andere doel van deze deal is minstens zo belangrijk: een einde maken aan de excessen op de woningmarkt. De cruciale vraag bij de ontwikkeling van Suikerzijde is dus hoe de Gemeente Groningen de excessen op de woningmarkt op Suikerzijde gaat voorkomen. Stadgers hebben er weinig aan als de Suikerzijde straks is volgebouwd met dure huizen die voor de doorsnee Stadgers niet bereikbaar zijn.	In De Suikerzijde willen wij woningen aanbieden voor alle doelgroepen. Iedereen die een (groen)stedelijke omgeving weet te waarderen is hier welkom. Betaalbaarheid is een belangrijk aandachtspunt. In het gebied komt daarom een mix van sociale huur, middeldure huur en koop, vrijesector huur en koop. Aangezien we zelf grondeigenaar zijn en daarmee de gronduitgifte bepalen, zullen we daarop sturen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
9.3 SV	De aankoop van het Suikerterrein is een enorm goede zet van de Gemeente Groningen geweest: voor een relatief laag bedrag (in vergelijking met de huidige grondprijzen) heeft de Gemeente Groningen het monopolie in handen gekregen om betaalbaar en duurzaam wonen voor Stadgers te garanderen voor nu en in de toekomst. Dat is heel goed nieuws.	Wij onderkennen de behoefte aan betaalbare woningen, waaronder sociale woningen. De onderbouwing van de behoefte voor voldoende en betaalbare woningen is nader uitgewerkt in onze nieuwe Woonvisie (https://gemeente.groningen.nl/woonvisie). Vooralsnog is het streven om in de stad Groningen jaarlijks minimaal 200 tot 240 sociale huurwoningen	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Natuurlijk staan de gebruikelijke partijen te popelen om hier snel te gaan bouwen en hier goud geld mee te verdienen. Maar laten we niet té snel gaan. Voordat we gaan bouwen moeten we ons afvragen of minimaal 50% van de toekomstige woningen permanent betaalbaar zijn voor het merendeel van de Stadgers die met redelijk tot slecht betaalde banen toch ook graag fatsoenlijk willen wonen. Het gelijkheidsprincipe zou hier van toepassing moeten zijn: Stadgers met lage/laagmidden inkomens verdienen net zo goed een woning op Suikerzijde als mensen met midden- en hoge inkomens. Trouwens: wat is een middeninkomen? En wat is middenhuur? Wie bepaalt wat?</p>	<p>netto toe te voegen. Dit wordt op meerdere locaties in de stad gerealiseerd. Ook De Suikerzijde maakt onderdeel uit van deze ambities.</p> <p>Daarnaast streven we naar een (meer) evenwichtige verdeling van sociale huurwoningen over de stad. De programmering in de gebiedsontwikkelingen, waaronder De Suikerzijde, is dan ook deels gebaseerd op bestaande verhoudingen in de stadsdelen en op de relatie met de omliggende wijken. In de basis gaan we voor de eerste fase uit van 15% sociale huur voor De Suikerzijde, maar we kijken ook – gezien de grote behoefte – of we het aandeel sociale huur hier kunnen vergroten. Meer sociale huur zet wel de haalbaarheid van het plan onder druk in verband met het verschil in grondwaarde. We zijn dan ook in gesprek met het Rijk om te onderzoeken of het Rijk hierin kan ondersteunen.</p> <p>Middenhuur (en daarmee samenhangend middeninkomens) staat hoog bij ons op de agenda. Wij streven er naar om in de loop van 2021 hiervoor nadere uitgangspunten te ontwikkelen. Op dit moment denken we bij middenhuur aan een huur tussen € 752,33 (sociale huurgrens) en € 950,- (prijspeil 2021).</p>	
9.4 SV	<p>Een cruciale rol die aandacht verdient bij de ontwikkeling van De Suikerzijde is de rol van de toekomstige bewoner die er direct belang bij heeft dat de woning permanent betaalbaar gebouwd wordt en dat de subsidies die onderdeel zijn van de Crisis- en Herstelwet ook daadwerkelijk worden gebruikt voor huisvesting van de financieel minst draagkrachtigen. Indiener wil ervoor pleiten deze inspraak van burgers niet te beperken tot het indienen van Inspraakreacties. Toekomstige bewoners van</p>	<p>De wijze waarop we het participatieproces inrichten is nog niet definitief bepaald. Uw suggestie om toekomstige bewoners te laten meedenken over 'hun wijk' nemen wij hierbij ter harte.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	Suikerzijde en andere ontwikkelgebieden moeten structureel aanschuiven aan de 'Versnellingsafel Woondeal Groningen' en direct medezeggenschap hebben over de ontwikkeling van Stad. Dit is de basisvoorwaarde voor sociale cohesie en leefbaarheid in de wijken.		
9.5	In het kader van experiment Crisis- en Herstelwet is het mogelijk flexibeler om te gaan met bestemmingsplannen zodat er sneller gebouwd kan worden. Mijn voorstel is om onder de noemer 'experiment' ruimte te bieden aan wooncoöperaties en andere alternatieve woonvormen.	Verwezen wordt naar de beantwoording bij zienswijze 3.2.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
9.6 SV	De ontwikkeling van wooncoöperaties en andere alternatieve woonvormen in Groningen kan als business case gepresenteerd worden. Bij het opstellen van business cases kan de Gemeente Groningen bijvoorbeeld ondersteuning krijgen van het Expertteam Woningbouw en het Expertteam Eigenbouw van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In artikel 16 van de Woningdeal is te lezen dat er een financieringsregeling van 30 miljoen euro per jaar beschikbaar is voor burgerinitiatieven. Volgens het artikel vraagt de groei van het aantal 75-plussers om toegankelijke wijken en voldoende passende woonvormen. Het voorstel van indiener is dat Gemeente Groningen een deel van dit bedrag reserveert voor wooncoöperaties die inzetten op realiseren van woningen waar Wonen, Welzijn en Zorg voor een redelijke prijs centraal staan.	We onderzoeken wat de specifieke behoefte is aan andere/bijzondere vormen van wonen, waaronder wooncoöperaties. Op basis van concrete initiatieven nemen we dit mee in de planvorming. De regeling in de Woondeal waarnaar wordt verwezen is een algemene, landelijke regeling. De genoemde 30 miljoen is Rijksgeld en geen gemeentegeld, dus we kunnen geen middelen reserveren. Burgers of sociale ondernemers/initiatiefnemers van een vernieuwende vorm van wonen voor overwegend 55+-ers kunnen zelf een bijdrage aanvragen via Stimuleringsregeling Wonen en Zorg (SWZ): https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/stimuleringsregeling-wonen-en-zorg-swz . Als gemeente hebben we hierin geen rol.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
9.7 SV	Zoals we inmiddels allemaal kunnen weten is de gebruikelijke manier van bouwen met beton, staal en stenen een enorme CO2belasting voor ons milieu en ons klimaat. Gemeente Groningen is in de positie om ons milieu actief te beschermen door gebruik van duurzame bouwmaterialen als eis voor	De stad Groningen heeft de komende decennia dringend behoefte aan de bouw van nieuwe woningen. Een omvangrijk deel daarvan wordt in De Suikerzijde gebouwd. Bij het ontwikkelen van een gebied wordt een afweging gemaakt van belangen. De wens om hier	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>nieuwbouw neer te leggen. Duurzaam bouwen is namelijk heel veel meer dan een zonnepaneel op het dak of een warmtepomp. Het gebruik van milieu-vriendelijke bouwmaterialen, zoals hout, leem en stro, zou de norm moeten zijn als voorwaarde voor het mogen bouwen op De Suikerzijde. Deze natuurlijke materialen zijn circulair en geen belasting voor ons milieu.</p>	<p>zoveel mogelijk duurzaam te bouwen is hier één van. Momenteel zijn circulaire bouwmaterialen relatief duurder, maar de kosten dalen en daarmee wordt de inzet van circulaire materialen in De Suikerzijde steeds kansrijker. De gemeente volgt de ontwikkelingen op de voet. Ons streven is om gebruik te maken van duurzame bouwmaterialen (circulair of biobased) en materialen die minder CO2 emissies veroorzaken. Het percentage duurzame bouwmaterialen moet daarbij groeien.</p>	
9.8 SV	<p>Op pag. 105 van de Structuurvisie wordt gesproken over de 'gekozen oplossingsrichting van collectieve WKO-systemen..'. Indiener pleit voor een herziening van deze keuze. Het is van groot belang dat toekomstige bewoners zelf en samen kunnen beslissen hoe zij duurzame energie willen realiseren. Bovendien zijn er inmiddels vele nadelen bekend over collectieve WKO-systemen zoals de complexiteit rond onderhoud en rendement.</p>	<p>Wij vinden een duurzame warmte en koude voorziening van belang. Daarnaast moet een ieder hiervan gebruik kunnen maken. Door de hoge bebouwingsdichtheid en de bijbehorende energievraag kan alleen optimaal van bodemenergie gebruikt gemaakt worden door gebruik te maken van collectieve bronnen.</p> <p>Er is onvoldoende ruimte in de ondergrond om iedereen voor een eigen WKO-systeem te laten kiezen. Andere systemen zoals luchtwarmtepompen hebben nadelen zoals geluidsoverlast en trillingen. Deze systemen hebben een veel hoger elektriciteitsverbruik door de warmtepomp in vergelijking tot een bodem-warmtepomp. Daarnaast hebben luchtwarmtepompen buitenunits nodig. De plaatsing daarvan komt heel precies om overlast te voorkomen en het straatbeeld niet aan te tasten. Pellet- houtkachels veroorzaken naast mogelijke stank / roet ook fijnstof en stoten CO₂ en eveneens milieuschadelijke stikstofoxiden uit. Vanuit dit perspectief vinden wij een collectief WKO-systeem hier de beste invulling. Toekomstige bewoners hebben zelf</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>Aan paragraaf 3.3 van de toelichting van het BP wordt het onderdeel 'ondergrond' toegevoegd.</p> <p>In artikel 1 worden de definities van een open en gesloten systeem opgenomen.</p> <p>Aan artikel 16, wordt lid 3 ingevoegd met regels voor WKO's.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>keuze in hun inkoop van groene stroom en het zelf plaatsen van (extra) zonnepanelen.</p> <p>Ter verduidelijking wordt een motivering voor WKO's in de toelichting opgenomen en wordt in de regels opgenomen dat WKO's in het plangebied zijn toegestaan. Voor gesloten en open systemen worden dieptebevestigingen opgenomen.</p>	Het artikel wordt overeenkomstig doorgenummerd.
9.9 SV	<p>Indiener raadt een samenwerking met RUG en/of Hanzehogeschool aan om zo door onafhankelijke partijen onderzoek te laten doen naar de effecten van een andere keuze van bouwmaterialen op ons milieu en ons welzijn op korte en op langere termijn. Als blijkt dat een gezondere en betaalbare woning leidt tot een verhoogde mate van welzijn en tot een afname in zorgkosten dan zou dit zeker een belangrijk argument zijn om tot een cultuuromslag te komen in de manier waarop wij samen bouwen aan Stad.</p>	<p>Er is redelijk wat onderzoek gedaan naar de milieueffecten van bouwmaterialen, onder andere door de TU Delft. Ook is er onderzoek naar de effecten van bouwmaterialen op de gezondheid uitgevoerd, wat landelijk heeft geleid tot aanpassingen in de keuze voor bouwmaterialen. Nieuwe ontwikkelingen volgen we daarbij op de voet. We vinden het een interessant idee om dit onderwerp beter in beeld te krijgen en zoeken hierover contact met het lectoraat Gezonde Stad van de Hanzehogeschool. In dit lectoraat wordt onderzoek gedaan naar de invloed van de gebouwde omgeving op gedrag, gezondheid en welzijn van inwoners van Groningen.</p>	
10	Woonschepcomite Groningen (WSC)		
10.1 SV	<p>Het WCG juicht de voorgenomen plannen voor een groot deel toe. Echter het WCG is aan haar stand verplicht vooral aandacht te geven aan het wonen op het water. In de Woonvisie van 2015 en in de Watervisie van 2017 wordt de ambitie uitgesproken om het wonen op water als gewaardeerde woonvorm een</p>	<p>Vanuit de Watervisie zijn ambities verwoord voor het realiseren van nieuwe ligplaatsen in de stad. In de Watervisie is als onderzoekopgave het realiseren van minimaal 15 nieuwe ligplaatsen voor wonen op het water meegegeven.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>kwaliteitsimpuls te geven door het aanbod te vergroten: kwalitatief en kwantitatief. Daarbij wordt het realiseren van 40 nieuwe ligplaatsen genoemd met woonkwaliteit naast 80 waterkavels, passend bij de ambitie van de gemeente Groningen om het aantal ligplaatsen van 434 naar 550 te vergroten.</p> <p>Het WCG heeft voor de Suikerzijde in 2011 plannen ingediend gericht op duurzaamheid, creativiteit, recreatie en toekomst. Maar..... het WCG vindt van het streven naar uitbreiding van ligplaatsen voor drijvende bouwwerken en van de ideeën van het WCG in de voorliggende plannen niets terug. Er wordt geen invulling gegeven aan genoemde ambitie anders dan een suggestie van een flink aantal woonboten. Het aantal uit te breiden ligplaatsen en waar deze komen worden niet benoemd. Nog sterker, voor de plannen moeten 3 ligplaatsen wijken, terwijl daarvoor geen compensatie wordt geboden.</p>	<p>De mogelijkheden voor het maken van ligplaatsen in De Suikerzijde zijn beperkt, onder meer als gevolg van de Wetgeluidhinder (Wgh). De Wgh brengt namelijk met zich mee dat het bestemmen van nieuwe ligplaatsen alleen mogelijk is op locaties met een relatief lage geluidbelasting van maximaal 48 dB door wegverkeerslawaai, maximaal 55 dB door spoorweglawaai en van maximaal 50 dB(A) door industrielawaai. Het college van B&W kan hiervan ontheffing verlenen en nieuwe ligplaatsen toestaan op locaties waar de geluidbelasting hoger is tot maximaal 53 dB voor wegverkeerslawaai, 63 dB voor spoorweglawaai en maximaal 55 dB(A) voor industrielawaai.</p> <p>In het kader van het bestemmingsplan en het MER zijn diverse geluidsonderzoeken uitgevoerd. In deze onderzoeken wordt zichtbaar dat veel water in en rond het gebied een te hoge geluidbelasting ondervindt vanwege wegverkeerslawaai afkomstig van het Hoendiep of Westelijke Ringweg, of vanwege industrielawaai afkomstig van bedrijventerrein Hoendiep of industrieterrein Groningen West. Nieuwe ligplaatsen zijn alleen mogelijk als deze op grotere afstand, dus dieper landinwaarts worden aangelegd. Het water in het parkgebied van De Suikerzijde is daarom in principe de enige mogelijkheid om nieuwe ligplaatsen aan te leggen.</p> <p>Ter ontsluiting van het noordelijke deelgebied is een brug over het Hoendiep voorzien met een verkeersaansluiting op de rijweg Hoendiep nabij de</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>Diamantlaan. Deze route raakt drie woonschepen. In het bestemmingsplan worden deze drie ligplaatsen op termijn wegbestemd. Omdat deze brug pas op een later moment nodig is en het gebied eerst met een andere brug ontsloten wordt, is er tijd om met de woonschipeigenaren in goed overleg een geschikte oplossing te vinden.</p> <p>Wij hebben deze opgaven in het bestemmingsplan voor deelgebied noord vertaald door de mogelijkheid op te nemen voor de realisatie van 20 waterwoningen in de waterpartij in het parkgebied (binnen deze definiëring vallen ook ligplaatsen). Of deze waterwoningen hier ontwikkeld kunnen worden, is afhankelijk van de uitwerking van de plannen voor het park en de waterpartij aan de westkant van het plangebied. In dit parkgebied komen namelijk veel doelstellingen samen die integraal moeten worden onderzocht, zoals wonen, ecologie, recreatie, waterkwaliteit, privatisering openbare ruimte en andere ontwikkelmogelijkheden. In een later stadium in de planvorming van deelgebied noord wordt een ontwerp voor dit parkgebied uitgewerkt. Op dat moment wordt ook een definitief besluit over de inpasbaarheid van waterwoningen in het parkgebied genomen.</p>	
10.2 SV/ BP	<p>Het WCG pleit voor de visie en voor het bestemmingsplan van de Suikerzijde voor aandacht voor dit attractieve kenmerk. Graag ziet het WCG de toegezegde 40 nieuwe ligplaatsen mét 3 plaatsen ter compensatie van de 3 die ingenomen worden terug in de plannen. Om ook recht te doen aan het wonen op water naast de prachtige</p>	<p>Vanuit de Watervisie en het onderzoek naar nieuwe ligplaatsen is uitgesproken dat er in principe kansen liggen voor het realiseren van minimaal 15 nieuwe ligplaatsen in het plangebied van De Suikerzijde, maar niet van 40 nieuwe ligplaatsen. In het</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>plannen voor de nieuwe woonwijken met groen. Het WCG stelt hiervoor twee locaties voor: in het Hoendiep (kanaal) gelegen ten zuiden en westen van de Energieweg en de weg Hoendiep en aan de noordzijde van het plangebied.</p>	<p>stedenbouwkundige plan voor deelgebied noord vormt de waterpartij in het park de enige mogelijke locatie voor nieuwe ligplaatsen (zie beantwoording van zienswijze 10.1).</p> <p>Het creëren van een schiereiland parallel aan het Hoendiep met aan weerszijden ligplaatsen voor 40 woonschepen heeft tot gevolg dat de ruimtelijke relatie met het water van het Hoendiep verdwijnt en in feite wordt geprivatiseerd. Belangrijke doelstelling voor deelgebied noord is juist het maken van een groene en openbaar toegankelijke oever en te voorkomen dat de oever van het Hoendiep wordt geprivatiseerd.</p> <p>Het wonen op het water in het doorgaande Hoendiep zou passend zijn aan de noordzijde van het water. Vanwege de te hoge geluidsbelasting van het autoverkeer op de invalsweg Hoendiep is dat nu niet mogelijk. Aan de zuidzijde van het water zien wij geen ruimte voor het toevoegen van waterwoningen vanwege het gewenste openbare karakter van de oever in de nieuwe stadswijk. Ook staat het op gespannen voet met de voorgestelde natuurvriendelijke oevers langs het Hoendiep.</p>	
10.3 SV/ BP	<p>In het nog niet zo heel verre verleden heeft men de doorvaart naar dit gebied vanuit de Stad onmogelijk gemaakt door de vaste spoorbrug en de aanleg van de lage, vaste oeververbinding ten behoeve van de ringweg. Vanuit de westzijde is dit gebied wel varend te bereiken. Het WCG dringt erop de toegang voor varende schepen niet verder te beperken door de aanleg van nog</p>	<p>De nieuw aan te leggen bruggen worden beweegbaar, waarmee doorvaart mogelijk blijft.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	meer vaste bruggen. Daarmee zou ook de realisatie van de bedoelde 40 ligplaatsen voor woonschepen ernstig gefrustreerd worden. Voor varende schepen moet ook op de doorvaarthoogte moet gelet worden, zodat schepen met een staande mast de aanmeerplaatsen kunnen bereiken. Het is onze wens dat er zodanige voorzieningen worden aangelegd dat schepen vanaf het Hoge der A, Oosterhaven, Noorderhaven, de historische haven Hoogkerk en van vele plaatsen elders kunnen aanmeren. Deze gewenste dynamiek kan een wezenlijke bijdrage leveren aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van het gebied.		
10.4	In het inspraakverslag bij de structuurschets Suikerfabriekterrein van februari 2019 staat de zorg vermeld van een aantal bewoners van de woonboten aan de Energieweg en de UT- Delfiaweg over het intact houden van hun bewoning op het water. Het betreft eventuele verplaatsing van hun woonboot als gevolg van bijvoorbeeld infrastructurele werken en de zorg ingesloten te worden door vaste bruggen. Zoals boven vermeld deelt het WCG deze zorg en vraagt hierover overleg.	Sinds begin 2019 zijn de plannen voor De Suikerzijde verder ontwikkeld. Sindsdien zijn ook de gesprekken met betrokken bewoners gecontinueerd.	
11			
11.1 SV	Indiener ziet in het (voor)ontwerp van de Structuurvisie Suikerzijde 2020 een stippellijn lopen welke een Ontwerpopgave Hoofdontsluiting weergeeft. Dit ligt midden over het perceel van indiener. Dit wijkt af van de situatie zoals die aangeduid in de Structuurschets van 2018. Hierin loopt de infrastructuur, aangegeven met een stippellijn, aan de zuidzijde van de vaart. Dit ligt buiten ons perceel en loopt parallel aan het al bestaande fietspad.	Wij passen de kaart aan conform de eerdere kaart, waarmee de weg niet over uw perceel loopt.	De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken De kaart in de SV wordt overeenkomstig aangepast.

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Het is indiener te kennen gegeven dat dit niet de bedoeling was en dat De Structuurvisie 2020 hierin niet mag afwijken. Indiener verzoekt derhalve om Structuurvisiekaart De Suikerzijde hierop aan te passen, zodat deze overeenkomt met de situatie beschreven in de Structuurschets 2018. Dit houdt in dat de weg langs het fietspad buiten ons perceel loopt, aan de zuidzijde van de vaart, waar reeds aanwezige ruimte is gecreëerd.</p>		
11.2 SV	<p>Tevens valt het indiener op dat de kleur van de arcering in <i>Structuurvisiekaart De Suikerzijde</i> van het perceel van indiener afwijkt van de omliggende percelen. Een verklaring hiervoor is indiener niet gegeven. Indiener verzoekt deze aangepast zien dat deze dezelfde kleur krijgt als de overige percelen.</p>	<p>Met de aanduiding is aangegeven dat er bij de verdere planvorming rekening wordt gehouden met de positie van de bestaande kavels aan het lint. De feitelijke invulling vindt in overleg met de bewoners van het lint plaats in het kader van de uitwerking in bestemmingsplannen. Op dat moment kan ook beoordeeld worden wat bijvoorbeeld de afstand van nieuw te bouwen woningen tot het bestaande lint zal zijn. Indiener wordt bij dat overleg direct betrokken en kan dan ook eventuele wensen tot ontwikkeling van het eigen perceel kenbaar maken.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
11.3	<p>Indiener is serieus bezorgd over de verdere toename van het autoverkeer op deze locatie. Graag zou indiener, zodra er meer bekend wordt over de uitwerking hiervan, hierbij door de Gemeente betrokken worden.</p>	<p>Wij zeggen toe dat u tijdig bij de verdere uitwerking betrokken wordt.</p>	
11.4 SV	<p>Indiener heeft bezwaar tegen de weergave van de voorgenomen nieuwe groenstructuur op hun perceel in Structuurvisiekaart de Suikerzijde op bladzijde 34 van de Structuurvisie. Deze bestrijkt een groot deel van de grond van indiener. Conceptueel begrijpt indiener dat er een poging wordt gedaan tot het verbinden van het Stadspark met de nieuw aan te leggen woonwijk middels een dun strookje groenstructuur. Dat dit ten koste moet gaan van een deel van het perceel begrijpt indiener</p>	<p>De aanduiding van de groenzone is, zoals u zelf aangeeft, een eerste aanduiding van de wens om conform het gemeentelijk groenbeleid te zorgen voor een verbinding met omgeving Peizerweg/Stadspark. Ook hier geldt dat concrete uitwerking plaats zal vinden in het kader van de bestemmingsplan-uitwerking. Pas dan kan op perceelsniveau bepaald worden hoe de groene verbindingzone precies zal lopen en voor welke</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>niet. Bovendien is deze strook onbeduidend van kwaliteit en qua grootte minimaal als je het afzet tegen de rest van de groenstructuur. Ook is er geen fysieke doorgang. Op ons perceel is er sprake van bebouwing, ook langs het water, en een tuin. Het geheel heeft geen openbare functie. Het beoogde doel, een doorlopende groenverbinding, is dan ook ontoereikend aan die kant van de sloot.</p> <p>De Structuurvisiekaart de Suikerzijde laat zien dat het logischer is om een groene strook aan te brengen langs het bestaande Hegefietspad, aan de zuidzijde van de sloot. Hier gaat de groenstructuur over in een parkachtige structuur met kreken.</p>	<p>inrichting gekozen wordt. Zoals eerder aangegeven gebeurt dit in overleg met indiener. De structuurvisie is niet het plan waarin de globale aanduiding van de groenzone op perceelsniveau nader gedetailleerd moet worden.</p>	
11.5	<p>Ten aanzien van de ontwikkeling van het perceel van indiener, wil indiener graag meedenken en participeren in de toekomstige ontwikkeling van de bouw- en ontwikkelplannen voor deelgebied Zuid. We zien dan ook een uitnodiging graag tegemoet om met de Gemeente van gedachten te wisselen over een nadere invulling van de plannen, zodat we hier rekening mee kunnen houden met betrekking tot ons perceel.</p>	<p>Verwezen wordt naar de gecombineerde beantwoording bij zienswijzen 11.2, 11.3 en 11.4.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
12	<p>Vereniging Wijkraad Hoogkerk en Buurtcommissie Buitenhof (VWH & BB)</p>		
12.1 SV/BP	<p>Allereerst de opmerking dat de VWH & BB de wens van de Fietsersbond (onder R7a, pagina 22 van het inspraakverslag voorontwerp), dat de fietsroute langs het Hoendiep zo snel mogelijk gerealiseerd moet worden, van harte onderschrijven. Uit de gemeentelijke reactie blijkt dat de aanleg van de daarvoor benodigde tunnel voor 2023 op de planning staat. VWH & BB verwacht dat deze fietsroute voor fietsers uit Hoogkerk en het verder weg gelegen westelijke achterland steeds belangrijker gaat</p>	<p>De ambitie voor de Suikerzijde is het gebied voor fietsers te verbinden in alle windrichtingen. We houden daarom rekening met een nieuwe fietsroute vanuit het "centrum" van Hoogkerk – via De Suikerzijde – richting het centrum van Groningen.</p> <p>In eerste instantie is het nodig om de route van oost naar west door De Suikerzijde aan te leggen. Omdat we eerst een tweede ecologische compensatiegebied</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>worden, omdat de gemeente voornemens is om de fietsers op de kruising Hoendiep/Van Zwedenlaan uit de voorrang te halen. Bij dat besluit speelde ook het alternatief van de aanleg van deze nieuwe fietsroute via de Suikerzijde een rol. VWH & BB zien graag dat de uitvoering van beide plannen aan elkaar gekoppeld wordt, zodat er te allen tijde voor fietsers een zo veilig mogelijke west/oost verbinding richting de binnenstad beschikbaar is.</p>	<p>ingericht moeten hebben, verwachten we dat de westelijke helft van deelgebied Noord en dit deel van de niet eerder dan 2025 gereed is (grondwerk en bouwrijp maken). Vervolgens zal de fietsverbinding aangelegd worden.</p> <p>Een belangrijk volgende punt in deze verbinding is de kruising met de Johan van Zwedenlaan. We willen vanuit deelgebied Noord onder de Johan van Zwedenlaan een ongelijkvloerse verbinding maken, zodat daar een verkeersveilige doorgaande fietsroute ontstaat. Vervolgens moet er ook een fietsroute komen tussen Hoogkerk en de Johan van Zwedenlaan. Dit moet nog nader uitgewerkt worden mede in afstemming met de eigenaren van de grond aldaar.</p> <p>Het koppelen van de uitvoering van de nieuwe fietsroute met het aanpassen van de voorrangssituatie bij de rotonde is daarom niet haalbaar.</p>	
12.2 BP	<p>In paragraaf 4.2 (verkeer en mobiliteit) wordt het belang van de aanpak van de westelijke ring (=stoplichten weg , ongelijkvloersmaken van kruisingen en deels verdiept aanleggen) en een alternatieve route voor het fietsverkeer erkend, om een goede gebiedsontwikkeling van de Suikerzijde mogelijk te maken. De VWH heeft er in zijn inspraakreactie op gewezen dat de VWH blij is met deze formele erkenning, maar dat daar tot op heden kennelijk onvoldoende middelen voor gereserveerd zijn en dat de aanleg daarvan daarom op de lange baan terecht dreigt te komen. VWH hebben er daarom voor gepleit om een gelijktijdige planontwikkeling te maken voor deze drie projecten en ook om</p>	<p>De ontwikkeling van De Suikerzijde komt stapsgewijs tot stand. Het duurt een groot aantal jaren voordat De Suikerzijde volledig ontwikkeld is met mogelijk 5.000 woningen. Ook de verkeerseffecten zullen in tijd groter worden.</p> <p>Uit de analyse van de MER, met het bijhorende verkeersonderzoek, blijkt dat het niet noodzakelijk is om (deel)plannen van De Suikerzijde te laten wachten op oplossingen voor de Westelijke Ringweg of op een alternatieve route voor het fietsverkeer. Het is zeker niet het geval dat De Suikerzijde onbereikbaar zal zijn.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>een deel van de opbrengsten van de grondverkoop op de Suikerzijde te investeren in of te reserveren voor deze projecten. In de inspraakreactie schrijft de gemeente dat ze “streven naar zowel een oplossing voor de Westelijke Ringweg als een alternatieve route voor het fietsverkeer”. Dit stelt de VWH & BB niet erg gerust, als er niet tegelijk concrete reserveringen gedaan worden. Uit de mondelinge reactie van de gemeente in de klankbordgroepbijeenkomst Suikerzijde van 13 januari jongstleden begrijpen de VWH & BB dat het project Suikerzijde echter al een tekort heeft op de grondexploitatie, zodat er niets gereserveerd kan worden. Daarom willen de VWH & BB toch sterk adviseren om de grondexploitatie van de Suikerzijde nogmaals kritisch tegen het licht te houden en te bezien of er geen verschuivingen mogelijk zijn ten gunste van deze reservering. Het is immers een gezamenlijk belang van gemeente en omwonenden dat de Suikerzijde een aantrekkelijk gebied wordt en dat de woningen vlot verkocht worden. Als het gebied een slechte reputatie krijgt omdat er weliswaar mooie woningen of bedrijfslocaties zijn, maar dat die praktisch onbereikbaar zijn door dagelijkse files van zowel privé - als openbaar vervoer, zien we dit streven in gevaar komen.</p>	<p>Wel vragen enkele knooppunten van wegen extra aandacht in monitoring en op termijn mogelijk in vormgeving.</p> <p>Voor beide opgaven geldt dat ze complex zijn en zorgvuldig afgewogen en onderzocht moeten worden. De (financiële) besluitvorming over deze opgaven ligt overigens ook bij andere partijen dan alleen de gemeente Groningen. Met die partijen moet gezamenlijk hiervoor een oplossing gevonden worden. Het verder belasten van de grondexploitatie voor De Suikerzijde met externe infrastructurele oplossingen draagt daar niet aan bij.</p>	
12.3 SV	<p>Verder willen VWH & BB benadrukken dat er voor het verkeer van Groningen West niet alleen een oplossing moet komen voor het fietsverkeer, maar voor ál het verkeer richting de Suikerfabriek. De overlast bereikt weliswaar een piek tijdens de fietscampagne, maar de zware vrachtwagens rijden het hele jaar over wegen die daar eigenlijk niet voor gemaakt zijn en vormen zo een gevaar voor de verkeersveiligheid of het woongenot van de inwoners. Het is dus niet alleen een oplossing voor een tijdelijk probleem. De bedoeling van onze reactie is overigens niet om (deel)plannen voor de Suikerzijde op deze infrastructurele ontwikkeling te laten wachten. Het is wél onze</p>	<p>Het fietsverkeer en al het verkeer richting de Suikerfabriek (CBC) heeft onze intensieve aandacht en is onderwerp van nader onderzoek. Hiervoor is reeds een aparte projectgroep voor opgericht.</p> <p>Als gevolg van de plannen voor De Suikerzijde neemt het verkeer op het omliggende wegennet toe. Voor het deelplan De Suikerzijde noord zijn in onze ogen voldoende maatregelen genomen, om dit plan doorgang te laten vinden. Bij de verdere planontwikkeling van De Suikerzijde nemen we het richtinggevende advies van de</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>bedoeling om aan te geven dat er nu al forse verkeersproblemen zijn in dit gebied en dat die door de aanleg van de Suikerzijde eerder groter dan kleiner zullen worden. Daarbij verwachten wij, dat ook de ontwikkeling van de Suikerzijde nieuwe ontwikkelingen op het gebied van verkeersinfrastructuur mogelijk en noodzakelijk maakt en dat bij een juiste planning van deze structuur niet alleen De Suikerzijde zelf hiervan profiteert, maar ook de omwonenden in Groningen West. Daarom is het ook jammer dat bij onderdeel f van onze inspraakreactie (over het verkeer op de Peizerweg en in de Buitenhof) slechts verwezen wordt naar de toekomstige planuitwerking voor Deelgebied Zuid van de Suikerzijde en dat dit nader onderzocht wordt. VWH & BB pleiten voor een doorrekening van alle verkeersstromen in Groningen West met het meest recente verkeersmodel (van de laatste maanden!) om beter zich te krijgen op de werkelijke problematiek en dan maatregelen voor te stellen. VWH & BB begrijpen dat de attentie nu ligt op het deelgebied noord, maar helaas stopt verkeer niet bij de plangrenzen en moet je dus nu al nadenken over en berekeningen maken van de te verwachten verkeersstromen in het hele gebied tussen Westpoort, westelijke ring en de A7. Er wordt in de gemeentelijke reactie verwezen naar de komende Mobiliteitsvisie, maar het is nog maar de vraag of dit concrete probleem daarin voldoende aan bod zal komen.</p>	<p>mobiliteitsvisie mee. Deze visie wordt naar verwachting na de zomer van 2021 vastgesteld.</p> <p>Ook de structuurverbetering in het westelijke stadsdeel gaan we in samenhang met andere projecten nader onderzoeken en we formuleren oplossingsrichtingen voor verkeersknelpunten. We maken daarbij gebruik van het nieuwe verkeersmodel dat voor de zomer van 2021 operationeel zal zijn.</p>	
12.4 SV	<p>Uit de ter inzage liggende stukken blijkt verder dat het waarschijnlijk aan te leggen NS station in dit gebied ook een hubfunctie moet krijgen. Dat betekent ook iets voor de hoeveelheid verkeersbewegingen naar en van dit station, van zowel privé- als openbaar vervoer. VWH & BB begrijpen dat -als dit doorgaat- er belangrijke verkeersstromen naar en van het Zernike terrein zullen gaan lopen. Het is mooi als de binnenstad of de Friesestraatweg daarmee ontlast wordt, maar het moet niet zo</p>	<p>We voorzien voor dit nieuwe station een hubfunctie voor het openbaar vervoer en de fiets. Bij de verdere uitwerking van deze functie en de daarbij behorende toeleidende infrastructuur zullen wij zeker de totale effecten op bereikbaarheid, verkeer en leefbaarheid betrekken. Het station krijgt overigens niet een P+R functie zoals Haren of Zuidhorn, met overstap van auto naar bus of trein.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>zijn dat de bewoners van Groningen West er dan een probleem verkrijgen. Dit is ons inziens een extra argument om bij de ontwikkeling van de Suikerzijde breder naar de te verwachten groei van de verkeersstromen te kijken dan nu gedaan lijkt te worden.</p>		
12.5 BP	<p>In het Ontwerp bestemmingsplan Suikerzijde deelgebied Noord staat als eerste zin over de wet – en regelgeving ten aanzien van de bodem: ‘Uitgangspunt van een goede ruimtelijke ordening is dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming.’ (4.2 p.32) Blijkbaar is dat voor de gemeente toch niet het uitgangspunt, als in beschouwing wordt genomen dat de gemeente het MER-advies (7.3.3., p. 120) naast zich neerlegt om de grond van voormalig stortplaats De Halm vlakbij de Johan van Zwedenlaan multifunctioneel te saneren. De voormalige stortplaats moet onderdeel worden van een park, aangeduid als ‘Hoogpark’. Volgens de expertise in de stukken gaat het bij de voormalige stortplaats om 1,4 hectare en daarbij is het een plak van ongeveer 5 meter diep, afgedekt met ongeveer 50 centimeter grond (leeflaag).</p> <p>In het Inspraakverslag (voorstel 24 november 2020) staat op pagina 26 bij e. onderaan, dat sanering pas wordt uitgevoerd ‘bij ruimtelijke ontwikkelingen op de locatie zelf’. En: ‘hier zijn nu geen ruimtelijke ontwikkelingen voorzien, vandaar dat we de aanbeveling in het MER , om multifunctioneel te saneren, niet overnemen’.</p> <p>Bij de klankbordgroepbijeenkomst Suikerzijde van 13 januari j.l. werd duidelijk dat de gemeente onder ruimtelijke ontwikkelingen dan verstaat het bebouwen en bewonen van de grond. We zien het inrichten van een park ter plaatse al als een heel aanzienlijke verontrustende en ongewenste ruimtelijke ontwikkeling,</p>	<p>De oude vuilstort van de Halm ligt in de uiterste noordwest hoek van deelgebied Noord, in het gebied waar een nieuw park gepland is. De kartonfabriek De Halm heeft in het verleden onder andere bouw- en sloopafval gestort op de voormalige stortplaats De Halm. Deze bodemverontreiniging is als ernstig beschikt, maar niet als spoedeisend. Dit betekent dat een sanering pas wordt uitgevoerd bij ruimtelijke ontwikkelingen op de locatie zelf, de voormalige stortplaats. Hier zijn nu geen ruimtelijke ontwikkelingen voorzien, omdat we op dit moment uitgaan van een inpassing van deze locatie in de plannen voor het park. De plannen voor het park moeten wel eerst nog verder uitgewerkt worden, maar ook zonder dit gebied van circa 1 hectare resteert er een groot parkgebied van ruim 10 hectare. De noordwest hoek blijft dan een groene zone langs de Johan van Zwedenlaan en wordt dan niet toegankelijk voor mensen. Bovendien vergt een volledige sanering van deze locatie een investering van ruim €10 mln. Een alternatief kan zijn om eerst al het groen weg te halen en vervolgens een leeflaag van circa 1 meter op te brengen. Niet alleen zal dit ten koste gaan van al het groen, ook dit alternatief vergt een aanzienlijke financiële inspanning .</p> <p>Gelet op de specifieke geïsoleerde ligging van de locatie, de mogelijkheden ongewenst gebruik tegen te gaan, het</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>onverenigbaar met het gezond en veilig betreden van een dergelijk gebied.</p> <p>Gezien de kosten van een sanering kunnen de VWH & BB zich de schroom van de gemeente wel voorstellen. Ook bij het onbetreedbaar houden van dit gedeelte van het toekomstige park legt dit tegelijk een claim op elke ruimtelijke ontwikkeling daar in de toekomst, omdat er eerst gesaneerd zal moeten worden. Om eventuele sportieve of recreatieve ontwikkelingen op deze locatie niet bij voorbaat onmogelijk te maken door een dergelijke financiële drempel, pleiten VWH & BB voor het beginnen met een spaarpotje voor de eventuele benodigde sanering in de naaste toekomst. Beter zou zijn als de gemeente deze sanering gewoon aanpakt; hoe kan het dat er bij deze toekomstige wijk, die het paradepaardje moet worden op het gebied van groen en duurzaamheid, zo'n situatie blijft bestaan met een ongesaneerd stuk bodem op basis van financiële argumenten?</p>	<p>bij het park passende groene karakter en de grote financiële consequenties van sanering vinden wij het verantwoord en passend om de aanbeveling in het MER (multifunctioneel saneren) niet over te nemen. De aantrekkelijkheid van de Suikerzijde zal daarmee naar onze mening zeker niet afnemen.</p>	
12.6 BP	<p>Op pagina 52 Artikel 6 van het Ontwerpbestemmingsplan Suikerzijde deelgebied Noord is sprake van een 'specifieke vorm van wonen – waterwoningen', aan de oostkant van het park. Ook pagina 73 6.1.d maakt hier melding van. Dat het park en ook de nieuwe inham en het nieuwe haventje daarin bij het Hoendiep gebruikt zou gaan worden om (mogelijk 20) woonboten ('waterwoningen') aan te meren, vinden de VWH & BB een erg onwenselijke ontwikkeling. Zo'n duidelijke woonfunctie bij de nieuwe baai en de rand van het park staat in scherp contrast met de functie van park voor iedereen en haventje voor iedereen, het park houdt dan op park te zijn en de woonboten zullen welke andere (recreatieve) bestemming daar ook in de weg zitten. Bovendien wordt het beloftevolle uitzicht van deze toekomstige inham op het Hoendiep, aldus grondig verstoord. Als men bezig is,</p>	<p>Verwezen wordt naar de beantwoording bij zienswijze 5.7 en 10.2.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	in verband met andere stedelijke opgaven, toekomstige plaatsen te zoeken voor woonboten, zou men verderop langs het Hoendiep, dus richting stad, misschien wel iets kunnen vinden, aan het toekomstige nieuwe fietspad langs het Hoendiep.		
12.7	In dit nieuwe woongebied worden natuurlijk veel nieuwe namen gecreëerd, sommige namen komen zelfs nu reeds in de stukken naar voren. Het is goed dat de bewoners van Groningen zelf ook een rol gegund wordt hierbij. De VWH zou het in elk geval erg op prijs stellen hierbij betrokken te worden! Wat te denken bijvoorbeeld van de kreupele naam voor het nieuwe park voor Hoogkerk e.o. 'Hoogpark' (Stedenbouwkundig plan Suikerzijde Noord Uitwerking eerste deelgebied pagina 8) Wij zouden het graag voorleggen aan de bewoners van Hoogkerk e.o. wat volgens hun de naam is die het meest toepassing zou zijn.	De gemeente staat altijd open voor goede suggesties voor straatnamen, thema's of passende namen voor (sub)buurten. Deze worden dan besproken en afgewogen tegen andere voorgestelde ideeën of suggesties. Dat gebeurt in de Straatnaamcommissie. Uiteindelijk komt er een gemotiveerd voorstel dat in het College van B&W wordt besproken en vastgesteld.	
12.8	Tevens uiten wij de wens om de historisch zeer belangrijke naam 'Wolvedijk' weer in ere te herstellen, waar nu een zeer klein stukje weg ter plaatse Campinglaan en het vervolg dan ook nog Peizerweg genoemd wordt. In de volksmond wordt die hele weg daar trouwens nog altijd Wolvedijk genoemd, door mensen die in dit afgelegen gebied bekend zijn. De Wolvedijk was rond de dertiende eeuw de historische grens tussen Hoogkerk en Groningen. "Om het reitland tussen Hoogkerk/Leegkerk en Groningen te verdelen is een rechte lijn getrokken tussen de kerk op de wierde van Dorkwerd en de kerk van Eelde. Deze lijn deelt het gebied doormidden. De afstand tussen Dorkwerd en Eelde bedraagt ruim dertien kilometer." Deze lijn werd getrokken naar twee kanten toe vanaf "de nu doodlopende Wolvedijk" P. 269 en plaatje p. 271 Jan van den Broek – Groningen, een stad apart. Proefschrift 2007	Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 12.7. We kunnen in dat benoemingsproces suggesties als Wolvedijk meenemen.	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
12.9 MER	Opvallend is dat de voormalige stortplaats De Halm onderdeel wordt van het nieuwe park langs de Johan van Zwedenlaan. P. 50 van het MER spreekt over 1,4 ha. vervuilde grond met zware metalen, cresolen en waarschijnlijk asbest, ook de afdeklaag is zwaar vervuild. Het bodeminformatiesysteem (BIS) geeft voor dit gebied de classificatie 'ernstig, niet spoedeisend'. Op p. 72 Voorontwerp Structuurvisie staat: 'In groenstructuren (i.t.t. waar gebouwd wordt) wordt alleen gesaneerd als de bodemverontreiniging schadelijk kan zijn voor mensen of de omgeving'. En op p. 100 Voorontwerp Structuurvisie staat zelfs: we zijn 'niet voornemens' de aanbeveling in het MER, waar het gaat om de vervuilde grond op het voorterrein en het terrein bij de Halm te saneren, 'op grote schaal op te volgen'. Dat blijkt uit kostenooqpunt te zijn. Het gaat hier om een publiek park dat vermoedelijk intensief gebruikt gaat worden door mens en dier. Daarom vindt de VWH het onwenselijk dat men de 'ernstig' vervuilde grond niet tot nauwelijks wil gaan saneren. De VWH ziet graag dat de aanbeveling in de MER (7.3.3, p.120) wél wordt overgenomen: de bodem van voormalig stortplaats De Halm dient 'niet functiegericht, maar multifunctioneel' gesaneerd te worden.	Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 12.5.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
12.10 MER	In de bewoordingen van het Voorontwerp Structuurvisie en het Voorontwerp bestemmingsplan noordelijk deel staat op verschillende plaatsen dat de hoofdontsluiting voor verkeer van en naar het nieuwe gebied Suikerzijde zal zijn via de Johan van Zwedenlaan en het Hoendiep met de Ring West en dan dus ook via rotonde Zuiderweg A7. De zuidelijke verkeersontsluiting van De Suikerzijde via Peizerweg en Hunsingolaan (Buitenhof) zou daar duidelijk ondergeschikt aan zijn. De cijfers van de verschillende prognoses, o.m. uit het rapport van Goudappel Coffeng (MER, bijl. 1), geven evenwel een ander beeld! De prognoses in de Suikerzijderapporten laten een enorme toename	De route vanuit De Suikerzijde via de Hunsingolaan is duidelijk ondergeschikt en functioneert niet als hoofdontsluiting van het gebied. Wij onderzoeken bij de verdere uitwerking van deelgebied zuid nog op welke wijze dit deelgebied ontsloten en aangesloten wordt op de Peizerweg, met in acht neming van de functie van de Hunsingolaan als wijkontsluitingweg voor de Buitenhof. Verder zullen wij bij de verdergaande planontwikkeling ook op het niveau van de gehele westflank van Groningen de verkeersontwikkeling monitoren en waar	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>zien in de aantallen motorvoertuigen tussen nu en 2030. De zuidelijke verkeersontsluiting is anders dan beloofd een hoofdontsluiting van de Suikerzijde. Extra argument dat het verkeer de zuidelijke ontsluiting zeker zal weten te vinden kan gevonden worden in de melding van constante file bij ochtend – en avondspits bij de rotonde Johan van Zwedenlaan/Hoendiep (MER, bijlage 1, fig. 3.3, p.10). Concluderend: bij het algemeen kader dat het Voorontwerp Structuurvisie samen met de MER aldus schetst zal, indien ongewijzigd, de Buitenhof, de Peizerweg en de HOV-as ter plaatse o.i. helaas nog flinke verkeersdruk en verkeersproblemen gaan ontmoeten. Dat is onwenselijk, niet alleen door de ermee samenhangende geluids- en emissieoverlast, maar ook doordat de oversteekbaarheid voor fietsers en voetgangers, waaronder spelende kinderen (bv. Eemsgolaan), in het geding komt.</p>	<p>nodig maatregelen nemen om verkeersknelpunten op te lossen. We maken daarbij gebruik van het nieuwe verkeersmodel dat in de loop van 2021 beschikbaar komt.</p>	
12.11 MER	<p>Op de Hunsingolaan rust de motie ‘HOV-as Peizerweg: zekerheid voor de Buitenhof’ van 23 februari 2000. Deze motie geeft als aanvaardbare hoeveelheid aan 3000 mvt./e., de genoemde 5800 mvt. van Goudappel Coffeng, met kanttekening, is vrijwel een verdubbeling van dit aantal en dat is onwenselijk. Als vergeleken wordt met hoe het verschil met de autonome ontwikkeling er bij andere wegen in het model uitziet zal die 5800 mvt. vermoedelijk zelfs naar boven moeten worden bijgesteld. De VWH is benieuwd hoe de aangekondigde studie naar sluipverkeer zal uitpakken. De genoemde raadsmotie uit het jaar 2000 wil naar strekking en geest het aantal motorvoertuigen zo laag als mogelijk houden, omdat het hier een de facto wijkontsluitingsweg betreft. Dat is de kern van de motie, niet anders, zoals de interpretatie uit het inspraakverslag Suikerfabriekterrein van februari 2019.</p>	<p>In de Structuurvisie is de structuur van het verkeersnetwerk op hoofdlijnen geschetst. Omdat de ontwikkeling van De Suikerzijde aan de noordkant begint, concentreren wij ons bij de uitwerking eerst op dit deel van het netwerk. De verdere uitwerking van het zuidelijk deel komt pas in een latere fase aan de orde.</p> <p>De hoofdontsluiting voor auto’s van De Suikerzijde vindt plaats via Hoendiep en de Peizerweg naar de Westelijke Ringweg en secundair via de Johan van Zwedenlaan. Deze routes hebben beperkt invloed het doorgaande verkeer op de Hunsingolaan. In de motie uit 2000 is aangegeven dat als er in de Buitenhof substantieel meer dan 3000 motorvoertuigen komen, het vanwege de wegenstructuur en de woonfunctie niet meer dan normaal is, dat er aanpassingen gepleegd worden. Bij de</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>uitwerking van deelgebied zuid onderzoeken wij te zijner tijd op welke wijze dit deelgebied ontsluiten wordt en kijken daarbij ook naar mogelijke effecten daarvan op de omgeving. Bij deze uitwerking zullen wij u op dat moment uiteraard betrekken.</p> <p>Op het niveau van de gehele westflank van Groningen blijven wij de verkeersontwikkeling monitoren en zullen waar nodig maatregelen nemen om verkeersknelpunten op te lossen.</p>	
13	Rover		
13.1	<p>De afdeling Rover ziet een verkeerde ontwikkeling met betrekking tot de ontsluiting Suikerzijde als de aanpak van de ring West in combinatie met de trein naar Zernike. In ogen van Rover zijn er verkeerde keuzes gemaakt en is aan de ligging van het geplande station niets gewijzigd.</p> <p>Rover verwijst hierbij ook naar de onderzoeken naar de trein naar Zernike wegens de onderlinge relatie met het plan Suikerzijde.</p> <p>Aangezien de gemeente Groningen sinds 2007 al eigenaar is van de locatie Suikerfabriek had Rover als belangenvereniging al veel bredere en eerdere onderzoeken verwacht naar zowel de trein naar Zernike als naar de beide noodzakelijke regionale stations</p>	<p>Het onlangs uitgevoerde onderzoek 'Verbeter openbaar vervoer naar Zernike' (dec 2020) naar de OV-verbinding richting Zernike is niet de eerste keer dat wij sinds 2007 naar de bereikbaarheid van Zernike hebben gekeken. Zo hebben wij bijvoorbeeld in 2013 de HOV Visie (als Bouwsteen van de Actualisatie Netwerkanalyse 2013 Regio Groningen-Assen) vastgesteld. Daarin hebben we ook nadrukkelijk gekeken hoe we Zernike met het openbaar vervoer wilden gaan bedienen. Destijds was de keuze om dit met name met de doorkoppeling van de regionale treinen i.c.m. de introductie van het Q-linknetwerk te doen. Destijds was er geen sprake van om dit met nieuw spoor of via de Suikerzijde te doen.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	zijnde Suikerzijde en Hoogkerk aan de spoorlijn Groningen – Leeuwarden.	Ook hebben we gekeken naar de aanleg van station Hoogkerk en de eventuele rol hiervan in de verbinding naar Zernike. In 2019 is hierover besloten om station Hoogkerk in ieder geval voorlopig niet aan te leggen.	
13.2 SV	<p>Aangezien de trein naar Zernike direct raakt aan de Suikerzijde qua hoogwaardige bereikbaarheid van het openbaar vervoer. Daar het persbericht van de provincie Groningen in deze materie al voldoende voeding geeft voor inhoudelijke kritiek: “Andere varianten voor een treinverbinding zijn te kostbaar, nemen te veel ruimte in beslag, hebben te veel nadelige effecten op de woonomgeving, op het groen en de natuur in de omgeving van de Ring West of op bestaande plannen.”</p> <p>Rover valt hierbij helemaal over deze zinsnede: “Andere varianten voor een treinverbinding zijn te kostbaar”</p> <p>Aangezien zowel de provincie als gemeente Groningen vergeten dat financiering van spoorprojecten het primaat van het Rijk is en niet de lagere overheden. Hier wordt gedaan alsof de gemeente en provincie Groningen alles uit de eigen begroting moeten betalen. Wat niet de juiste insteek is.</p> <p>Aangezien de gemeentelijke en provinciale projecten in Zuid-Holland (Rijnland en Den Haag) gewoon een MIRT subsidie hebben ontvangen. De twee bovenstaande voorbeelden geven aan dat ‘te kostbaar’ een pure drogreden blijkt te zijn. Aangezien het ministerie van OCW alle campussen in Nederland van ‘nationaal belang’ acht dan hoort de ontsluiting ervan ook excellent georganiseerd te zijn en met een betere onderlinge afstemming van de verschillende deelprojecten rond de Ring West</p>	<p>Wij delen uw mening dat voor investeringen in spoorprojecten de provincie en gemeente hierbij zeker niet de enige partijen zijn die hierin dienen te investeren. Onze lobby is hier dan ook op gericht.</p> <p>Wij zien overigens wel een belangrijke rol voor een station op De Suikerzijde in de totale bereikbaarheid van onze gemeente. In het kader van het onderzoek naar het verbeteren van de OV-verbinding blijkt in de referentiesituatie (dienstregeling 2021) een overstap met de sneltrein in Zuidhorn op de bus naar Zernike in tijd sneller is dan via een station bij De Suikerzijde. Dit doet niet af aan het belang dat wij aan realisatie van een station bij De Suikerzijde hechten.</p> <p>Het station kan van grote toegevoegde waarde zijn voor het totale openbaar vervoersysteem, voor de ontwikkeling van De Suikerzijde en aanliggende wijken, voor de bereikbaarheid van scholen in Vinkhuizen en voor de ontwikkeling van onder meer een nieuw onderwijscluster nabij het station. Ook kan het station in relatie tot Zernike betekenis krijgen vanuit de richting Winschoten.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	is er ook een betere OV station oplossing bij de Suikerzijde denkbaar.		
13.3 SV	<p>Het kiezen voor de route langs het Van Starckenborghkanaal in combinatie met station Suikerzijde laat veel reizigerspotentieel liggen. Aangezien de Suikerzijde een gecombineerd milieu krijgt van zowel wonen als werken. In geen van de plannen is echt voldoende diepgaand onderzoek gepleegd naar een zogenaamde V haltering. Dat de treinen vanaf Eemshaven/Delfzijl ook bij Suikerzijde kunnen stoppen. En tevens kan dienen als overstap op de trein naar Leeuwarden.</p> <p>Rover verwacht een beter voorstel als onderbouwing over de locatie keuze van het station in het plan Suikerzijde. Ook bij de recente documenten zijn we ontevreden over deze keuze.</p>	<p>We hebben aan het begin van de verkenning gekeken naar een variant tussen Suikerzijde en Zernike. Echter zagen we dit niet als een kansrijke variant. Ook is hier de ruimtelijke inpassing een uitdaging. Wij zijn er niet overtuigd dat hier alsnog naar gekeken moet worden.</p> <p>De locatiekeuze voor het station in De Suikerzijde is bepaald door een centrale ligging in het plangebied met beste mogelijkheid als locatie voor een spoortunnel. Het station krijgt daarmee een belangrijke hubfunctie voor dit stadsdeel. Vanuit station De Suikerzijde ontstaan op termijn goede directe doorgaande treinverbindingen richting Leeuwarden en het Hoofdstation, en op termijn het station Europapark. Vanaf het Hoofdstation zijn er diverse bestemmingen snel bereikbaar, zoals Eemshaven, Delfzijl en richting Zwolle en Amsterdam.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
13.4 SV	Rover vraagt aandacht voor de aansluiting van de treinen komend uit Eemshaven/Roodeschool/Delfzijl. Deze zijn niet meegenomen in dit dossier, terwijl deze voor de nieuwe wijk langsrijden.	<p>Het spoor loopt langs het meest oostelijk deel van het gebied van de structuurvisie. Wanneer deze gebieden verder uitgewerkt worden, wordt gekeken wat de gevolgen zijn van deze treinverbinding voor dit oostelijk gebied.</p> <p>Een station aan de Ring West is ons inziens geen reële mogelijkheid. Het ligt te dicht bij het hoofdstation van Groningen, waardoor er te weinig in- en uitstappers zullen zijn. Ook kan hierdoor (ruimtelijk) conflict met de Ring West zelf ontstaan. Het station op De Suikerzijde</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>komt centraal en hierdoor optimaal in de gebiedsontwikkeling voor Suikerzijde te liggen.</p> <p>Een station centraal op De Suikerzijde heeft ook een functie voor Hoogkerk. Een oostelijk gelegen station kan deze functie niet dragen (en daardoor ongewenst).</p>	
13.5 SV	De huidige onderzoeken naar de ring West blijken vooral het autogebruik te ondersteunen, maar naar betere ontsluiting van de wijken Paddepoel, Vinkhuizen, Reitdiepzone, Reitdiep en De Held wordt niet gekeken of dat voor het openbaar vervoer nog beter kan.	Het klopt dat bij de onderzoeken voor Ring West vooral gekeken is naar de auto en de fiets. In de mobiliteitsvisie die na de zomer van 2021 wordt vastgesteld wordt ook voor dit stadsdeel ruim aandacht gegeven aan het openbaar vervoer. Vanuit De Suikerzijde wordt ingezet op een nieuw treinstation met een hubfunctie voor het openbaar vervoer en de fiets. Voor het busvervoer is de inzet om een bus tangentlijn tussen P+R Hoogkerk en Zernike te realiseren en deze te koppelen aan het station. Deze lijn heeft meerdere functies, zoals het afvangen van treinreizigers naar Zernike ter ontlasting van het Hoofdstation, maar ook voor een hoogwaardige OV ontsluiting van de wijken met het station Suikerzijde door middel van frequente buslijnen. Het westelijke deel van de stad profiteert dan ook van het station.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
13.6 SV	Intussen blijkt station Europapark gunstige effecten te hebben. Volgens Rover zal het opschuiven van het station naast de ring West ook de bestaande wijken beter ontsluiten per openbaar vervoer, Wijken zoals Laanhuizen, Kostverloren, Schildersbuurt, Badstratenbuurt en zelfs de Grunobuurt. Ook voor de forensen vanuit Friesland ligt het station nog gunstiger ten opzichte van het Martini Tradepark.	<p>Verwezen wordt naar de beantwoording bij zienswijze 13.4</p> <p>Daarnaast hebben de bestaande wijken die u noemt de mogelijkheid om gebruik te maken van het relatief nabijgelegen Hoofdstation. Zowel vanuit de gebiedsontwikkeling Suikerzijde als uit oogpunt van stadsontwikkeling als geheel is er geen aanleiding om de gekozen stationslocatie te heroverwegen.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
13.7 SV	In de kaders van het Suikerzijde ziet Rover een knelpunt dat er alleen per wijk gekeken wordt en niet in relatie met de andere ontwikkelingen rondom de ring west. Zoals de visie Zernike, Reitdiepzone. De ring West zelf in relatie met het openbaar vervoer dat van deze weg gebruik maakt.	Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 13.4 & 13.6. Uw zienwijze gaat in op een wijkoverstijgende visie op openbaar vervoer. In de (toekomstige) mobiliteitsvisie wordt hier naar gekeken naar het wijkoverstijgende niveau en ook in onder andere het onderzoek naar de OV-verbetering van Zernike is gekeken op stad- en regionaal niveau.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
13.8 SV	Bij de relatie station Suikerzijde zijn wij van mening dat in de plannen ook rekening met de volgende ontwikkelingen gehouden moet worden: Overname sprinters door de provincie tussen Groningen/Leeuwarden – Zwolle. Met station Zernike kan deze trein ook direct de Suikerzijde bedienen. Of een project zoals de Nedersaksenlijn dat de trein uit Emmen ook via station Suikerzijde doorrijdt naar Zernike of de Eemshaven. Uit de structuurvisie hebben wij niet kunnen halen of deze variabelen in de locatiekeuze zijn meegenomen of meegewogen?	In onze (toekomstige) mobiliteitsvisie, naar verwachting gereed na de zomer 2021, kijken wij zeker naar de eventuele mogelijkheden en gevolgen hiervan. Het klopt het dat de genoemde variabelen hier niet zijn meegenomen, want deze zijn voor De Suikerzijde deelgebied noord niet direct relevant. In kader van de benodigde spoorinfrastructuur nemen wij dit soort ontwikkelingen mee en dit is ook relevant voor De Suikerzijde deelgebied zuid, vanwege het ruimtebeslag van die spoorinfrastructuur.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
14	St. Vleermuiswerkgroep Groningen (VWG)		
14.1	Het Suikerunieterrein ten noorden van het spoor bestaat uit bakken water met 4-5 meter hoge dijken er omheen. Op de meeste dijken staat veel begroeiing: variërend van 2 meter hoge bramenstruiken tot wilgen die 10-12 meter boven de dijken uitsteken. De dijken rond de voormalige vloeivelden mét de begroeiing zorgen ervoor, dat er onder alle weersomstandigheden	De situatie die u beschrijft met 'bakken water' (ofwel vloeivelden) met hoge dijken er omheen en begroeiing, vormen inderdaad foerageergebied voor watervleermuis en meervleermuis. Uit het onderzoek van Regelink Ecologie & Landschap (Molenaar, 2019) blijkt dat vleermuizen met name de randen van deze vloeivelden	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>waarbij water- en meervleermuizen foerageren, van windstilte tot krachtige wind en van droog tot matig regenachtig weer, altijd delen van het water in de luwte liggen. Voor zowel water- als meervleermuizen is dit essentieel, hoewel meervleermuizen wat robuuster zijn en bij matig tot krachtige wind ook wel boven water met wat golven kunnen foerageren.</p> <p>Het wateroppervlak van deze plassen is schoon, waardoor de vleermuizen er ongehinderd kunnen foerageren. Dat doen ze door echolocatie, d.w.z. zij oriënteren zich op de omgeving en prooidieren door het uitstoten en weer opvangen en interpreteren van hoge geluiden. Een schoon wateroppervlak betekent in dit verband dat er geen "rommel" op drijft, zoals kroos, flap, blad e.d. van bomen: "rommel" die voor vleermuizen te veel echo's oplevert zodat ze hun prooien niet kunnen ontdekken. Drijvende nesten van futen en grote groepen slapende watervogels gedurende de nacht zijn geen rommel, maar beperken wél de beschikbaarheid voor wateroppervlak voor het foerageren door de genoemde vleermuizen.</p> <p>De bakken hebben een waterdiepte variërend van 2 tot 3 meter met een ondiepe oeverzone. De gebieden, die het gebied zo waardevol voor watervleermuizen maken, zijn juist deze oeverzones. De oeverzones langs de hoge, begroeide dijken zijn onder de wind de luwste plekken en bovendien leveren ze voedsel op. De lage begroeiing met riet e.d. langs randen is van belang voor de voortplanting en de ontwikkeling van prooien van water- en meervleermuizen, dat wil zeggen insecten zoals muggen, vliegen, haften e.d.</p>	<p>gebruiken om er te foerageren. Het betreft de ondiepere en windluwe zones. Bij minder wind en in het geval van de meervleermuis worden ook de zones iets verder van de oevers gebruikt. We herkennen deze situatie ook in uw uiteenzetting.</p> <p>In de huidige situatie is het zo dat ook Geoorde futen gebruik maken van het gebied om er te broeden. Tevens komen veel andere watervogels voor die er soms broeden maar er ook in grotere groepen overnachten. In de bestaande situatie komen vleermuizen en watervogels dus naast elkaar voor. Indien watervogels in de huidige situatie het beschikbare foerageeroppervlak voor vleermuizen zouden beperken, is dus een evenwicht ontstaan.</p> <p>De ondiepere delen ofwel de oeverzones zijn zoals u aangeeft, de meest windluwe zones maar ook de zones die voedsel leveren in de vorm van diverse insecten. Dat maakt ook dat deze zones het meest door vleermuizen (en ook geoorde fuut) worden gebruikt.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
14.2	<p>Waardenburg stelde in 2018 vast dat er watervleermuizen in dit noordelijke Suikerunieterrein foerageerden. In 2019 deed Regelink telemetrisch onderzoek in dit gebied. Hierbij bleek dat in het noordelijke en ook tenminste in een deel van het zuidelijke gebied vleermuizen uit drie verschillende kraamkolonies watervleermuizen in de buurt foerageren en “een groot aantal meervleermuizen” uit een kraamkolonie, die meerdere locaties in Selwerd en in Corpus den Hoorn gebruiken.</p> <p>Groningen als stad heeft een sleutelfunctie voor watervleermuizen in de provincie en een belangrijke functie voor de verbinding tussen watervleermuispopulaties in Friesland Drenthe en Noord-Duitsland.</p> <p>De staat van instandhouding van de watervleermuizen in Groningen-Zuid is sinds 2013 ernstig aangetast door meerdere en achtereenvolgende infrastructurele projecten, waarbij de mitigatie en compensatie voor de in het Sterrebos aanwezige koloniewatervleermuizen grotendeels mislukt is of nog aangelegd moet worden: de aanleg van Station Europapark, het verlies van de Julianavijver voor de Aanpak Ring Zuid, de bouw van de Helperzoomtunnel en de verdichting nabij en nieuwbouw voor de Engelse Kamp en de Kempkensberg.</p> <p>Er zijn misschien twee kleine concentraties watervleermuizen elders in de stad: in Selwerd en aan de oostkant van de stad. Of dat om kraamkolonies gaat is onbekend. Provinciewijd onderzoek naar kolonies van meervleermuizen heeft in 2016 opgeleverd dat de twee concentraties van kraamkolonies meervleermuizen in de stad – in Selwerd en in Corpus den Hoorn - het overgrote deel van alle meervleermuizen in de provincie omvatten. Er is een kleine</p>	<p>Uit onderzoek (Molenaar 2019) dat we hebben laten uitvoeren blijkt inderdaad dat binnen het projectgebied van de Suikerzijde foerageergebied van Watervleermuis en Meervleermuis aanwezig is. De Watervleermuizen zijn afkomstig uit drie kraamkolonies die ontdekt zijn door het onderzoek dat wij hebben laten uitvoeren. De Meervleermuizen zijn afkomstig uit een reeds bekende kraamkolonie.</p> <p>Tot enige jaren geleden werd gedacht dat er nog slechts enkele individuen (mannetjes) van de Watervleermuis aanwezig waren in de stad Groningen. Uit diverse onderzoeken is inmiddels gebleken dat er meerdere kraamkolonies in de stad aanwezig zijn (4 verblijfplaatsen in totaal). Dat maakt dat de populatie veel robuuster is dan gedacht, hoewel die, gebaseerd op de huidige gegevens, nog steeds kwetsbaar is.</p> <p>Bovenstaande geeft aan dat we nog veel niet weten over de populatie Watervleermuizen in de stad en dat er meer Watervleermuizen zijn dan gedacht. Er is simpelweg nog te weinig onderzoek gedaan om een goed beeld te hebben van de omvang van de gehele lokale populatie en het gebruik van de stad door deze dieren. Dat de Groningse populatie een sleutelfunctie heeft voor de provincie en een belangrijke functie zou hebben voor de regionale en zelfs internationale verbindingen kan daarom niet gestaafd worden met onderzoek.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>mannenkolonie bekend in Sauwerd en er huizen nog klein aantal meervleermuizen in Appingedam.</p> <p>Het Suikerunieterein is dus het belangrijkste foerageergebied van de stad voor water- en meervleermuizen. Als dit foerageergebied vervalt en de compensatie mislukt betekent dat een grote aanslag op de staat van instandhouding van deze dieren voor de stad en een veel groter gebied in de provincie.</p>	<p>Volgens de Verspreidingsatlas Zoogdieren zijn er duidelijke aanwijzingen dat de aantallen in Nederland toenemen. Deze toename in aantallen lijkt nog niet ten einde. De Staat van Instandhouding (Svl) is gunstig (de Svl is een maat voor de duurzaamheid van de populatie die wordt gebruikt bij ecologische effectbeoordelingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming). Gezien de actieradius en dus ook de uitwisseling in de regio die u aangeeft, moet de Svl dus op landelijk niveau bekeken worden. Van een lokale Svl die aangetast wordt, kan daarom in principe geen sprake zijn. Desondanks kijken wij daar wel naar omdat we de Groningse populatie op peil willen houden en waar mogelijk willen laten groeien. Daarom laten we ook monitoring uitvoeren naar Watervleermuizen in Groningen zuid waar de infrastructurele projecten waaraan u refereert spelen. Ook Rijkswaterstaat laat monitoring uitvoeren in het kader van de Aanpak Ring Zuid. Uit deze beide monitoringsprojecten blijkt niet dat de kraamkolonie in het Sterrebos of de populatie van Watervleermuizen in het zuiden van de stad is aangetast.</p> <p>Het is waarschijnlijk dat, zoals u ook aangeeft, er in andere delen van de stad nog meer kraamverblijfplaatsen zijn omdat daar ook met regelmaat dieren worden waargenomen. Waar alle dieren foerageren is niet bekend. Het projectgebied van De Suikerzijde is zeker een belangrijk foerageergebied, maar niet het enige foerageergebied. Tijdens het zenderonderzoek zijn er slechts 4 dieren gezenderd en gevolgd. Waar de overige dieren uit de kraamkolonies</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>foerageren kan dus niet met zekerheid worden gezegd. Er kan daarom ook niet worden gesteld dat het projectgebied van De Suikerzijde het belangrijkste foerageergebied van de stad is.</p> <p>Desondanks beschouwen we het wel als zeer belangrijk foerageergebied en hebben daar ook rekening mee gehouden bij het uitwerken van de plannen. Tijdens de uitwerking zijn we ook in gesprek gegaan met de Provincie Groningen, het bevoegd gezag inzake de Wet natuurbescherming, om te bespreken aan welke eisen er voldaan moest worden en om de conceptvoorstellen door te spreken. Samen met de externe deskundigen en belangenpartijen is gewerkt aan een zo goed mogelijk plan waarbij rekening is gehouden met alle beschermde natuurwaarden. De plannen zijn, als ontheffingsaanvraag, inmiddels ingediend bij de provincie Groningen en de provincie is momenteel bezig met de beoordeling om te zien of de plannen, inclusief compensatie en monitoringsvoorstel, voldoende zijn. Wij hebben hier alle vertrouwen in. Indien de Provincie besluit tot het verlenen van de ontheffing die nodig is vanuit de Wet natuurbescherming, mogen we ervan uitgaan dat aan de compensatie voldoende inhoud is gegeven. Onderdeel van de plannen is ook het monitoren (en bijsturen indien nodig) van de geschiktheid van de compensatiegebieden. 'Mislukking' is daarom niet aan de orde.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
14.3	<p>De ontdekking, dat het noordelijke Suikerunieterrein een essentieel foerageergebied is voor drie kraamkolonies watervleermuizen en de twee kraamkolonies meervleermuizen, betekent dat het een toplocatie is voor twee soorten vleermuizen, die het moeilijk hebben.</p> <p>Het is niet onmogelijk dat een deel van de vrouwtjes watervleermuizen wegens de aantasting van hun vliegroutes en foerageergebieden uit de kolonie in Groningen-Zuid is gevluht en naar het Suikerunieterrein is gekomen omdat dit foerageergebied garandeert dat ze hun jongen zullen kunnen grootbrengen.</p> <p>Een foerageergebied van één kraamkolonie water- of meervleermuizen is al “goud” waard, een foerageergebied waar in feite vijf kolonies van afhankelijk zijn heeft een “diamanten” waarde. Een dergelijk belangrijk foerageergebied mag pas verdwijnen als de dieren een bewezen goed alternatief hebben. Er moet eerst bewezen worden dat de compensatie werkt, vóórdát men van start kan gegaan met de verdere sloop van het huidige foerageergebied.</p> <p>Het is duidelijk dat het gebied essentieel is, dus van levensbelang is voor meerdere kolonies van beschermde soorten, en van doorslaggevend belang voor de staat van instandhouding van deze twee soorten in de stad en de provincie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De compensatie moet hiervoor minstens 1:1 (en bij voorkeur veel meer) even geschikt gebied zijn. Ook de routes naar het nieuwe gebied mogen niet van mindere kwaliteit zijn (stukken over land, verlichting, "vindbaarheid"). Dit geldt beide voor alle 	<p>Zoals onder zienswijze 14.2 gesteld, komt uit onderzoek naar voren dat drie kraamkolonies watervleermuizen en één kolonie meervleermuizen van het projectgebied van De Suikerzijde gebruik maken om er te foerageren. Het gebied is daarmee zoals u ook aangeeft belangrijk foerageergebied. Uw stelling dat twee soorten vleermuizen, nl. de watervleermuizen en de meervleermuizen het moeilijk hebben, onderschrijven we niet. Hoewel de Groningse populatie watervleermuizen klein lijkt (op basis van beperkt onderzoek dat in de stad als geheel is uitgevoerd voor diverse projecten), nemen aantallen landelijk toe en is de Staat van Instandhouding gunstig (Svl). Gezien de actieradius van watervleermuizen is geen sprake van een lokale populatie en moet dus de landelijke Svl gehanteerd worden. Daarnaast is het zo dat we door gericht onderzoek in de afgelopen jaren 4 kraamverblijven hebben ontdekt terwijl gedacht werd dat er helemaal geen kraamverblijven meer waren in Groningen. Daarmee is de populatie dus een stuk robuuster dan gedacht. En door deze inzichten kan ook veel beter dan in het verleden rekening gehouden worden met deze soort. Voor Meervleermuizen geldt dat de landelijke Staat van Instandhouding matig tot ongunstig is. Er zijn geen aanwijzingen dat Meervleermuizen in de stad Groningen achteruit gaan of dat ze het moeilijk hebben. Uw eigen jaarlijkse monitoring laat stabiele aantallen zien van de bekende verblijfplaatsen. En ook uit onderzoeken voor andere projecten blijkt dat de populatie stabiel is.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>weersomstandigheden, ook bij minder weer (harde wind, regen).</p> <ul style="list-style-type: none"> • De waarde van het compensatiegebied kan niet alleen maar op papier zijn “aangetoond”. Het compensatiegebied moet ook al af en in gebruik zijn bij de start van de werkzaamheden in het originele gebied. Met uitvoerig veldonderzoek, niet alleen bij mooi weer maar óók tijdens winderige omstandigheden of lichte regen, moet bewezen worden dat ALLE kolonies de nieuwe terreinen kunnen vinden en gebruiken. • Het moet ook vaststaan dat de nieuwe locatie geschikt moet blijven voor deze soorten, en het niet weer over vijf of tien jaar gesloopt of anderszins aangetast wordt. 	<p>Zoals onder de beantwoording van zienswijze 14.2 gesteld, zijn er evenmin aanwijzingen dat de kraamkolonie in het Sterrebos door projecten is aangetast of dat de populatie watervleermuizen in Groningen zuid is afgenomen. Onderzoeken voor diverse projecten in Groningen zuid laten stabiele aantallen zien. Bovendien liggen de kraamkolonies in het Sterrebos en de kraamkolonies die een relatie hebben met het terrein van De Suikerzijde relatief ver uit elkaar. Dat dieren ‘gevlucht’ zouden zijn vanaf dit deel van de stad naar het terrein van De Suikerzijde is dus, gezien de stabiele populatie in Groningen zuid en de vliegafstand, volgens ons onwaarschijnlijk en voor zover ons bekend niet gebaseerd op onderzoeksresultaten.</p> <p>Zoals in de beantwoording van zienswijze 14.2 gesteld, is er voor de aantasting van het huidige foerageergebied van vleermuizen een compensatieplan gemaakt inclusief een plan voor monitoring. Daarbij is ook uitgegaan van een gewenningstijd van minimaal 1 jaar voordat huidig foerageergebied ongeschikt wordt gemaakt. Er is dus enige tijd een ‘overschot’ aan foerageergebied beschikbaar. De monitoring stelt ons in staat om waar nodig bij te sturen. Voor vliegroutes is geen plan opgesteld omdat er geen aantasting van deze routes plaats vindt. De nieuwe compensatiegebieden zijn bereikbaar via de reeds bestaande vliegroutes die we intact laten en waar mogelijk versterken.</p> <p>Zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve compensatie eisen, zoals aangegeven door de externe deskundigen,</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>zijn verwerkt in de uitwerking van de ontwerpen en monitoringsplannen. Ook zijn adviezen van diverse belangengroepen waar mogelijk overgenomen in de plannen. De ontwerpen zijn ook besproken met de provincie Groningen. Alle plannen zijn opgenomen in de ontheffingsaanvraag die inmiddels is ingediend bij de provincie. De provincie beoordeelt of de plannen voldoende zijn en of de ontheffing wordt afgegeven.</p> <p>De duurzaamheid van de compensatiegebieden is voor de lange termijn geborgd. Compensatiegebied 1 is onderdeel van (en gelegen in) het structuurvisiegebied. Dit compensatiegebied maakt deel uit van een veel groter groengebied dat hier wordt aangelegd en in de toekomst ook behouden blijft. Voor compensatiegebied 2 bij Hoogkerk geldt dat er geen ontwikkelingen zijn voorzien op deze locatie en dat we vanuit de Wet natuurbescherming ook de verplichting hebben om leefgebied voor de beschermde natuurwaarden te behouden.</p>	
14.4	<p>BIJ kennisdocument Watervleermuis, versie 1.0 juli 2017, pag. 7: Watervleermuizen jagen voornamelijk vlak boven beschut gelegen wateren, zonder drijvende of uitstekende waterplanten. Ook aan de beschutte kant van vijvers in landgoederen en parken en langs smalle vaarten, langzaam stromende rivieren en beken wordt gejaagd. Bij windstil weer wordt de aanwezigheid van beschutting minder belangrijk. De typerende vliegwijze is in banen en cirkels op zo'n 5 tot 30 centimeter boven het wateroppervlak. Watervleermuizen vangen insecten van het wateroppervlak of vlak boven het water. Boven oevers en langs vegetatie worden insecten uit de lucht gevangen.</p>	<p>Voor vleermuizen worden er twee compensatiegebieden aangelegd.</p> <p>Eén compensatiegebied ligt binnen het projectgebied van De Suikerzijde ten zuiden van het spoor. Het betreft voormalige vloeivelden die grotendeels zijn dichtgegroeid. De vloeivelden worden weer open gegraven en enkele dijken tussen de vloeivelden worden deels verwijderd. Bij de graafwerkzaamheden wordt erop gelet dat er uiteindelijk over het gehele oppervlak van de voormalige vloeivelden een optimale waterdiepte</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>Paragraaf 4.6.2 (inclusief bijlage 21) van de toelichting van het bestemmingsplan is geactualiseerd.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Rapport Suikerunie 2018, Bureau Waardenburg, Rapport 18-200, pag. 46: Watervleermuizen zijn vleermuizen die veel eisen stellen aan hun foerageergebied. Het moet schoon water zijn, met weinig bedekkende begroeiing en het water moet redelijk in de luwte liggen. (...) Vleermuizen zoeken de luwte, waarbij ze enkel de randen van de vloeivelden gebruiken, aangezien die afhankelijk van de wind in de luwte liggen.</p> <p>Dit is klare taal voor vleermuisdeskundigen, maar het ontwerpvoorstel voor een gebied met vooral “open water” als compensatiegebied voor watervleermuizen wijst erop dat de ontwerpers niet begrepen hebben wat de eisen aan een essentieel foerageergebied van watervleermuizen inhouden.</p>	<p>ontstaat waar insecten zich goed kunnen vermenigvuldigen zodat er voldoende voedsel aanwezig is voor de vleermuizen (waaronder de diepte van 5-30 cm). De werkzaamheden houden ook rekening met bestaande bosschages zodat na aanleg direct al sprake is van luwte op het water door de omliggende dijken en bosschages. Dit zorgt ervoor dat er vergelijkbare omstandigheden ontstaan als bij de vloeivelden ten noorden van het spoor dat nu het foerageergebied van de vleermuizen vormt.</p> <p>Het tweede foerageergebied wordt aangelegd in het weilandengebied bij Hoogkerk. Dit betreft is op dit moment een open weidegebied dat in de huidige vorm inderdaad ongeschikt is voor vleermuizen. Bij het herinrichten van het gebied wordt net als bij compensatiegebied 1 een optimale waterdiepte gecreëerd zodat voedselbeschikbaarheid gunstig is. Naar aanleiding van onder meer uw opmerkingen tijdens eerder overleg, is het ontwerp op een aantal punten aangepast. Het ontwerp waarop u in deze zienswijze commentaar geeft, is dus niet de laatste versie zoals die is ingediend voor de ontheffingaanvraag. Het laatste ontwerp is opgenomen in de paragraaf 4.6.2 van de toelichting van het bestemmingsplan.</p> <p>De vorm van het open water is aangepast en geconcentreerd aan de oostzijde van het weilandengebied. En langs de oever aan de westzijde van het open water worden bosschages aangeplant die voor meer luwte zorgen. Deze bosschages staan op een laag dijkje om de luwtewerking te versterken en het</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>water binnen het compensatiegebied te houden. Dit is nodig aangezien er een peilverschil is tussen het compensatiegebied en het omliggende weidegebied. Door ook enkele eilandjes in het nieuw te graven water aan te leggen en die te beplanten met bosschages, ontstaat ook 'midden in het water' luwte. Bovendien zijn er hierdoor veel randjes en hoekjes zodat zo veel mogelijk vleermuizen, ongehinderd door elkaar, kunnen foerageren. Afhankelijk van de windrichting kunnen de vleermuizen dus altijd in de luwte foerageren.</p>	
14.5	<p>Een essentieel foerageergebied is een gebied waar vleermuizen die een gezamenlijke verblijfplaats hebben, d.w.z. een kolonie, het grootste deel van hun voedsel zoeken.</p> <p>Mannetjes watervleermuizen kunnen 's nachts langdurig onderweg zijn en allerlei vijvers langs vliegen om eten te zoeken. Vrouwtjes watervleermuizen hebben die luxe niet. Kraamkolonies van vrouwtjes bevinden zich daarom op plaatsen waar ze binnen een actieradius van ongeveer 2 km op een gegarandeerde voedselvoorziening kunnen rekenen. Gegarandeerd betekent: er is voldoende voedsel en het voedsel is ook te verzamelen onder vrijwel alle weersomstandigheden.</p>	<p>Wij onderschrijven uw opmerking dat vrouwtjes van de Watervleermuis een beperkte actieradius hebben. Volgens de externe deskundige die betrokken is, is de homerange bij dit project circa 4 km. Deze afstand is gebaseerd op veldwaarnemingen voor dit project maar ook op waarnemingen door het hele land. Dat is ook de hoofdreden waarom de locatie bij Hoogkerk is uitgekozen voor de aanleg van het tweede compensatiegebied. Volgens de externe deskundige kunnen op deze locatie de vleermuizen vanuit alle drie de kraamkolonies foerageren omdat het binnen het vliegbereik ligt. Voor de twee noordelijke kraamkolonies geldt bovendien dat de vliegafstand korter wordt dan in de huidige situatie het geval is.</p> <p>Door een gunstige inrichting met luwte en een optimale waterdiepte, zoals in de beantwoording van zienswijze 14.4 aangegeven, kunnen vleermuizen onder vrijwel alle weersomstandigheden foerageren. Uitzondering hierop zijn omstandigheden met echt harde wind. In een</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		dergelijke situatie vliegen ze normaal niet uit en maken ook geen gebruik van het huidige foerageergebied.	
14.6	<p>Vrouwtjes watervleermuizen vestigen zich begin april samen een kraamkolonie en worden zwanger als het weer en de voedselvoorziening daarvoor geschikt is. De draagtijd is ongeveer 2 maanden. De jongen worden normaliter begin of medio juni geboren; vanwege de uitzonderlijk warme lentes kan dit de laatste jaren ook al eerder zijn geweest.</p> <p>De naakt geboren jongen worden gezoogd met melk. Net bij als mensenkinderen gebeurt dat regelmatig verspreid over het etmaal. Het duurt een maand totdat de jongen zelfstandig kunnen vliegen en hun eigen eten moeten verzamelen. Twee weken later, tussen begin en half augustus, vallen de kraamkolonies uit elkaar en zorgt elke vleermuis voor zichzelf.</p>	Deze uiteenzetting met informatie over de voortplanting van de Watervleermuizen is ons bekend. Dat is ook de reden dat compensatiegebied zodanig is ontworpen dat deze in de meest cruciale periode van de voortplanting optimaal functioneert. Zo is bijvoorbeeld de waterdiepte zodanig gekozen dat deze optimaal is in de kwetsbare periode. En ook met werkzaamheden wordt rekening gehouden met deze periode en het actieve seizoen van vleermuizen in het algemeen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
14.7	Watervleermuizen zijn lichtschiuw. De moeders gaan pas voedsel verzamelen als het echt donker is. Het kost ongeveer 10 minuten om hemelsbreed 2 kilometer te vliegen, maar vaak is de route niet zo rechtstreeks. Alleen al het heen en weer vliegen van en naar het kraamverblijf kost dus gauw een half uur. Vooral als de jongen nog klein zijn, komen de moeders vaak al na een uur terug om de jongen warm te houden. Ze hebben dan dus effectief een half uur om zoveel mogelijk voedsel te verzamelen, dus hoe efficiënter hoe beter. Zwangere vrouwtjes 4-8 prooien kunnen per minuut vangen, afhankelijk van 50% – 92% succes per poging. Maar dan moet het wel een héél goed foerageergebied zijn.	Het beeld dat u schetst over heen en weer vliegende vrouwtjes wordt niet onderschreven door het onderzoek dat is uitgevoerd voor dit project (en door de externe deskundige die bij dit project betrokken is). Uit diverse onderzoeken die de externe deskundige zelf elders in het land heeft uitgevoerd, blijkt dat zogende vrouwtjes uitvliegen en lokaal een half uur tot een uur foerageren en dan terugvliegen naar de verblijfplaats om de jongen te zogen. Vervolgens vliegt het vrouwtje weer uit en blijft dan enkele uren weg om te foerageren. Dat beeld komt overeen met het onderzoek dat is uitgevoerd voor het projectgebied van De Suikerzijde. Zogende vrouwtjes zijn dus flexibeler dan u hier schetst hoewel natuurlijk altijd blijft gelden dat hoe efficiënter er gefoerageerd kan worden hoe beter. Daarom leggen we ook	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		compensatiegebieden aan die volgens de randvoorwaarden optimaal geschikt zijn.	
14.8	<p>Bij het jagen vliegen de watervleermuizen met een snelheid van zo'n 15 km per uur heen en weer of in rondjes van 20-50 meter doorsnede, meestal 5-20 cm boven het water. De insecten lokaliseren ze met echolocatie. Ze slaken 10-20 keer per seconde een kreet en luisteren naar de echo om hun omgeving te verkennen en hun prooien te vinden. Alle opeenvolgende echo's verwerken ze tot een "geluidsbeeld", ongeveer zoals mensen met hun ogen afzonderlijke beeldjes waarnemen en er met hun hersens een doorlopende "film" van maken.</p>	<p>Het is ons bekend dat Watervleermuizen gebruik maken van echolocatie om te jagen en daarbij relatief kleine rondjes vlak boven het water vliegen. Daarbij 'scheppen' ze insecten van het wateroppervlak. Hiermee is ook rekening gehouden bij het ontwerp van de compensatiegebieden.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
14.9	<p>Watervleermuizen jagen vooral op insecten, die zich vlak boven of op het water bevinden. Muggen en vliegen ontwikkelen zich vaak in het water en tussen de planten langs de kant, en hebben een larvenstadium. Als deze larven op het water drijven kunnen watervleermuizen ze er met hun achterpoten afharken. Zo kunnen ook kevertjes en haften (eendagsvliegen) verzameld worden. Watervleermuizen zijn gespecialiseerd in met achterpoten vliegjes en dergelijke van wateroppervlak te pakken. De meeste andere vleermuizen kunnen dat niet, daarom zijn ze boven water in het voordeel ten opzichte van andere soorten.</p> <p>Een watervleermuis heeft een schoon, glad, luw, en donker wateroppervlak nodig om te kunnen jagen en een goed onderscheid te kunnen maken tussen een eetbaar insect en rommel. Een glad oppervlak geeft een regelmatig echogeluid, waardoor de echo van een object op het water of vlak boven het water goed opvalt.</p>	<p>Het is ons bekend dat Watervleermuizen vlak boven het water jagen en hun prooien van het wateroppervlak af 'harken'. Een schoon wateroppervlak dat ook weinig golfslag heeft, is daarom inderdaad belangrijk. Daarom hebben we de compensatiegebieden ook zodanig ontworpen dat altijd ergens in de gebieden luwe hoeken zijn te vinden onafhankelijk van de windrichting. Dat is immers in de huidige situatie ook het geval. Daarnaast zorgen we met beheer voor 'schoon' water. De ontwerpen zijn zodanig dat een goed beheer ook mogelijk is.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
14.10	<p>Er zijn drie factoren die een foerageergebied, waar wel voldoende insecten te vinden zouden zijn, voor watervleermuizen onbruikbaar maken of sterk kunnen inperken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Rommel" op het wateroppervlak. Een vliegje heeft een andere weerkaatsing van het geluid als een glad wateroppervlak. Kroos en takjes op het water bemoeilijken het zoeken doordat dit ook andere reflecties geeft. Veel rommel op het wateroppervlak, zoals kroos of flap (drijvende draadalgen-massa), pluizen van populieren, afgevallen blad, waterplanten of een slijm laag die achterblijft na het verwijderen van waterplanten, en een plas-dras gebieden waar gras, riet en lage wilgen vlak boven het water uitsteken, maken een wateroppervlak onbruikbaar als foerageergebied voor watervleermuizen. Kroosvorming is sterk gerelateerd aan de hoeveelheid slib op de bodem; 20 cm slib leidt gemiddeld tot 40% bedekking met kroos. Kroos begint zich in de kraamtijd van watervleermuizen sterk te ontwikkelen en de meeste soorten zijn in juli maximaal aanwezig. Hoe groter het wateroppervlak des te meer kan de wind vat krijgen op de "rommel" op het water en dit in de oeverbegroeiing drijven. Een watertje van 5 meter breed krijgt gemiddeld 40% kroosbedekking, een vijver van 15 meter breed 7% (STOWA. Kennis over Kroos, Rapport 2014-14, pag. 13). 2. Het Rapport van Waardenburg, pag. 46, noemt in verband met het Suikerunieterrein een tweede factor, die de bruikbaarheid van het wateroppervlak voor watervleermuizen kan beperken: "Grote delen van de vloeivelden worden gebruikt door watervogels als slaappleats; watervogels 's avonds op het water zijn potentiële obstakels voor vleermuizen." 	<p>De drie factoren die u noemt en die mede bepalend zijn voor de voedselbeschikbaarheid van Watervleermuizen, zijn ons bekend. Voor zover relevant is hier ook rekening mee gehouden in de ontwerpen.</p> <p>Zoals al benoemd in de beantwoording van zienswijze 14.9 genoemd, wordt er door middel van beheer voor gezorgd dat geen grote oppervlakken met 'rommel' ontstaan in de compensatiegebieden. Afhankelijk van waar het om gaat, worden beheeracties ondernomen. Voor bijvoorbeeld kroos geldt daarbij dat de oppervlakte van het open water juist zodanig zijn, dat kroos minder kans krijgt zoals u ook aangeeft. Bovendien hebben we in compensatiegebied 2 ook de mogelijkheid om het gebied 'door te spoelen' zodat kroosvorming kan worden tegengegaan. Pluizen van populieren en wilgen, afgevallen blad en overhangende takken gaan we tegen door zo min mogelijk hogere bomen langs de waterkant te planten en te kiezen voor soorten die geen hinderlijke zaadpluizen hebben. Plasdras gebieden leggen we bewust wel aan om juist een kraamkamer voor insecten te maken waar de vleermuizen op jagen. Dit 'verlies' aan bejaagbaar oppervlak betaalt zich terug in voedselbeschikbaarheid.</p> <p>Voor watervogels geldt dat die zich, zoals in het rapport van Bureau Waardenburg (pag. 46) aangegeven is, in de huidige foerageergebieden van vleermuizen ophouden. Vleermuizen en watervogels leven daar dus naast elkaar (zie ook beantwoording bij zienswijze 14.1). Er is geen</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>3. De derde beperkende factor voor foeragerende watervleermuizen is de wind, die golven op het water veroorzaakt. Alleen bij vrijwel windstil kunnen watervleermuizen vrijwel alle wateroppervlaktes gebruiken om te foerageren. Bij alle windsnelheden van zwakke tot en met matig tot krachtige wind moeten watervleermuizen de luwte opzoeken om minder last te hebben van de golven. Bij harde wind en veel regen gaan watervleermuizen niet jagen. De insecten waaien weg en schuilen in bomen en struiken. Vleermuizen houden niet van een natte vacht en harde wind betekent ook zoveel beweging van het water dat het onmogelijk wordt om de prooien te lokaliseren.</p>	<p>reden om aan te nemen dat in de nieuwe compensatiegebieden meer watervogels zullen zijn dan in de huidige vloeivelden.</p> <p>Voor wat betreft de wind en luwte op het water verwijzen we naar de beantwoording bij zienswijzen 14.4 en 14.9.</p>	
14.11	<p>Aangezien het in Nederland zelden windstil is, is de aanwezigheid van luwte in alle windrichtingen van groot belang voor een goed foerageergebied van watervleermuizen. Luwte ontstaat door vertraging van de windsterkte achter een dijk of een scherm en/of bomen en hoge struiken langs de waterkant.</p> <p>Een “hard” dijklichaam zonder begroeiing of een zeer dichte windsingel geeft evenveel luwte als de hoogte van de dijk of de singel boven het water. Daarentegen geeft opgaande begroeiing met een matige doorlaatbaarheid veel meer luwte. Het meest effectief voor watervleermuizen is een aanplant met 20-30% doorlaatbaarheid, waarbij de gaten in de begroeiing ongeveer een kwart uitmaken van de totale doorsnede van de boom met de stam, alle takken, twijgen en blad. Hierdoor kan tot op een afstand van vijfmaal de hoogte van de aanplant de windsnelheid met 80-90% vertraagd worden.</p>	<p>Zoals onder de beantwoording van zienswijze 14.4 aangegeven zijn in compensatiegebied 1 reeds volgroeide bomen en bosschages aanwezig en zijn ook rondom de voormalige vloeivelden hoge dijken aanwezig. De situatie komt dus overeen met hoe die nu in het huidige foerageergebied is. Wij gaan ervan uit dat daar dus de omstandigheden optimaal zullen zijn. Door middel van monitoring houden we hier een vinger aan de pols zodat bijgestuurd kan worden indien nodig.</p> <p>Voor compensatiegebied 2 zijn er, zoals aangegeven in de beantwoording van zienswijze 14.4, aanpassingen gedaan die zorgen voor meer luwte op het water. Volgens advies van de externe deskundige die we hebben betrokken bij dit project, zijn forse rietkragen en solitaire bomen in principe genoeg om voldoende luwte op het water (in de oeverzones) te creëren. Desondanks hebben we meer opgaande begroeiing toegevoegd om</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>Paragraaf 4.6.2 (inclusief bijlage 21) van de toelichting van het bestemmingsplan is geactualiseerd.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Bomen langs de waterkant hebben nog twee andere voordelen voor foeragerende watermuizen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de luwte van deze bomen krijgen de watervleermuizen ook beschutting tegen lichte regen of motregen; overhangende takken zijn nog effectiever. • Hoge bomen langs de kant bieden deze vleermuizen schaduw bij volle maan. Watervleermuizen beschouwen het licht van de volle maan (0,3 tot 1 Lux) als te gevaarlijk. Zolang er een wolk voor de volle maan hangt, foerageren ze nog wel boven open water, maar als de wolk wegschuift vluchten de watervleermuizen direct naar de schaduw, bijvoorbeeld onder een brug. Als de maan niet heel hoog aan de hemel staat, maar bijvoorbeeld halverwege kan een hoge begroeiing voldoende schaduw bieden om te kunnen doorgaan met foerageren. 	<p>de luwte te maximaliseren. En zijn eilandjes ingepast om de oeverlengte in de luwte te maximaliseren.</p> <p>Het aanleggen van forse dijken of veel hoge bomen is naar onze mening nadelig voor vleermuizen. Het zorgt namelijk voor meer schaduw op het water en draag in belangrijke mate bij aan de vervuiling van het wateroppervlak met blad, stuifmeel en katjes. De 'vervuiling' maakt het gebied meteen ongeschikt voor vleermuizen. De schaduw zorgt ervoor dat het water minder snel opwarmt wat voor een vertraging in de productie van macrofauna zorgt. De watervleermuis is er juist bij gebaat om vroeg in het seizoen te beschikken over voldoende voedsel. We hebben daarom gezocht naar een optimum om zoveel mogelijk luwte te creëren zonder dat daardoor andere nadelige effecten ontstaan.</p> <p>Voor wat betreft de verlichting is er nu in de huidige situatie in beide compensatiegebieden al niet of nauwelijks sprake van uitstraling van openbare verlichting in het gebied. In compensatiegebied 2 wordt de aanwezige uitstraling vanaf de naastliggende wegen nog verder verminderd door de aanplant van bomen en bosschages. En er zijn ook plekken waar de bomen tijdens volle maan schaduw op het water werpen.</p>	
14.12	Bureau Waardenburg, Culemborg, Ecologisch onderzoek in verband met de voorgenomen herinrichting van het voormalige terrein van de Suikerunie te Groningen, Rapportnr. 18-200, 1-2-2019.	Het onderzoek dat Bureau Waardenburg heeft uitgevoerd is, zoals u zelf al aangeeft, uitgevoerd volgens de richtlijnen van het vleermuisprotocol. Dat is een door de rijksoverheid goedgekeurd middel vanuit de Wet natuurbescherming om te bepalen welke inspanning nodig is voor het onderzoeken van vleermuizen. Het	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>“Het onderzoek naar vleermuizen is te voet uitgevoerd bij goede weersomstandigheden. Een overzicht van de bezoekdata, tijden en omstandigheden is gegeven in Tabel 4. Er is bij het vleermuisonderzoek gebruik gemaakt van een batdetector van het type Petterson D240x, voorzien van opname apparatuur (Zoom H2n) (pag. 35-36).</p> <p>Het betrof vijf tot zeven individuen. De watervleermuizen zijn op 21 mei 2018 foeragerend aangetroffen vanaf 22:35 en waren gedurende een periode van minimaal 1 uur aanwezig. (...) Op basis van het tijdstip (een uur na zonsondergang) kan het betekenen dat een kraamverblijfplaats op relatief korte afstand van het plangebied aanwezig is. (...) De watervleermuizen zijn op 10 juli 2018 niet aangetroffen op de verschillende wateren van het suikerunieterrein (pag. 36.)”</p> <p>Het onderzoek van Waardenburg naar de aanwezigheid van watervleermuizen is weliswaar volgens het vleermuisprotocol uitgevoerd, maar had gezien de situatie meer het karakter van een quickscan. Het vaststellen van het voorkomen van watervleermuizen vraagt maatwerk (BIJ kennisdocument Watervleermuis, pag. 19) en voor dit grote watergebied was het standaardonderzoek ontoereikend.</p> <p>De D240x detector kan slechts geluiden van watervleermuizen op een beperkte afstand registreren: bij erg rustig weer tot maximaal 20 meter. De onderzoeker moet daarbij zeer dicht bij de rand van het water staan, en aan de luwe kant van het water, waar de watervleermuizen foerageren.</p> <p>Op 21 mei werden 5-7 watervleermuizen gehoord in de zuidoosthoek van de grote oostelijke vijver (zie uitsnede uit figuur</p>	<p>onderzoek van Bureau Waardenburg voldoet aan de juridische vereisten waaronder de vereiste van onderzoek bij gunstige weersomstandigheden. Voorlopig is dit het instrument waarmee in heel Nederland door alle adviesbureaus wordt gewerkt. En dat door het bevoegd gezag ook gevraagd wordt bij beoordeling van ontheffingsaanvragen.</p> <p>Het uitvoeren van onderzoek volgens het vleermuisprotocol houdt in dat een minimale inspanning moet worden gepleegd en wil dus niet zeggen dat in ecologisch opzicht alles dat zich in het gebied afspeelt ook is waargenomen of vastgelegd. Dat is overigens nooit het geval bij onderzoek. De voornaamste uitkomst van het onderzoek is echter dat er belangrijk foerageergebied is vastgesteld. Op basis daarvan is nader onderzoek uitgevoerd.</p> <p>Het nader onderzoek is veel verder gegaan dan wat normaal gesproken wordt uitgevoerd. Er is niet alleen gebruik gemaakt van een batcorder zoals u aangeeft, maar er zijn zelfs dieren gezenderd. Het directe resultaat daarvan is dat niet alleen foerageergebied beter in kaart is gebracht, maar dat ook drie nieuwe verblijfplaatsen van de watervleermuis zijn ontdekt buiten het plangebied. Met deze verblijfplaatsen kan dus in de toekomst rekening gehouden worden bij ruimtelijke ingrepen.</p> <p>Gezien bovenstaande concluderen wij dat het uitgevoerde onderzoek volgens de geldende richtlijnen</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>13). De onderzoeker stond daarbij op een plek die te voet makkelijk te bereiken is, onderaan de zuidelijke dijk, overeenkomend met bovenstaande foto's op locatie X3.</p> <p>Volgens Waardenburg (tabel op pag. 36) was er die avond een zwakke westelijk wind, maar dan zou men de foeragerende watervleermuizen in het meest luwe deel, dus aan de westzijde verwachten. Volgens de weerstatistieken van Eelde was het die nacht echter overwegend oostenwind, hetgeen consistent is met de locatie waar de vleermuizen gespot zijn.</p> <p>De grote oostelijke vijver is hier vanaf de zuidelijke dijk 150 meter breed in noordelijke richting. Het is onmogelijk om met een D240x detector over zo'n afstand een volledig beeld te krijgen van de aantallen foeragerende watervleermuizen te krijgen. Waardenburg heeft in 2018 ook geen meervleermuizen vastgesteld, terwijl bij het vervolgonderzoek in 2019 "tijdens de vangnacht (...) ook een groot aantal meervleermuizen aanwezig (bleek) te zijn in het plangebied (Rapport Regelink, pag. 8). Meervleermuizen kunnen meer golfbeweging op het water tolereren en vlogen waarschijnlijk veel verder van de kant en daardoor buiten het bereik van de waarnemer op de kant met een D240X.</p> <p>Uit recent onderzoek bij grote plassen is gebleken dat men alleen met een warmtebeeldcamera de aantallen watervleermuizen goed in beeld kan krijgen. In aanvulling daarop heeft het meerwaarde om op diverse plaatsen op de kant een zeer goed gerichte automatische batrecorder neer te zetten.</p> <p>Volgens Waardenburg zijn op 10 juli 2018 geen watervleermuizen aangetroffen op de verschillende wateren van het</p>	<p>is uitgevoerd en voldoende is voor het onderbouwen van het belang van het gebied voor vleermuizen. Uiteindelijk is het bevoegd gezag, de provincie Groningen, degene die hierover een besluit neemt met betrekking tot de ontheffing Wet natuurbescherming.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Suikerunieterrein. Dat betekent niet dat er geen watervleermuizen waren. Er stond die avond een zwakke tot matige noordenwind. De beste foerageerplekken zijn dan aan de zuidzijde van de middelste dijken waar veel bomen op staan. Deze zijn echter niet bezocht, vanwege de aanwezigheid van grote aantallen ondoordringbare bramenstruiken.</p> <p>Verder zijn alle vleermuisonderzoeken bij zeer mooi weer uitgevoerd. De kwaliteit van een goed foerageergebied voor watervleermuizen echter hangt af van de mogelijkheid om er bij alle windrichtingen én bij minder goede weersomstandigheden in de luwte, en met bescherming tegen lichte regen, voedsel te kunnen vergaren.</p>		
14.13	<p>Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen, Telemetrieonderzoek Watervleermuis Suiker Unie Groningen. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapportnr. RA19221-01, 3-2-2020</p> <p>Het telemetrieonderzoek is grondig uitgevoerd en leverde op dat er vleermuizen uit drie kolonies watervleermuizen en twee kolonies meervleermuizen in het gebied foerageerden.</p> <p>Het rapport van Regelink geeft ons aanleiding tot de volgende opmerkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn voor het onderzoek vier zogende watervleermuis vrouwtjes gezenderd. Het is niet duidelijk hoeveel watervleermuizen er gevangen zijn. • Er zijn liefst 19 meervleermuizen gevangen, waarvan één zogend vrouwtje gezenderd werd. 	<p>In het rapport van Regelink Ecologie & Landschap is in tabel 1 (p. 9) aangegeven dat 6 watervleermuizen gevangen zijn. Daarvan zijn 4 gezenderd. De niet gezenderde watervleermuizen waren een zwanger vrouwtje en een mannetje.</p> <p>Het zenderonderzoek heeft inderdaad uitgewezen dat er 3 tot nu toe onbekende kraamkolonies aanwezig zijn aan de westzijde van de stad. Op basis van het onderzoek en op basis van reeds bekende gegevens uit het verleden maakt een belangrijk deel van de nu bekende Groningse populatie gebruik van het projectgebied De Suikerzijde. Maar zoals ook onder 14.2 aangegeven weten we nog lang niet alles over de Groningse populatie.</p> <p>Er zijn naast de watervleermuizen inderdaad een groot aantal meervleermuizen gevangen. Ook zijn waarnemingen via de batcorder gedaan van deze soort.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<ul style="list-style-type: none"> Van de drie kolonies watervleermuizen kon slechts bij één kolonie een aantal van 16 individuen vastgesteld. Regelink neemt aan dat alle watervleermuiskolonies een omvang van 15-20 vleermuizen hebben. Aangezien bekend is dat kraamvrouwtjes overwegend maar een of twee waterpartijen gebruiken, komt Regelink tot de conclusie dat 75% van de nu bekende watervleermuiskolonies in en rondom de stad Groningen voor hun voedsel geheel of voor het belangrijkste deel afhankelijk zijn van de waterpartijen in het plangebied (Regelink, pag. 13-15). Op basis van de vanggegevens schat Regelink dat er 10% tot 15% van de kraamkolonie en 50% tot 100% van een niet bekende mannenkolonie meervleermuizen gebruik maken van het plangebied. Daarom is het gebied ook voor de meervleermuis een essentieel foerageergebied is en van essentieel belang voor het duurzaam voortbestaan van de kolonies (Regelink, pag.15). 	<p>De meervleermuizen foerageren in tegenstelling tot de Watervleermuizen slechts kort in het gebied, maar wel vroeg op de avond en in grote aantallen. Dat maakt inderdaad dat is geconcludeerd dat het projectgebied van De Suikerzijde ook voor meervleermuizen essentieel foerageergebied vormt. Er wordt daarom ook in de compensatieplannen rekening gehouden met deze soort.</p>	
14.14	<p>Volgens Regelink worden binnen het plangebied alle grotere plassen gebruikt, waarvan de plassen aan de noordwestkant en de noordoostkant het meest intensief (Regelink, pag. 14). Dit is te zien op de kaart van de precieze locaties waar de vier gezenderde watervleermuizen foerageerden.</p> <p>Deze voorkeur voor de noordelijke plassen was logisch: De noordelijke plassen liggen het dichtst bij de verblijfplaatsen van de vleermuizen. De kraamvrouwtjes hebben haast (zie zienswijze 14.7). Het is dus het meest efficiënt om daar direct te gaan foerageren, want dan is de terugweg naar de kolonie ook het kortste.</p>	<p>Voor twee van de drie kolonies ligt het deel ten zuiden van het spoor ruimschoots binnen het vliegbereik en de dijken zijn hoog genoeg om hier ook gedeeltelijk luwte te genereren. Indien de vloeivelden ten noorden van het spoor even geschikt zijn, kiezen dieren uit efficiëntieoverwegingen waarschijnlijk toch voor deze vloeivelden. Uiteindelijk is het bepalen van de reden waarom sommige vloeivelden intensiever worden gebruikt dan andere op basis van de huidige gegevens speculatie. Belangrijke aanvulling hierop is dat het zenderonderzoek een steekproef betreft van de gehele populatie. Er zijn vier dieren gezenderd en gevolgd. Wat de andere dieren uit de populatie doen, is dus</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Het is ook mogelijk dat de verdeling te maken had met het weer tijdens de meetnachten van 25, 26 en 27-28 juni, waarbij de wind overwegend uit noordelijke richtingen kwam.</p> <p>Het zuidwestelijke bassin ten zuiden van het spoor, waar maar één gezenderde vleermuis gespot is, heeft een veel minder hoge dijk en weinig hoge begroeiing aan de noordkant dan de plassen ten noorden van het spoor. Die locatie was daarom tijdens het onderzoek veel minder luw en minder aantrekkelijk dan de bassins ten noorden van het spoor. Bij andere windrichtingen kan het een beter foerageergebied zijn.</p>	<p>onbekend. Wellicht foerageren die wel meer ten zuiden van het spoor.</p> <p>Voor de huidige ontwikkelingen is de mate van gebruik tussen de vloeivelden ten noorden en ten zuiden van het spoor in feite ook niet relevant. Zowel de noordelijke als de zuidelijke vloeivelden (die niet zijn dichtgegroeid) zijn in de onderzoeksrapportage aangegeven als essentieel foerageergebied. Hiermee moet dus rekening worden gehouden bij de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de noordelijke vloeivelden zijn al plannen gemaakt. Voor de zuidoostelijke vloeivelden die buiten compensatiegebied 1 vallen wordt dat eveneens gedaan op het moment dat daar ontwikkelingen plaatsvinden. Dat duurt naar verwachting nog vele jaren. Op dat moment moet ook een actualisatie van het onderzoek worden uitgevoerd.</p>	
14.15	<p>Volgens het rapport van Regelink bestaat de huidige wateroppervlakte ten noorden van het spoor uit 11,33 ha foerageergebied van hoge kwaliteit en 10,18 ha van gemiddelde kwaliteit (Regelink, pag. 17). De kwaliteit is onder andere bepaald op basis van de waterdiepte. Waterdiepten van meer dan 2 meter diepte blijven langer koel en hebben een lagere insectenproductie.</p> <p>De VWG heeft de kaart van de waterdieptes (Regelink, pag. 38) vergeleken met de kaart van de locaties van foeragerende watervleermuizen (Regelink, pag. 36). Op basis van de onderstaande overwegingen kan de VWG het grote onderscheid tussen diep water met een overwegend gemiddelde foerageerkwaliteit en ondiep water met hoge foerageerkwaliteit</p>	<p>De waterdieptes zoals die zijn opgenomen in het rapport van Regelink Ecologie & Landschap betreffen globale dieptes. Na oplevering van het rapport zijn gedetailleerdere waterdieptes beschikbaar gekomen. Deze gedetailleerdere metingen laten een verschuiving zien tussen diep en ondiep in een aantal bassins. Ook laten ze zien dat een deel van het wateroppervlak dat eerst als water werd beschouwd, inmiddels is verland. Een deel van uw opmerkingen over het gebruik van de vloeivelden door de vleermuizen kan hierdoor mogelijk verklaard worden.</p> <p>Het is vooral van belang te benadrukken dat de bewegingen van de gezenderde dieren een steekproef</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>niet volgen. Als de ondiepe oeverzones voldoende voedsel produceren en het water voldoende beschut is, lijkt de diepte onder het wateroppervlak niet zoveel uit te maken.</p> <p>Bovendien vraagt de VWG zich af of het langer koel blijven van diep water wel zo'n groot nadeel is met het oog op de klimaatverandering. Het onderzoek van Regelink is uitgevoerd in een week met een hittegolf. Het is mogelijk dat in die periode het diepe water bijdroeg aan een aangename gemiddelde temperatuur van het water.</p> <p>Vijver F (Regelink, pag. 38.) de vierkante zuidoostelijke plas van de grote vloeivelden, bestaat vrijwel geheel uit ondiep water en zou volgens Regelink een optimaal foerageergebied moeten zijn. Op deze plas is volgens de kaart met foeragerende watervleermuizen maar 5 of 6 keer een gezenderde watervleermuis gespot. Ten noorden van deze vijver ligt de vijver E. Deze rechthoekige vijver E is ruim twee keer zo groot als vijver F en omvat min of meer gelijke delen diep en ondiep water, dus vrijwel evenveel ondiep water als vijver F. Op vijver F zijn echter zijn ongeveer 35 vleermuizen geregistreerd. Als vooral het ondiepe water van belang zou zijn, zou men op vijver E anderhalf keer zoveel vleermuizen verwachten als op vijver F, dus hoogstens 10 individuen, maar het waren er drie keer zo veel.</p> <p>Er waren op vijver E drie keer zoveel watervleermuizen per ha als op vijver F. Vijver F met de helft diep water was dus veel populairder dan vijver E, terwijl beider vijvers evenveel ondiep water hebben.</p> <p>De smalle westelijke vijver A is ook overal ondiep. Zo op het oog is dit plasje ideaal gezien de luwte die het overal biedt, maar geen</p>	<p>betreffen van de totale populatie. Indien op kaarten geen stippen staan van gezenderde dieren, betekent dat niet dat er geen dieren foerageren. Het kunnen immers de niet-gezenderde dieren zijn die hier foerageren.</p> <p>Ook de locatie van de stippen moet niet als hard gegeven worden gebruikt. In het uitpeilen van de gezenderde dieren zit een onnauwkeurigheid. De inschatting van de externe deskundige die betrokken is bij dit project, is dat de onnauwkeurigheid in het projectgebied in de orde grootte van circa 20 meter ligt. Dat maakt dat op basis van deze gegevens niet hard kan worden aangegeven of dieren vlak langs de oever vliegen of toch meer in het open gedeelte en of ze boven dieper water vliegen op boven ondiep water.</p> <p>Een analyse zoals door u uiteengezet over het gebruik van de diverse vloeivelden, kan op basis van de beschikbare gegevens dus niet worden gemaakt.</p> <p>Het gebruik van de vloeivelden hangt natuurlijk af van meer dan alleen de waterdiepte. Zoals u ook al aangeeft speelt windluwte een rol, maar ook bijvoorbeeld onderlinge concurrentie en aanwezigheid van watervogels of 'vervuiling'. Het belang van ondiep water is echter uit diverse onderzoeken naar voren gekomen en uit waarnemingen en onderzoeken van de externe deskundige die bij dit project betrokken is. Daarbij is natuurlijk niet hard te zeggen dat water met een bepaalde diepte 100% geschikt of juist 100% ongeschikt zou zijn. Maar er zijn wel zeer sterke aanwijzingen dat dieper water minder gebruikt wordt en dus van</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>van de gezenderde vleermuizen heeft hier gefoerageerd. Daarentegen zien wij op het diepe water van de grote vijver B ongeveer 24 stippen van foeragerende watervleermuizen staan. Waarschijnlijk is vijver A alleen aantrekkelijk bij harde wind, de ruimte om er rondjes te vliegen is er nogal klein, en het onderzoek is bij zwakke tot matige wind uitgevoerd, waarvan de vleermuizen op vijver B waarschijnlijk dankzij de vele luwte weinig last hadden.</p> <p>De vijvers G en H aan de oostkant hebben een waterdiepte van minder dan 2 meter, maar op deze vijvers zijn bij het onderzoek geen watervleermuizen aangetoond.</p> <p>Vijver H heeft geen hoge dijken en een beperkte begroeiing langs de kant, dus biedt veel minder luwte als de diepe vloeivelden. Op de luchtfoto van Bing ligt het wateroppervlak vol groeisels. De vijver is dus ongeschikt als foerageergebied voor watervleermuizen.</p> <p>Vijver G is ook ondiep, maar is duidelijk té ondiep. De luchtfoto van Google toont veel groeisels op het wateroppervlak. Volgens de luchtfoto van Bing is deze vijver al grotendeels dichtgegroeid met struiken. Deze vijver is dus ook ongeschikt als foerageergebied voor watervleermuizen.</p>	<p>‘gemiddelde kwaliteit’ is in plaats van ondieper water dat een ‘hoge kwaliteit’ heeft.</p> <p>Dat dieper water in tijden van hitte een koelende of bufferende werking heeft, onderstrepen wij. Een klein dieper gedeelte in waterpartijen wordt daarom vrijwel altijd meegenomen als nieuwe waterpartijen worden ontworpen. In de compensatiegebieden voor De Suikerzijde hebben we hiermee rekening gehouden in de ontwerpen van de waterdieptes, zonder dat dit ten koste gaat van het oppervlak aan kwalitatief hoogwaardig foerageergebied.</p>	
14.16	<p>Het huidige wateroppervlak van 21,5 ha wordt door 14 ha “open water” gecompenseerd Het huidige wateroppervlak van de vijvers op het Suikerunieterrein ten noorden van het spoor omvat volgens Regelink 11,33 ha foerageergebied van hoge kwaliteit en 10,18 ha van gemiddelde kwaliteit. Dat is tezamen 21,5 ha.</p> <p>Volgens Regelink kan het oppervlak aan water met een gemiddelde foerageerkwaliteit worden gecompenseerd met de helft minder wateroppervlak met een hoge foerageerkwaliteit.</p>	<p>In de rapportage van Regelink Ecologie & Landschap is een onderbouwing opgenomen van de compensatieopgave. Daarbij wordt ervan uit gegaan dat ondiepere delen van de vloeivelden 1:1 gecompenseerd moeten worden en diepere delen 1:0,5. Bij de globale metingen van de waterdieptes zoals die in het rapport staan, kom je dan inderdaad op ruim 16 ha compensatiegebied. Zoals onder 14.15 is aangegeven</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Dat leverde voor het compensatiegebied de eis van wateroppervlak van $11,33 + (0,5 \times 10,18) = 16,42$ ha kwalitatief hoogwaardig ondiep water op.</p> <p>Deze 16 ha zijn sindsdien gereduceerd in 14 ha, op basis van betere metingen. Nadere details over deze wijziging ontbreken.</p>	<p>zijn inmiddels gedetailleerdere metingen van de waterdiepte beschikbaar. Deze geven een iets andere verhouding tussen diepere en ondiepere delen en geven ook aan dat een deel van het water inmiddels in verland. Er is dus op dit moment minder water beschikbaar dan waar het rapport eerder nog van uit ging. Zodoende komen we op 14 ha compensatiegebied. Deze verschillen met het bijbehorende kaartmateriaal zijn ook met u besproken tijdens eerder overleg. Tevens wordt dit verschil onderbouwd in de ontheffingaanvraag die inmiddels is ingediend bij de provincie Groningen.</p>	
14.17	<p>Volgens de gemeente bevat het eerste compensatiegebied dat ten zuiden van het spoor wordt aangelegd, een wateroppervlak van 6,3 ha. Wij menen dat dit gebied de vleermuizen hoogstens 4 ha compenserend wateroppervlak zal bieden.</p> <p>Dit compensatiegebied ontstaat door het uitgraven van de meest westelijke vier oude vloeivelden.</p> <p>Het eerste, meest westelijke vloeiveld is volledig verland.</p> <p>Het tweede vloeiveld (aangeduid als vijver I in de tekening met diep en ondiep water) heeft een deel open water, dat volgens het onderzoek van Regelink gebruikt werd door één gezenderde watervleermuis.</p> <p>VWG heeft eerder aangegeven, dat dit het deels van de windrichting afhangt, waar precies gefoerageerd wordt. Het VWG schat het nu al door de vleermuizen in gebruikte deel van vijver I op 0,9 ha. Dat gebied kan niet meetellen als compensatiegebied voor het verlies van de vloeivelden ten noorden van het spoor.</p>	<p>De vloeivelden ten zuiden van het spoor die heringericht worden voor compensatiegebied 1 zijn in de huidige situatie niet of slechts zeer marginaal geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Zoals u ook al schetst is het grootste deel verland of dichtgegroeid met waterplanten. Ook het vloeiveld waarop één van de gezenderde Watervleermuizen is waargenomen was grotendeels dichtgegroeid ten tijde van het onderzoek en groeide in de loop van de zomer nog verder dicht. Deze vloeivelden vormen dus geen essentieel foerageergebied. Eventueel marginaal gebruik van de vloeivelden hoeft dan ook niet te worden gecompenseerd. Uw stelling dat er 0,9 ha moet worden afgetrokken van het wateroppervlak onderschrijven wij dan ook niet.</p> <p>Daarnaast geeft u aan dat slapende watervogels en nestelende Geoorde futen belemmerend werken en het oppervlak aan foerageergebied voor vleermuizen verder reduceren. U suggereert dat er in totaal slechts 4 ha</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Het derde vloeiveld ligt op de luchtfoto van Google vol kroos en zal momenteel op zijn best zeer beperkt bruikbaar zijn.</p> <p>Het vierde gebied is volgens de luchtfoto's van Google en Bing ook volledig verland en onbruikbaar als foerageergebied.</p> <p>Na ontgraving is het compensatiegebied als geheel ongeveer 12,8 ha. Onderstaande kaart laat de voorgestelde inrichting van het gebied zien. Het wateroppervlak in het compensatiegebied is niet alleen voor vleermuizen. Het moet ook ruimte bieden voor het nestelen van geoorde futen en 's nachts slapende watervogels. VWG brengt nogmaals de opmerking van Waardenburg (pag. 46) in herinnering: "Grote delen van de vloeivelden worden gebruikt door watervogels als slaapplek; watervogels 's avonds op het water zijn potentiële obstakels voor vleermuizen."</p> <p>De lichtgrijze gebieden op de kaart (Regelink, pag. 40) zijn bedoeld voor nesten van geoorde futen. Volgens de detailkaart van het Schetsontwerp Ecologische Vloeivelden wordt in een deel van deze gebieden pitrus geplant en zullen idealiter nesten van futen op het water drijven: daardoor wordt een dergelijke zone onbruikbaar voor foeragerende watervleermuizen.</p> <p>Zelfs zonder slapende watervogels ziet het VWG op de schets (Regelink, pag. 40), hoogstens 5 ha wateroppervlak als effectief foerageergebied voor water- en meervleermuizen. Na aftrek van de 0,9 ha dubbeltelling komen wij op hoogstens 4 ha effectieve watercompensatie voor de vleermuizen.</p> <p>Bij het uitdiepen van het eerste compensatiegebied worden hoge dijken om het herinrichtingsgebied opgeworpen (zie onderstaande foto). De luwte van de dijken zal er zeker aan bijdragen om het beschikbare wateroppervlak tot een</p>	<p>effectief oppervlak over blijft van de 6,7 ha open water. Wij onderschrijven dit niet.</p> <p>Zoals in de beantwoording van zienswijzen 14.1 en 14.10 aangegeven is er geen reden om aan te nemen dat er in de nieuwe compensatiegebieden meer watervogels zullen zijn dan in de huidige situatie waar de watervogels en vleermuizen naast elkaar voorkomen. Daarnaast is het zo dat Geoorde futen geen drijvende nesten hebben midden op open water maar de nesten in de oeverzone maken tussen de oever- en moerasplanten. Deze vormen dus evenmin een obstakel voor de vleermuizen.</p> <p>De oevervegetatie is nodig om enerzijds voor windluwte te zorgen, anderzijds om ervoor te zorgen dat er een rijke macrofauna tot ontwikkeling kan komen. In het ontwerpen voor beide compensatiegebieden is uitvoerig aandacht besteed aan het scheppen van de uitgangspositie voor de ontwikkeling van een robuuste oevervegetatie.</p> <p>Tenslotte noemt u het aanleggen van hoge dijken in compensatiegebied 1 als mogelijke belemmering voor reeds aanwezige beplanting. Zoals bij alle ruimtelijke projecten van de gemeente Groningen is een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd van de aanwezige bomen en houtopstanden, een zogenoemde Bomen Effect Analyse (BEA). Hierin wordt onder meer aangegeven of de bomen en houtopstanden bij de voorziene ruimtelijke ingrepen duurzaam kunnen blijven voortbestaan. Indien dat niet het geval is, moet een kapvergunning worden aangevraagd voor de</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>hoogwaardig foerageergebied voor water- en meervleermuizen te maken.</p> <p>Het Schetsontwerp Ecologische Vloevelden voor de herinrichting geeft echter alleen een indicatie van wat er aan bestaande begroeiing is. Er is niet uit af te leiden of hoe hoog de bestaande begroeiing is, of de bestaande begroeiing de verhoging van de dijken zal overleven.</p>	<p>betreffende bomen en houtopstanden. Bomen en houtopstanden op de locatie van compensatiegebied 1 die niet duurzaam konden blijven bestaan, zijn inmiddels gekapt. Voor de bomen en houtopstanden die nu nog aanwezig zijn, geldt dus dat ze wel duurzaam kunnen blijven bestaan ook na afronding van de werkzaamheden.</p>	
14.18	<p>Meer in het algemeen: het herinrichtingsplan voor het eerste compensatiegebied geeft geen indicatie van tijdige aanplant van bomen, brandnetels en bramenstruiken waardoor de nieuwe dijken eenzelfde kwaliteit en kwantiteit aan opgaand struweel krijgen als de dijken in het noordelijke foerageergebied van de vleermuizen.</p> <p>Ook een beheersplan ontbreekt. Dat is dringend gewenst gezien de voorkeur bij de gemeentelijke groenbeheerders om bomen tot 5 meter op te kronen en de voorkeur van stadsplanners om leuke doorkijkjes en paadjes voor mensen naar het water te maken.</p>	<p>Op het moment van schrijven wordt er gewerkt aan de aanleg van het eerste compensatiegebied. De verwachting is dat de aanleg voor het actieve vleermuisseizoen van 2021 is afgerond.</p> <p>Het grootste deel van de eerder aanwezige bomen en struiken wordt behouden. In die zin is er dus al veel groen aanwezig dat onder meer voor luwte kan zorgen maar ook voor macrofauna. Onderdeel van de werkzaamheden is ook de aanplant van nieuwe bomen en struiken. Zoals gebruikelijk worden die in het winterhalfjaar aangeplant voordat het groeiseizoen start. Dat houdt in dat ze nog dit jaar voor de lente worden ingeplant.</p> <p>Op dit moment werken wij aan het vastleggen van de gewenste vorm van beheer om het gebied ook daadwerkelijk in beheer te kunnen nemen. Uitgangspunt hierbij is dat het op een natuurlijke manier wordt beheerd. Dat houdt onder meer in, dat in principe niet wordt gesnoeid tenzij het echt noodzakelijk is vanuit ecologisch perspectief. Het opkronen van bomen waaraan u refereert, vindt plaats in het stedelijk gebied</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>en dan vooral langs wegen waar verkeer onder bomen door moet kunnen rijden. Het maken van doorkijkjes is vooral iets voor een parkachtige omgeving in de buurt van bebouwing. Van zowel verkeer onder bomen door als van een parkachtige omgeving bij woningen is hier geen sprake. De bijbehorende manieren van beheer zijn hier dus niet van toepassing.</p>	
14.19	<p>Het tweede compensatiegebied Hoendiep Noord, dat de gemeente voorstelt aan te leggen, omvat volgens het ontwerpvoorstel 7,3 ha open water.</p> <p>Binnen het eerste compensatiegebied op het zuidelijke deel van het Suikerunieterrein wordt effectief maar 4 ha wateroppervlak voor foeragerende vleermuizen gerealiseerd. Om het totaal van minimaal 14 hectare compenserend wateroppervlak voor de vleermuizen te realiseren, moet er volgens ons bij Hoogkerk Noord minstens 10 hectare wateroppervlak extra worden gerealiseerd, met een zeer hoge kwaliteit vergelijkbaar met de plassen op het Suikerunieterrein ten noorden van het spoor.</p> <p>Open water alleen is niet genoeg. Zoals eerder aangegeven is zeer hoogwaardig foerageergebied uitsluitend haalbaar als er voldoende voedsel is en het water moet structureel schoon, glad, luw, en donker zijn. Het compensatiegebied dient bij alle windrichtingen buitengewoon veel luwte te bieden.</p> <p>Het ontwerpvoorstel van 26 november 2020 voldoet niet aan deze compensatie-eisen. Het wateroppervlak is te klein en het water krijgt slechts langs de wegen, aan de zuid- en aan de oostzijde, marginale luwte. Aan de noord- en westkant wordt helemaal geen luwte geboden, omdat de weidevogels op de aangrenzende</p>	<p>Wij gaan uit van het aanleggen van 6,7 ha effectief open water in compensatiegebied 1 (zie hiervoor de beantwoording van zienswijze 14.17). Daardoor blijft 7,3 ha compensatieopgave over voor compensatiegebied 2.</p> <p>In het eerdere ontwerp van het compensatiegebied (van 26 november 2020) hebben wij inmiddels, onder meer naar aanleiding van uw eerdere opmerkingen, aanpassingen doorgevoerd. Zie hierbij ook de beantwoording van zienswijze 14.4. Luwte is dus geborgd in het nieuwe ontwerp en ook voedselbeschikbaarheid en schoon water zijn opgenomen in de plannen.</p> <p>Zoals aangegeven in de beantwoording van zienswijzen 14.1, 14.10 en 14.17 gaan we ervan uit dat watervogels en nesten van de Geoorde fuut niet ten koste gaan van bejaagbaar oppervlak voor vleermuizen. Tevens is voor beide compensatiegebieden uitvoerig aandacht besteed aan het zorgvuldig ontwerpen van een oevervegetatie die voor vleermuizen de broodnodige macrofauna kan genereren.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>weilanden er daar niet van houden. De noordranden van het compensatiegebied krijgen “rafelranden”, rietkragen, begroeiing van pitrus en plas-drasachtige stukken met kris-kras moeras en laagwatervegetatie, ten behoeve van weidevogels en de nestgelegenheid voor geoorde futen. Het VWG herhaalt nogmaals dat plas-drasachtige gebieden die geweldig zijn voor futen het wateroppervlak onbruikbaar maken voor foeragerende watervleermuizen. Verder moet er ook weer ruimte zijn voor de slaapgelegenheid voor watervogels, die ook van het Suikerunieterrein verjaagd worden.</p> <p>Het WVG schat dat er door de rafelranden en plas-drasachtige stukken ongeveer 1,3 ha aan foerageergebied voor watervleermuizen verloren gaat. Effectief biedt het ontwerpvoorstel theoretisch dus 6 ha foerageergebied voor de watervleermuizen, waar er 10 ha nodig is, maar open water zonder luwte biedt geen weerbestendig foerageergebied van april tot en met oktober voor watervleermuizen.</p> <p>Het voorgestelde compensatiegebied, en in het bijzonder de noord en westzijde, zou aardig lijken op de Ruskenveenseplas. Deze plas is door Regelink (Regelink, pag. 17) als ongeschikt compensatiegebied beoordeeld omdat hij te groot is, maar vooral ook omdat deze plas in zeer open gebied ligt en onbeschut tegen de wind is. De aanwezigheid van luwte een absolute vereiste voor een foerageergebied voor watervleermuizen.</p> <p>Daarom stelt Regelink ook nadrukkelijk bij de eisen t.a.v. de inrichting van een compensatiegebied: “Om de waterpartijen in de windluwte te houden worden struwelen, bosschages en (solitaire) bomen aangeplant. Door dit met inheems en autochtoon plantmateriaal te doen worden tevens tal van</p>	<p>Verder is er in de ontwerpen voor de compensatiegebieden juist voor vleermuizen bewust gekozen voor de ‘rafelranden’. Door een oever met een grilliger patroon, met inhammen en hoekjes, ontstaat meer beslotenheid en afwisseling. Deze variatie zorgt ervoor dat er meerdere microklimaten ontstaan wat de kans vergroot dat de individuen een eigen plek kunnen vinden om te foerageren. Ten tweede zal een afwisselende oever meer insecten produceren waardoor op een kleiner oppervlak een groter jachtsucces gehaald wordt, wat leidt tot kleinere jachtterritoria per individu. De rafelranden zijn dus in plaats van een ‘aftrekpost’ op de oppervlakte een essentieel onderdeel van de compensatie.</p> <p>De Ruskeveenseplas zoals door u aangehaald, is niet het eindbeeld van het tweede compensatiegebied. De Ruskeveenseplas heeft bijvoorbeeld in het geheel geen hogere begroeiing rondom het water staan, heeft geen eilandjes met begroeiing die de wind breken en bevat niet of nauwelijks oevervegetatie. Dat is in het ontwerp voor compensatiegebied 2 wel het geval. Het compensatiegebied als geheel is daarmee ook groter dan de 7,3 ha open water die vanuit de compensatie nodig is. De adviezen van Regelink Ecologie & Landschap zijn hierin nadrukkelijk meegenomen en ook doorgesproken.</p> <p>Met de aanleg van beide compensatiegebieden wordt uiteindelijk meer open water aangelegd dan de compensatieopgave aangeeft. In compensatiegebied 1 wordt 6,7 ha aangelegd en in compensatiegebied 2 7,8 ha. Bovendien is door de inrichting van beide gebieden</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel																																																																																																												
	<p>inheemse insecten geholpen. Wat weer gunstig bijdraagt aan het voedselaanbod voor vleermuizen (Regelink, pag. 27). Derhalve zullen daadwerkelijke compensatiegebied(en) (...) groter moeten zijn (dan alleen het wateroppervlak) om de waterpartijen landschappelijk in te kunnen passen (Regelink, pag. 25).</p>	<p>er naar verwachting meer ruimte voor met name Watervleermuizen door de grillige oevers. En door de inrichting kunnen naar verwachting ook andere soorten profiteren zoals insecten, vogels en amfibieën.</p>																																																																																																													
14.20	<p>De VWG heeft een overzicht gemaakt van luwte gevende structuren in de huidige situatie en in de voorgestelde compensatiegebieden. De structuren zijn verdeeld naar de windrichtingen waarvoor zij luwte bieden en zijn gebaseerd op de afmetingen van de dijken rond en in de vloeivelden op het Suikerunie terrein:</p> <table border="1" data-bbox="309 715 1088 1050"> <thead> <tr> <th colspan="2">Huidige situatie</th> <th colspan="2"></th> <th colspan="4">Lengte dijken tegen</th> <th>Dijken</th> </tr> <tr> <th>Noordzijde</th> <th>Opp. totaal</th> <th colspan="2">Alleen water</th> <th>N-wind</th> <th>O-wind</th> <th>Z-wind</th> <th>W-wind</th> <th>Totaal</th> </tr> <tr> <td></td> <td>Water, dijken en begroeiing</td> <td>Ondiep</td> <td>Diep</td> <td>Dijken Z-zijde</td> <td>Dijken W-zijde</td> <td>Dijken N-zijde</td> <td>Dijken O-zijde</td> <td></td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>29 ha</td> <td>11,3 ha</td> <td>10,2 ha</td> <td>1015 m</td> <td>1400 m</td> <td>1030 m</td> <td>1325 m</td> <td>4770 m</td> </tr> <tr> <th>Zuidzijde</th> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ZW</td> <td>12,8 ha</td> <td>0,9 ha</td> <td>Nvt</td> <td>60 m</td> <td>160 m</td> <td>nvt</td> <td>160 m</td> <td>380 m</td> </tr> <tr> <td>ZO</td> <td>7 ha</td> <td>3,7 ha</td> <td>Dieptes = ?</td> <td></td> <td>190 m</td> <td>800 m</td> <td>180 m</td> <td>815 m</td> </tr> <tr> <th colspan="9">Compensatiegebieden</th> </tr> <tr> <td>Zuid</td> <td>12,8 ha</td> <td>4 ha</td> <td></td> <td>235 m</td> <td>675 m</td> <td>305 m</td> <td>515 m</td> <td>1730 m</td> </tr> <tr> <td>Hoogkerk Nrd</td> <td>7,8 ha</td> <td>6 ha</td> <td></td> <td></td> <td>565 m</td> <td>340 m</td> <td></td> <td>905 m</td> </tr> <tr> <td colspan="8">Ontbreekt voor compensatie noord</td> <td>2515 m</td> </tr> <tr> <td colspan="8">Ontbreekt voor compensatie noord en zuidoost</td> <td>3330 m</td> </tr> </tbody> </table> <p>Langs de waterpartijen op het noordelijke Suikerunieterrein ligt 4770 meter aan 4-5 meter hoge dijken, waarvan grote delen bedekt zijn met struweel van twee meter hoge bramenstruiken en/of met opgaande begroeiing die 10-12 meter boven de dijk uitsteekt. De vrij kale zuidelijke dijk van 240 meter behoort tot de uitzonderingen.</p> <p>Het westelijke vloeiveld op het Suikerunieterrein ten zuiden van het spoor, heeft een wateroppervlak waar watervleermuizen</p>	Huidige situatie				Lengte dijken tegen				Dijken	Noordzijde	Opp. totaal	Alleen water		N-wind	O-wind	Z-wind	W-wind	Totaal		Water, dijken en begroeiing	Ondiep	Diep	Dijken Z-zijde	Dijken W-zijde	Dijken N-zijde	Dijken O-zijde			29 ha	11,3 ha	10,2 ha	1015 m	1400 m	1030 m	1325 m	4770 m	Zuidzijde									ZW	12,8 ha	0,9 ha	Nvt	60 m	160 m	nvt	160 m	380 m	ZO	7 ha	3,7 ha	Dieptes = ?		190 m	800 m	180 m	815 m	Compensatiegebieden									Zuid	12,8 ha	4 ha		235 m	675 m	305 m	515 m	1730 m	Hoogkerk Nrd	7,8 ha	6 ha			565 m	340 m		905 m	Ontbreekt voor compensatie noord								2515 m	Ontbreekt voor compensatie noord en zuidoost								3330 m	<p>In de beantwoording van zienswijze 14.11 hebben wij aangegeven dat dijken en hogere bomen als voordeel hebben dat ze voor windluwte zorgen, maar als nadeel dat ze ook voor schaduw zorgen en voor 'vervuiling' van het wateroppervlak. In de ontwerpen voor de compensatiegebieden hebben we daarom gekozen voor lagere begroeiing aan de oevers van het water en ook voor (schier) eilandjes die de wind breken.</p> <p>Verder geeft u aan dat er volgens u een groot verschil is tussen de huidige lengte aan luwte gevende structuren en de nieuwe lengte aan deze structuren in de compensatiegebieden. De absolute lengtes kunnen echter niet 1-op-1 vergeleken worden. In de huidige situatie is het zo dat ook niet op elk moment de volledige lengte van de structuren benut wordt. Er wordt slechts van een deel van het gebied gebruik gemaakt afhankelijk van de windrichting. Bovendien zijn de huidige vloeivelden vrij groot zonder structuren in het midden van de vloeivelden. Dat maakt dat er een groot deel van het wateroppervlak niet gebruikt kan worden omdat er te veel wind is, onafhankelijk van welke kant de wind komt. In de compensatiegebieden zijn deze structuren binnen het open water er wel. Dat maakt dat een groter gebied in de luwte ligt onafhankelijk van de windrichting. De lengte aan oever is dan minder</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
Huidige situatie				Lengte dijken tegen				Dijken																																																																																																							
Noordzijde	Opp. totaal	Alleen water		N-wind	O-wind	Z-wind	W-wind	Totaal																																																																																																							
	Water, dijken en begroeiing	Ondiep	Diep	Dijken Z-zijde	Dijken W-zijde	Dijken N-zijde	Dijken O-zijde																																																																																																								
	29 ha	11,3 ha	10,2 ha	1015 m	1400 m	1030 m	1325 m	4770 m																																																																																																							
Zuidzijde																																																																																																															
ZW	12,8 ha	0,9 ha	Nvt	60 m	160 m	nvt	160 m	380 m																																																																																																							
ZO	7 ha	3,7 ha	Dieptes = ?		190 m	800 m	180 m	815 m																																																																																																							
Compensatiegebieden																																																																																																															
Zuid	12,8 ha	4 ha		235 m	675 m	305 m	515 m	1730 m																																																																																																							
Hoogkerk Nrd	7,8 ha	6 ha			565 m	340 m		905 m																																																																																																							
Ontbreekt voor compensatie noord								2515 m																																																																																																							
Ontbreekt voor compensatie noord en zuidoost								3330 m																																																																																																							

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>kunnen foerageren van 0,9 ha. Hierom heen ligt ongeveer 380 meter talud en dijk, van een vrij matige kwaliteit, want deels laag en weinig begroeid.</p> <p>Het totaal aan luwte gevende structuren in de huidige situatie komt neer op ca. 4500 meter dijk en hoog struweel voor luwte in een gebied met een zeer hoge foerageerkwaliteit en 650 meter aan talud en dijken met een vrij matige “luwtekwaliteit”, ofwel omdat ze marginaal begroeid zijn ofwel omdat ze erg laag zijn. Dat is in totaal 5150 meter van overwegend zeer hoge kwaliteit.</p> <p>Het geplande eerste compensatiegebied in het westelijke deel van het Suikerunieterrein ten zuiden van het spoor volgens onze schatting 1730 meter voor watervleermuis relevante structuren. (dit is aangegeven op de tekening op pagina 24 van de zienswijze, gebaseerd op de detailinformatie in de Schets van de ecologische herinrichting 4 vloeivelden). Plekken, waar watervleermuizen - als gevolg van de voorzieningen voor geoorde futen - slechts op een vrij grote afstand tot enig en laag struweel kunnen foerageren, zijn niet meegerekend.</p> <p>Het is overigens geenszins zeker dat deze 1730 meter dijk en struweel een hoge kwaliteit luwte zullen bieden. Het herinrichtingsplan voor het eerste compensatiegebied toont op meerdere plaatsen dat er geen aaneengesloten hoog opgaand struweel en bomen is en/of de begroeiing op erg lage eilandjes staat.</p>	<p>belangrijk, want het gaat uiteindelijk om bejaagbaar oppervlakte. Daarnaast moet er niet alleen gekeken worden naar de kwantiteit van de luwte biedende structuren maar ook naar de kwaliteit.</p> <p>In de beantwoording van zienswijze 14.19 is aangegeven dat er bewust voor is gekozen om oevers aan te leggen met een grilliger patroon en om ook meer besloten ‘hoekjes’ te creëren. Op die manier maximaliseren we niet alleen de oeverlengte en zorgen we voor een zo hoog mogelijke macrofaunaproductie, maar voorkomen we ook onderlinge concurrentie. Watervleermuizen zijn territoriaal ook binnen een kolonie. Dat houdt in dat wanneer vleermuizen elkaar snel tegenkomen zoals bij een lange overzichtelijke oeverlengte, er een conflict ontstaat. Er is dan feitelijk minder ‘ruimte’ voor vleermuizen om er te foerageren zelfs als het er windluw is en er voldoende voedsel is. Door de oevers grilliger te maken en hoeken te creëren, kunnen dieren uit het zicht van elkaar foerageren en ontstaan deze conflicten niet of minder en wordt het jachtsucces groter.</p>	
14.21	Bij een bespreking over dit tweede compensatiegebied is geopperd dat de gebouwen en bomen langs het tweede compensatiegebied luwte konden bieden. Het betreft hierbij de	We gaan er van uit dat de luwte in het ontwerp van compensatiegebied 2 voldoende geborgd is. Voor de nadere uitleg wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 14.4.	De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>bebouwing langs het Hoendiep c.q. de Vierverlatenweg. Langs de Johan van Zwedenlaan staan geen gebouwen of bomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gebouwen aan de zuidzijde van het Hoendiep ten oosten van de afslag Hoendiep zijn ca. 8 meter hoog en staan ca. 20 meter van de weg. De “windschaduw”, oftewel het luwtegebied achter een harde structuur is horizontaal even lang als een gebouw hoog is (zie pag. 5). Deze reikt dus tot op 8 meter van de gebouwen. De gebouwen hebben dus geen functie voor de luwte voor watervleermuizen in het voorgestelde geplande compensatiegebied, dat op 30 meter van de gebouwen begint. • De gebouwen ten westen van de afslag Hoendiep liggen op 40 meter van de Vierverlatenweg achter een dijk van ca. 4 meter hoog. Noch de gebouwen, noch de dijk bieden luwte in het compensatiegebied. • De jonge bomen in de berm tussen weg en fietspad zijn Elzen, met kronen van 2-4 meter doorsnede en de takken tot op 3-5 meter hoogte verwijderd (opgekroond), staan op 15-20 meter afstand van elkaar. Ze staan te ver van het compensatiegebied om luwte te bieden. • Op het talud van de huidige sloot langs het gebied staan groepjes opslag van bomen met stammen van 15-20 cm, die in het verleden zijn afgezaagd. De opslag is ongeveer 3 meter hoog, en zal effectief tot op een paar meter vanaf de kant aan luwte voor het compensatiegebied kunnen bieden. De groepjes staat op aanzienlijke afstanden van elkaar. Verder staat er één niet zo hoge, maar wel uitgegroeide wilg die bij zuidenwind als enige een enkele luwe plek van 5-10 vanaf het talud luwte kan bieden. 		<p>Paragraaf 4.6.2 (inclusief bijlage 21) van de toelichting van het bestemmingsplan is geactualiseerd.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<ul style="list-style-type: none"> De drie solitaire grote bomen bij de rotonde zijn 5-6 meter opgekroond en bieden daardoor ook op zijn best marginale luwte over een paar meter langs de rand van het tweede compensatiegebied. 		
14.22	<p>Volgens de metingen metingen van de VWG ligt de berm langs de weg 1,75 meter boven de huidige waterspiegel.</p> <p>Volgens het ontwerpvoorstel van 26 november 2020 komen er langs de oostzijde (Johan van Zwedenlaan) en de zuidzijde (Hoendiep en Vierverlatenweg) struiken van 3-4 meter hoog.</p> <p>Afgaande op ontwerpvoorstel (26 nov. 2020) kunnen de struiken langs de Johan van Zwedenlaan, haaks op het water gemeten, drie tot vier meter breed worden. Aangezien ze 3-5 meter van de rand van het water staan, kunnen deze struiken, afhankelijk van de keuze van het plantmateriaal, een strook van 10 meter luwte op het water opleveren. Helaas gaapt er na elke strekkende tien tot twaalf meter struiken een gat ca. drie meter.</p> <p>Langs het Hoendiep c.q. de Vierverlatenweg is de ruimte voor struiken, haaks op het water gemeten, ongeveer de helft van het huidige talud en het fietspad, dus 1,50-2 meter. Ze mogen uiteraard niet over het fietspad groeien, dus moeten ze regelmatig stevig worden teruggesnoeid. Wij hebben er geen vertrouwen in dat hier zich een insectenrijke oever met veel luwte op het water kan ontwikkelen.</p>	<p>Het eerdere ontwerp van compensatiegebied 2 (versie 26 november 2020) zoals met u besproken, is aangepast, mede n.a.v. uw reactie van 11 januari 2021 op dit ontwerp. De zienswijze die u heeft ingestuurd bevat inhoudelijk dezelfde punten als die u in uw reactie van 11 januari heeft weergegeven en houdt dus nog geen rekening met de aanpassingen in het ontwerp. We gaan ervan uit dat de luwte in dit nieuwste ontwerp voldoende geborgd is.</p> <p>Omdat de sloot langs de Vierverlatenweg voor waterafvoer in stand moet worden gehouden, wordt nog een lage dijk aangelegd tussen deze sloot en het open water van het compensatiegebied. De beplanting (struweel met enkele bomen) komt op deze lage dijk te staan. Er is daarmee geen gevaar voor overhangende takken op het fietspad door de afstand tussen aanplant en fietspad en de ruimtelijke afscheiding door een sloot. Er is voldoende ruimte om een robuuste groenstrook aan te leggen.</p> <p>Zoals aangegeven bij de beantwoording van zienswijze 14.11 zijn forse rietkragen in principe voldoende om luwte op het water te creëren. Desondanks doen we meer om de luwte te borgen. De groenstructuren die aangelegd worden zijn robuust en bestaan uit struweel en bomen. Het doel van de aanplant is echter niet om</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>Paragraaf 4.6.2 (inclusief bijlage 21) van de toelichting van het bestemmingsplan is geactualiseerd.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>een volledig dicht scherm te maken en het wateroppervlak 100% windluw te maken. En feitelijk ook het gebied af te sluiten van de omgeving. Vanuit compensatiedoelinden is dat niet nodig. Om te zorgen voor een goede landschappelijke inpassing zijn er daarom hier en daar openingen in de groenstructuur aanwezig. De exacte plaats van inplanten is op basis van het schetsontwerp niet te bepalen en wordt in detail opgenomen in het bestek van de aannemer. Daarbij wordt de aanplant zodanig geplaatst dat een goede balans wordt gevonden tussen ecologische functionaliteit, landschappelijke inpassing en duurzame aanplant.</p>	
14.23	<p>De VWG stelt als tweede compensatiegebied in Hoogkerk Noord, dat serieuze, hoogwaardige compensatie biedt voor de water- en meervleermuizen en geoorde futen die afhankelijk zijn van de huidige plassen op het Suikerunieterrein ten noorden van het spoor, ongeveer zo voor:</p> <p>Een gebied van ongeveer 16 hectare, omgeven door in totaal 1700 strekkende meter dijken, die minstens 4 meter boven de waterspiegel uitsteken, met begroeiing van bomen en struiken die overwegend tot 10-12 meter boven de dijken uitsteken. Deze dijken bieden aan de binnenkant luwte.</p> <p>Binnen in het gebied liggen eenzelfde soort dijken die aan twee kanten luwte geven tot een totaal van ca. 700 strekkende meter, die (omdat ze aan twee kanten luwte geven) goed zijn voor 1400 meter luwte. Dit ontwerp levert 1700 + 1400 meter = 3100 meter hoogwaardige luwte gevende structuur op. De buiten- en binnendijken mét de hoog opgaande begroeiing zorgen dan in het</p>	<p>Wij gaan er van uit dat wij een compensatie van 14 ha open water moeten aanleggen voor foerageergebied voor vleermuizen. Dit is de vereiste compensatie voor het bestemmingsplangebied (deelgebied noord). Wij leggen uiteindelijk iets meer open water aan dan deze vereiste, namelijk 14,5 ha. (zie hiervoor ook o.a. de beantwoording van de zienswijzen 14.17 en 14.19). Dit is exclusief de inrichting rondom het open water en de eilanden. De her in te richten gebieden zijn dus in totaal veel groter dan de 14 ha open water alleen.</p> <p>Het toepassen van hogere dijken met daarop hoge beplanting zoals door u voorgesteld wordt, is volgens ons voor vleermuizen niet per se een voordeel. In de beantwoording van zienswijze 14.11 is aangegeven dat schaduw en 'vervuiling' van het wateroppervlak nadelig kunnen zijn. En bij een dergelijk ontwerp is er niet of nauwelijks sprake van een oevervegetatie of</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>tweede compensatiegebied bij alle windrichtingen voor voldoende luwte en foerageergebied voor de water- en meervleermuizen. De hoge bomen langs en op de dijken bieden luwte tegen de wind en lichte regen en schermen bij volle maan het licht af.</p> <p>Aangenomen dat in het eerste compensatiegebied ook 1730 meter hoogwaardige luwte gevende structuren zouden worden gerealiseerd komt dan het totaal ter compensatie voor het verlies van de foerageergebieden van het noordelijke Suikerunieterrein op $3100 + 1730 = 4830$ meter luwtestructuren.</p> <p>Het ontwerp komt daarmee aardig in de buurt van het huidige totaal aan luwte gevende structuren: ca. 4500 meter dijk en hoog struweel voor luwte in een gebied met een zeer hoge foerageerkwaliteit en 650 meter aan talud en dijken met een vrij matige "luwtekwiteit".</p> <p>De buiten- en binnendijken mét de begroeiing zorgen dan in het tweede compensatiegebied samen bij alle windrichtingen voor voldoende luwte en foerageergebied voor de water- en meervleermuizen. De hoge bomen langs en op de dijken bieden luwte tegen de wind en lichte regen en schermen bij volle maan het licht af.</p> <p>De dijken van vier meter hoog hebben een minimale breedte van 8 meter aan de voet hebben. Samen met eventuele sloten en natuurlijke minder steile oevers zullen deze dijken in de orde van 3 ha ruimte in beslag nemen (8 meter breed x 3100 meter lang = 2,5 ha). Oeverbegroeiing, rietkragen, pitrus en ruimte voor geoorde futen en overnachtende watervogels nemen nog eens</p>	<p>plasdraszones die essentieel zijn voor de beschikbaarheid van macrofauna.</p> <p>Verder is een belangrijk nadeel van uw voorstel dat door het compartimenteren van het gebied met tussenliggende dijken, er veel meer kans is op kroosvorming (dit heeft u zelf ook al aangehaald in zienswijze 14.10). Daarnaast zou de compartimentering gunstig kunnen zijn in verband met de luwte, maar voor Meervleermuizen blijft er mogelijk een te klein oppervlak over. Deze vleermuizen hebben meer ruimte nodig om rond te vliegen. En aangezien de compensatie ook nadrukkelijk nodig is voor Meervleermuizen, hebben wij daar in onze ontwerpen ook rekening mee gehouden. In ons ontwerp voor de compensatiegebieden hebben wij dus geen compartimentering opgenomen.</p> <p>Het toepassen van 4 meter hoge dijken met daarop 10-12 meter hoge begroeiing is absoluut onwenselijk. Enerzijds uit landschappelijk oogpunt: een dergelijk ontwerp zou ervoor zorgen dat het gebied ver boven alle structuren in de omgeving uit steekt en dat geen enkele rekening wordt gehouden met cultuurhistorische waarde en landschappelijke inpassing. Anderzijds is dit ook onwenselijk met het oog op de weidevogels die in het gebied voorkomen. Hoog opgaande structuren zorgen voor verstoring van weidevogels tot op grote afstanden van die structuren. Het weidevogelgebied buiten compensatiegebied 2 wordt daarmee sterk negatief beïnvloed. Los van het feit dat we deze verstoring vanuit ecologisch opzicht niet wenselijk</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>minstens 2 ha. Zo ontstaat 16 ha min 5,5 ha = 10-11 ha kwalitatief hoogwaardig foerageergebied voor de water- en eervleermuizen.</p> <p>In dit ontwerp is uiteraard nog niet de compensatie van de zuidwestelijke vloeivelden opgenomen, waar men op langere termijn ook huizenbouw beoogt. Dat vraagt dan nog een extra gebied van ca 3 ha en 800 meter luwte gevende structuren. In feite zou daardoor de rest van de weide bij Hoogkerk Noord in beslag genomen worden.</p>	<p>vinden, zou er daarmee ook een grote compensatieverplichting voor weidevogels bij komen.</p> <p>Zoals in de beantwoording van zienswijze 14.20 is aangegeven denken we dat het zinvoller is om in te zetten op een goede kwaliteit van de oevers en van de compensatiegebieden als geheel dan op het precies proberen te compenseren van elke strekkende meter dijk met begroeiing.</p> <p>Voor het project De Suikerzijde beogen we niet om in de toekomst de meest zuidwestelijke vloeivelden te bebouwen. Dit gebied blijft bestaan als compensatiegebied 1. Op de locatie van de zuidoostelijke vloeivelden is wel woningbouw gepland. Dit is echter nog zo ver in de toekomst, dat we daar nu met de compensatie niet op vooruit lopen. Wanneer gewerkt wordt aan de ontwikkeling van de plannen daar, wordt allereerst een actualisatie van het onderzoek uitgevoerd alvorens de compensatieopgave wordt bepaald.</p>	
14.24	<p>Water- en meervleermuizen zijn lichtschuw. Kort samengevat moet voorkomen worden dat er op het foerageergebied meer dan ca. 0,1 Lux kunstlicht valt. Bij eerdere ontwikkelingen in de stad is dit aspect van mitigatie en compensatie in de planning én uitvoeringsfase over het hoofd is gezien ten nadele van de vleermuizen. Daarom heeft de VWG de lichtsterktes langs het voorgestelde compensatiegebied Hoogkerk Noord in kaart gebracht.</p>	<p>De tolerantie van vleermuizen, en specifiek watervleermuis en meervleermuis, met betrekking tot verlichting is een complex verhaal.</p> <p>U noemt 0,1 lux als een soort tolerantiegrens. Voor zover bij ons bekend is dit echter geen hard onderbouwde of leidende waarde. Vaak worden tolerantiewaarden van 0,5 tot 1,0 lux aangehouden bij projecten. Ook deze waarden zijn niet hard onderbouwd of leidend. Er kan dus niet met onderzoeksgegevens uit</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel																																																							
	<p>Ten zuiden van het compensatiegebied varieert de lichtsterkte direct onder de straatlampen en bomen in de middenberm van 8 tot 2 Lux. Op de rand van het weiland, waar het compensatiegebied zou beginnen varieert de lichtsterkte van 0,9 tot 0,6 Lux. Waar het weiland toegankelijk was kon pas op 10 meter achter het begin van het weiland 0,1 Lux gemeten (zie onderstaande tabel).</p> <table border="1" data-bbox="309 539 1088 895"> <thead> <tr> <th data-bbox="309 539 479 587">Vierverlaten weg – Hoendiep</th> <th data-bbox="486 539 636 587">Tegenover lamp, Nrdrand fietspad</th> <th data-bbox="642 539 779 587">Ingang wei, links / rechts</th> <th data-bbox="786 539 936 587">Onderkant talud bij sloot</th> <th data-bbox="943 539 1088 587">In de wei</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="309 587 479 611">Lamp 1</td> <td data-bbox="486 587 636 611">3,3 Lux</td> <td data-bbox="642 587 779 611"></td> <td data-bbox="786 587 936 611">1,8 Lux</td> <td data-bbox="943 587 1088 611"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 611 479 635">Els 3</td> <td data-bbox="486 611 636 635"></td> <td data-bbox="642 611 779 635">0,5 / 0,6 Lux</td> <td data-bbox="786 611 936 635"></td> <td data-bbox="943 611 1088 635"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 635 479 659">Lamp 2</td> <td data-bbox="486 635 636 659">3,0 Lux</td> <td data-bbox="642 635 779 659"></td> <td data-bbox="786 635 936 659">1,9 Lux</td> <td data-bbox="943 635 1088 659"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 659 479 683">Els 4</td> <td data-bbox="486 659 636 683">1,7 Lux</td> <td data-bbox="642 659 779 683"></td> <td data-bbox="786 659 936 683">1,2 Lux</td> <td data-bbox="943 659 1088 683"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 683 479 707">Lamp 3</td> <td data-bbox="486 683 636 707">5,3 Lux</td> <td data-bbox="642 683 779 707">0,7 / 0,6 Lux</td> <td data-bbox="786 683 936 707"></td> <td data-bbox="943 683 1088 707">0,1 Lux op 10 m achter ingang</td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 707 479 730">Lamp 4</td> <td data-bbox="486 707 636 730">0,9 Lux</td> <td data-bbox="642 707 779 730">0,6 / 0,6 Lux</td> <td data-bbox="786 707 936 730"></td> <td data-bbox="943 707 1088 730">0,2 Lux op 7 m achter ingang</td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 730 479 754">Lamp 8</td> <td data-bbox="486 730 636 754">1,8 Lux</td> <td data-bbox="642 730 779 754">0,9 / 0,6 Lux</td> <td data-bbox="786 730 936 754"></td> <td data-bbox="943 730 1088 754"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 754 479 778">Lamp 13</td> <td data-bbox="486 754 636 778">2,6 Lux</td> <td data-bbox="642 754 779 778"></td> <td data-bbox="786 754 936 778">1,5 Lux</td> <td data-bbox="943 754 1088 778"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 778 479 802">Joh v Zwedenlaan</td> <td data-bbox="486 778 636 802"></td> <td data-bbox="642 778 779 802"></td> <td data-bbox="786 778 936 802">Rand talud</td> <td data-bbox="943 778 1088 802"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 802 479 826">Lamp F1</td> <td data-bbox="486 802 636 826">23 Lux</td> <td data-bbox="642 802 779 826"></td> <td data-bbox="786 802 936 826">1,1 Lux</td> <td data-bbox="943 802 1088 826"></td> </tr> </tbody> </table> <p>De lamp langs het fietspad van de Johan van Zwedenlaan is veel lager dan de straatlampen langs het Hoendiep en geeft daardoor op grondniveau veel meer licht, namelijk 23 Lux. Bij de rand van het huidige talud, boven de sloot rond het weiland, was de lichtsterkte 1,1 Lux.</p> <p>Afgaande op de plattegrond van het compensatievoorstel zou de berm versmald worden en daardoor zou de lichtsterkte op de rand van het talud hoger worden. Gezien deze lichtsterktes dient de begroeiing langs de rand van het compensatiegebied</p>	Vierverlaten weg – Hoendiep	Tegenover lamp, Nrdrand fietspad	Ingang wei, links / rechts	Onderkant talud bij sloot	In de wei	Lamp 1	3,3 Lux		1,8 Lux		Els 3		0,5 / 0,6 Lux			Lamp 2	3,0 Lux		1,9 Lux		Els 4	1,7 Lux		1,2 Lux		Lamp 3	5,3 Lux	0,7 / 0,6 Lux		0,1 Lux op 10 m achter ingang	Lamp 4	0,9 Lux	0,6 / 0,6 Lux		0,2 Lux op 7 m achter ingang	Lamp 8	1,8 Lux	0,9 / 0,6 Lux			Lamp 13	2,6 Lux		1,5 Lux		Joh v Zwedenlaan			Rand talud		Lamp F1	23 Lux		1,1 Lux		<p>de literatuur hard onderbouwd worden wat wel en niet nadelig is voor vleermuizen. En zelfs als daar wel duidelijkheid over zou bestaan, zeggen gemeten waarden vaak relatief weinig. Zonder aanvullende informatie over de manier van meten als richting, moment van de nacht, type meter, gekalibreerd of niet, etc. is er weinig over te zeggen.</p> <p>De genoemde waarden van 0,5 tot 1,0 lux zijn wel afgeleid uit diverse onderzoeken. Bij gebrek aan een harde tolerantiegrens, nemen wij deze waarden dan ook wel mee in ons verlichtingsplan. Wij gaan er bij het aanleggen van de compensatiegebieden van uit dat het zo donker mogelijk moet zijn in het gebied en streven dus bijvoorbeeld niet naar 0,5 lux als hard getal.</p> <p>De door u actuele gemeten waarden zeggen niet zoveel over de toekomstige situatie. Er komen immers bosschages en bomen langs de randen te staan die de verlichting afschermen. Wat gunstig is, is dat uit uw metingen blijkt dat de lichtintensiteit vanaf de lichtbronnen richting het compensatiegebied wel snel afneemt. Wij verwachten daarom ook dat de geplande aanplant, de resterende uitstraling (grotendeels) weg zal nemen.</p> <p>Wij gaan daarbij de situatie monitoren. Als we vaststellen dat er toch nog relatief veel lichtuitstraling is binnen het gebied, kunnen we inderdaad zorgen voor (nadere) afscherming van het gebied of het beter richten van de aanwezige verlichting.</p>	
Vierverlaten weg – Hoendiep	Tegenover lamp, Nrdrand fietspad	Ingang wei, links / rechts	Onderkant talud bij sloot	In de wei																																																						
Lamp 1	3,3 Lux		1,8 Lux																																																							
Els 3		0,5 / 0,6 Lux																																																								
Lamp 2	3,0 Lux		1,9 Lux																																																							
Els 4	1,7 Lux		1,2 Lux																																																							
Lamp 3	5,3 Lux	0,7 / 0,6 Lux		0,1 Lux op 10 m achter ingang																																																						
Lamp 4	0,9 Lux	0,6 / 0,6 Lux		0,2 Lux op 7 m achter ingang																																																						
Lamp 8	1,8 Lux	0,9 / 0,6 Lux																																																								
Lamp 13	2,6 Lux		1,5 Lux																																																							
Joh v Zwedenlaan			Rand talud																																																							
Lamp F1	23 Lux		1,1 Lux																																																							

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>zodanig dicht, hoog en breed te zijn, dat deze begroeiing zelfs in het vroege voorjaar als er nog niet veel blad aan struiken en bomen zit, het licht van de straatlantaarns voldoende afschermt.</p> <p>Te overwegen is om de lampen langs het fietspad van de Johan van Zwedenlaan van een kapje te voorzien dat de uitstraling in de richting van het gebied aanzienlijk kan verminderen.</p> <p>Afdoende afscherming van de verlichting is uiteraard geen enkel probleem als het tweede compensatiegebied zou worden ingericht als aangegeven in zienswijze 12.24.</p>		
14.25	<p>Bij ontheffingen Wnb dienen relevante grote infrastructurele veranderingen in de omgeving in de beoordeling te worden betrokken, om te voorkomen dat er herhaalde storing van essentieel leefgebied wordt veroorzaakt of versnippering van de leefgebieden. Zie ook Regelink, pag. 25: "Bij het opknippen van de compensatieopgave moet voorkomen worden dat er te veel snippers ontstaan, die later onder verdere staduitbreiding weer onder druk komen te staan."</p> <p>De gemeente beoogt op het Suikerunieterrein ten noorden van het spoor een nieuwe stadswijk met veel woningen te realiseren, en in een later stadium ook op het deel ten zuidoosten van het spoor huizen te bouwen (Regelink, pag. 6).</p> <p>Verder plant de gemeente ten oosten en ten noorden van het compensatiegebied Hoogkerk Noord een uitbreiding van de stad met woningbouw en andere stedelijke voorzieningen. De oostelijke voormalige vloeivelden op het Suikerunieterrein ten zuiden van het spoor worden door Regelink ook als essentieel foerageergebied voor water- en meervleermuizen beschouwd.</p>	<p>U refereert aan het rapport van Regelink Ecologie & Landschap waarin het opknippen van de compensatieopgave en de duurzaamheid van deze gebieden wordt genoemd. Het punt dat in het rapport gemaakt wordt (p. 25), is dat voorkomen moet worden dat er een groot aantal heel kleine compensatiegebiedjes wordt aangelegd. En dat de locatie van de compensatie zorgvuldig moet worden bekeken om te voorkomen dat de compensatiegebieden later weer verplaatst moeten worden.</p> <p>Met het ontwerpen en het bepalen van de locatie van de compensatiegebieden hebben wij hiermee ook rekening gehouden. Er worden twee grotere gebieden aangelegd op locaties waar in de toekomst geen ontwikkelingen gepland zijn. Dat wil niet zeggen dat er rondom deze gebieden geen ontwikkelingen zullen plaatsvinden. Zoals u aangeeft worden er in de toekomst huizen gebouwd ten noorden en ten zuiden van het spoor en ook voor De Held III ten noorden van compensatiegebied 2. Deze</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>“Gezien het aantal dieren in de kolonies, het consequente gebruik van het plangebied en het aanbod aan geschikte foerageerlocaties in de omgeving van het plangebied mag aangenomen worden dat zowel de vloeivelden aan de noordzijde als aan de zuidzijde van het spoor van essentieel belang zijn voor de kraamkolonies van watervleermuis. De waterpartijen in het plangebied zijn dan ook een essentieel foerageergebied voor de watervleermuis en van belang voor het duurzaam blijven voortbestaan van kraamkolonies en daarmee de lokale populatie” (Regelink, pag. 15).</p> <p>Het VWG sluit zich hierbij aan. De oostelijke vloeivelden ten zuiden van het spoor zien er door de combinatie van open water én de dijken met veel wilgen aantrekkelijk uit voor water- en meervleermuizen. Bovendien beoogt de reeds in gang gezette herinrichting van de westelijke vloeivelden deze nog aantrekkelijker te maken voor deze vleermuizen, zodat de oostelijke en westelijke vloeivelden ten zuiden van het spoor als één geheel kunnen gaan fungeren.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is ooit overwogen bij wijze van alternatief de noordelijke vloeivelden als ontwikkelde natuur met alle vogels en vleermuizen met rust te laten en de stadsuitbreiding meer in het zuidelijke deel van het Suikerunieterrein te realiseren? 2. Als de plannen ongewijzigd blijven, waarom wordt er dan niet nu al rekening mee gehouden dat er voor de vleermuizen die op de westelijke vloeivelden foerageren ook compensatie nodig zal zijn? 	<p>ontwikkelingen moeten dus nadrukkelijk rekening houden met de aanwezigheid van de compensatiegebieden. Voor de woningbouw ten noorden van het spoor wordt er in de plannen vanzelfsprekend al rekening gehouden met de compensatiegebieden. Zo komt er een robuuste vliegverbinding in de vorm van één van de huidige bassins en nieuw water vanaf het Hoendiep tot aan het spoor. Deze route wordt in de huidige situatie al gebruikt en wordt dus opgenomen in de plannen. Voor andere ontwikkelingen geldt een soortgelijke opdracht om de functionaliteit van de compensatiegebieden te borgen.</p> <p>Zoals in de beantwoording van zienswijze 14.17 is aangegeven worden de vloeivelden die worden heringericht voor compensatiegebied 1 niet beschouwd als essentieel foerageergebied. De overige drie vloeivelden ten zuiden van het spoor, meer naar het oosten, zijn wel essentieel foerageergebied. Indien deze in de toekomst heringericht worden ten behoeve van woningbouw, moet dit nader onderzocht worden en moet mogelijk gezocht worden naar aanvullend compensatiegebied. Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen voor invulling op deze locatie. Wanneer deze ontwikkelingen in voorbereiding zijn, wordt hier een aparte procedure voor gevoerd.</p> <p>Het alternatief dat u noemt om de noordelijke vloeivelden met rust te laten en de woningbouw ten zuiden van het spoor te realiseren is geen werkelijk alternatief. Er is namelijk geen sprake van of het ene deel ontwikkelen of het andere. Aan beide zijden van het</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>spoor worden woningen gebouwd. Bovendien willen we juist het gebied ten noorden van het spoor – gezien de korte afstand ten opzichte van de binnenstad – inzetten voor een stedelijk woonmilieu, met hogere dichtheden aan woningen en maatschappelijke en commerciële voorzieningen. Het gebied ten zuiden van het spoor leent zich daar op dit moment aanzienlijk minder voor, met barrières als het spoor en het bedrijventerrein Peizerweg. Daarom hebben we in 2018 ook de keuze gemaakt om de ontwikkeling aan de noordkant van het spoor te beginnen.</p> <p>Zelfs met het ontwikkelen van het gehele terrein, is er naar verwachting nog altijd een woningtekort in de stad. Andere ontwikkellocaties in de stad worden al ten volle ingezet en vormen dus ook geen alternatief.</p>	
14.26	<p>De uitbreiding van de stad van de woonwijk de Held in de richting van Hoogkerk roept de volgende vragen op:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kan deze uitbreiding ten koste gaan van de watervleermuiskolonie gevestigd aan de Leegeweg? Bijvoorbeeld door de verstoring bij de bouwwerkzaamheden? Het behoud van de essentiële vliegroute over de sloot achter de Groenhof is van levensbelang voor het behoud van de kolonie aan de Leegeweg. Dit kan alleen worden bereikt door alle kunstlicht op deze route structureel - zonder tijdelijke uitzonderingen - te vermijden. 2. Als eerst alleen de noordelijke vloeivelden gecompenseerd worden met de aanleg van het tweede compensatie gebied Hoogkerk Noord en daarna de rest van het weiland de enige 	<p>De voorgenomen ontwikkelingen van De Held III maken geen onderdeel uit van de structuurvisie of het bestemmingsplan en vallen dus feitelijk buiten deze procedure. De ontwikkelingen zijn bovendien nog in de voorbereidingsfase waardoor veel zaken nog niet te beantwoorden zijn. Desondanks antwoorden we hier zo inhoudelijk mogelijk.</p> <p>De ontwikkelingen voor De Held III gaan niet ten koste van de watervleermuiskolonie aan de Leegeweg. Elk initiatief, dus ook dat van De Held III, moet voldoen aan de Wet natuurbescherming. Het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen is dus niet toegestaan.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>optie voor meer vleermuiscompensatie is, wordt het al aangelegde compensatiegebied danig verstoord. Dat lijkt ons in strijd met de eerste ontheffing.</p> <p>3. Weidevogels zijn niet ons specialisme. Maar wij weten wel dat de predatie van weidevogels vooral gebeurt door steenmarters. Steenmarters vestigen zich ook in nieuwbouwwijken. Waarom wordt er dan niet nu al rekening mee gehouden dat het voortbestaan van de weidevogels op het “compensatieweiland” Hoogkerk Noord door de geplande stadsuitbreidingen op den duur onmogelijk wordt?</p> <p>4. Gezien het feit dat het hele weiland bij Hoogkerk Noord nodig zal zijn om het essentiële foerageergebied op het terrein van de Suikerunie te compenseren, vragen wij ons af of overwogen is dat weiland voor woningbouw in te richten. Het plan van Winsemius om veel serieuzere, grotere en voor weidevogels robuustere gebieden in te richten lijkt ons meer succesvol dan het tot mislukken gedoemde ontwerpvoorstel om én weidevogels én geoorde futen én slapende watervogels én twee soorten vleermuizen in een te klein gebied te proppen.</p>	<p>Hiermee wordt dus rekening gehouden in de planvorming van ontwikkelingen.</p> <p>Het is nu nog onzeker op welke termijn er in De Suikerzijde woningbouw plaatsvindt ten zuiden van het spoor. Wat de compensatieopgave is vanuit die ontwikkeling, is daarom nog onzeker. We kunnen dus niet vooruitlopen op wat er zal gebeuren bij aanleg van extra compensatiegebied. Duidelijk is dat we ons aan de Wet natuurbescherming moeten houden en aan de voorwaarden uit ontheffingen. En er zijn ongetwijfeld mogelijkheden om bestaande gebieden uit te breiden zonder verstoring van de aanwezige natuurwaarden.</p> <p>Vanuit de ontwikkelingen voor De Held III, wordt nadrukkelijk gekeken naar weidevogels. Er wordt gekeken naar onder andere compensatiemogelijkheden en het duurzaam voortbestaan van populaties. Predatie is daar een onderdeel van.</p> <p>Zoals in het antwoord op de zienswijze 14.25 is aangegeven is nog onduidelijk wanneer de woningbouw ten zuiden van het spoor gerealiseerd wordt en welke compensatie daarvoor nodig is vanuit de Wet natuurbescherming. We willen daarom niet vooruitlopen op het inrichten van het hele weilandengebied bij Hoogkerk als compensatiegebied.</p> <p>Het weilandengebied bij Hoogkerk inrichten voor woningbouw is geen optie. In het Groenplan Vitamine G is dit gebied (aangeduid als Lob Hoogkerk-Hoendiep-</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>Westpolder) aangewezen als zoekgebied voor het versterken van het lokaal ecologisch netwerk (blz. 35).</p> <p>Het compensatiegebied bij Hoogkerk wordt aangelegd voor vleermuizen en geoorde fuut. Voor deze soorten wordt open water met daarom heen een groeninrichting aangelegd. Om negatieve effecten van deze herinrichting op weidevogels te minimaliseren, worden in het weilandengebied direct naast het nieuwe open water maatregelen getroffen voor weidevogels. Deze moeten het weilandengebied in kwalitatieve zin verbeteren voor weidevogels. Het weidegebied dat over blijft direct naast het nieuw aan te leggen open water en meer naar het westen is weliswaar beperkt in omvang maar biedt voldoende ruimte aan de door u genoemde soorten. Er is in het nieuwe ontwerp een scheiding aangebracht tussen het compensatiegebied dat bedoeld is voor vleermuizen en geoorde fuut en het weilandengebied voor weidevogels. Het gebied voor weidevogels wordt relatief beperkt aangetast door het project De Suikerzijde. Slapende watervogels zijn geen doel, maar komen naar verwachting vanzelf zoals dat in de huidige vloeivelden ook het geval is.</p> <p>Wij onderschrijven uw mening dat een robuust weidegebied voor weidevogels beter is dan een klein gebied. Daarom gaan we ook in gesprek met onder meer de provincie Groningen om over duurzame en robuuste oplossingen voor de weidevogels na te denken. Dit is vooral relevant in het kader van de Held III en andere ontwikkelingen aan de westkant van de stad. Voor het project De Suikerzijde gaan we uit van de compensatie</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>voor weidevogels zoals nu opgenomen in de ontheffing. Dat houdt een kwaliteitsimpuls in bij het compensatiegebied 2 in Hoogkerk en een kwantitatieve compensatie bij Leegkerk.</p>	
14.27	<p>Het VWG leest in het Rapport van Regelink, pag. 23-24:</p> <p>“De waterpartijen worden niet gelijktijdig gedempt. De ontwikkeling start aan de oostkant van het gebied aan de noordzijde van het spoor. Na aanleg van het eerste compensatie gebied worden de eerste drie bassins gedempt, of verondiept. Of het dempen of verondiepen wordt hangt af van de hoeveelheid vrijgekomen grond uit het bouwrijp maken van het eerste deel van het gebied. In een latere fase worden de overige bassins gedempt. Ruim daarvoor moet het tweede compensatiegebied en de optimalisatie van waterpartijen in de omgeving gereed zijn.”</p> <p>De VWG begrijpt hieruit dat de gemeente de drie meest oostelijke vijvers D, E en F (Regelink, pag. 38) ten noorden van het spoor wil gebruiken om van de overtollige grond af te komen, die zal vrijkomen bij het bouwrijp maken van het nog oostelijker deel van het Suikerunieterrein. De VWG vraagt zich af of deze fasering niet in strijd met de Wet natuurbescherming is.</p> <p>Nieuw aangelegde gebieden hebben tijd nodig om zich te ontwikkelen; er gaat een aantal jaren overheen voordat de compensatiegebieden van eenzelfde kwaliteit zijn als de huidige gebieden (Regelink, pag. 27-28).</p> <p>De noordelijke vloeivelden zijn van essentieel belang voor drie kolonies watervleermuizen en twee kolonies meervleermuizen, die mede gezien de ontwikkelingen elders in de stad vrijwel geen kant meer op kunnen. De aanleg van het eerste</p>	<p>De fasering is zo dat de meest oostelijke vloeivelden worden gedempt ten behoeve van de bouwrijpfase van fase 1. Het dempen van de vloeivelden vindt pas plaats nadat een ontheffing van de Wet natuurbescherming is verkregen. Er is dus geen sprake van activiteiten die in strijd zouden zijn met de Wet natuurbescherming.</p> <p>De verwachting is dat het dempen van de eerste vloeivelden plaats vindt in het najaar van 2021. Op dat moment is er al enige tijd een compensatiegebied ten zuiden van het spoor beschikbaar. In het actieve seizoen van 2022 krijgen vleermuizen dus voor het eerst te maken met een wijziging in hun huidige foerageergebied. Het compensatiegebied, dat dan inmiddels enige tijd tot ontwikkeling heeft kunnen komen, is groter dan de compensatieopgave die geldt voor het dempen van deze eerste bassins. De ingreep is dus relatief beperkt en het compensatiegebied heeft zich al kunnen ontwikkelen zoals u aangeeft. Omdat de situatie hier vergelijkbaar is met de huidige bassins qua inrichting en lokale omstandigheden en omdat er al volgroeid groen aanwezig is, is de verwachting dat de ontwikkeltijd ook beperkt zal zijn. Uiteindelijk beslist het bevoegd gezag (de provincie Groningen) hierover bij het beoordelen van de ontheffingsaanvraag.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>compensatiegebied is niet het criterium voor het begin van de sloop van een essentieel foerageergebied zoals de noordelijke vloeivelden. Het primaire criterium is of voldoende vleermuizen het aangelegde, ingerichte en ontwikkelde compensatiegebied gebruiken.</p> <p>Het is de VWG onduidelijk hoe dat gebruikscriterium zal worden toegepast: moet bij een vervolgonderzoek in het compensatiegebied worden aangetoond dat de gezenderde vleermuizen uit alle kolonies komen? Wordt de komende jaren met warmtecamera's het aanwezige aantal vleermuizen bij diverse weersomstandigheden (en niet alleen bij supermooi weer) bijgehouden?</p> <p>De eerste drie bassins, (de vijvers D, E en F (Regelink, pag. 38)) vertegenwoordigen in oppervlakte én in populariteit bij de vleermuizen duidelijk minstens de helft van het essentiële foerageergebied. Volgens de redenering van Regelink zou het compensatiegebied voor deze drie bassins de helft van 14 ha wateroppervlakte moeten omvatten, dus minstens 7 ha.</p> <p>Maar zoals de VWG heeft aangetoond zal het compensatiegebied ten zuidoosten van het spoor de vleermuizen slechts 4 ha wateroppervlak als foerageergebied bieden (zie zienswijze 14.17). De bassins kunnen dus niet aangetast worden vóórdat het tweede compensatie gebied aangelegd, ingericht en ontwikkeld is en aantoonbaar door voldoende vleermuizen wordt gebruikt.</p> <p>Een complicerende factor is dat de vleermuizen volgens Regelink een voorkeur hebben voor de noordzijde van de noordelijke plassen. Dat is bij noordenwind zeker het geval, maar het is ook van belang dat het voor de vleermuizen van de diverse kolonies de</p>	<p>Zoals in de beantwoording van zienswijze 14.15 is aangegeven, kan niet aan het aantal stippen op de kaart worden afgelezen in welke mate de vloeivelden ieder op zich worden gebruikt. De compensatieopgave wordt daarom niet bepaald op basis van de aanwezigheid van de vleermuizen in ieder vloeiveld maar aan de hand van wateroppervlak en waterdiepte. Zoals hierboven genoemd, is het eerste compensatiegebied groter dan de compensatieopgave voor de eerste te dempen vloeivelden. Daarbij willen wij in 2021 ook beginnen met de aanleg van het tweede compensatiegebied. In 2022 zijn dan beide compensatiegebieden beschikbaar. Het tweede compensatiegebied heeft dan nog geen tijd gehad om zich te ontwikkelen. Daarom wordt met het dempen van de overige vloeivelden ook gewacht tot het tweede compensatiegebied zich heeft kunnen ontwikkelen.</p> <p>Monitoring is onderdeel van de ontheffingsaanvraag. Er wordt vooral ingezet op het bepalen van de geschiktheid van de compensatiegebieden. Zo wordt bijvoorbeeld de aanwezigheid van macrofauna bemonsterd. Zoals u aangeeft, is het meten van de aan- of afwezigheid (zeker in de beginfase van het project), geen indicator om te bepalen of de compensatiegebieden al dan niet geschikt zijn. Indien er nog geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in de huidige situatie, is er immers voor de vleermuizen geen reden om naar nieuwe gebieden te trekken. Maar dat betekent niet dat deze nieuwe gebieden ongeschikt zijn. Vanzelfsprekend wordt ook de activiteit van de vleermuizen onderzocht zowel in het huidige gebied als in de nieuwe gebieden. Het is aan het</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>eerste foerageergelegenheid bij aankomst op het Suikerunieterrein is. Waarom zou een kraamvrouwje dat toch al haast heeft, speciaal nog eens een halve kilometer verder naar het nieuwe zuidelijke compensatiegebied vliegen, als er aan de noordkant een rijk gevulde dis is?</p> <p>De locatie van het tweede compensatiegebied Hoogkerk Noord biedt in dat opzicht meer kansen voor snelle in gebruik name omdat het voor de meeste vleermuizen waar het om gaat, ruimtelijk even of nog makkelijker te bereiken is, want dichterbij hun verblijfplaatsen.</p> <p>Maar vergeleken met het eerste zuidoostelijke compensatiegebied - een bestaand vleermuizengebied dat vooral geoptimaliseerd wordt – zal het veel meer tijd kosten voordat dit totaal nieuwe tweede compensatiegebied een foerageermogelijkheid kan bieden die zelfs maar in de buurt komt van de kwaliteit van het huidige gebied.</p>	<p>bevoegd gezag om te beoordelen of de door ons voorgestelde monitoring voldoende is.</p> <p>Het tweede compensatiegebied ligt inderdaad zoals u aangeeft gunstig voor twee van de drie Watervleermuisverblijfplaatsen. Met name voor de meest noordelijke kolonie kan dit gebied belangrijk zijn omdat het vliegtijd scheelt en deze kolonie aan de rand van het vliegbereik zit ten opzicht van het projectgebied van De Suikerzijde. Maar het tweede compensatiegebied heeft naar verwachting inderdaad ook meer tijd nodig om zich te ontwikkelen omdat in de huidige situatie nog helemaal geen opgaande begroeiing aanwezig is. Daarom willen we dit gebied ook zo spoedig mogelijk aanleggen zodat er zoveel mogelijk tijd is voor de ontwikkeling van dit gebied voordat alle vloeivelden binnen De Suikerzijde worden gedempt. Overigens kan de ontwikkeling van dit gebied snel gaan. Elders in de stad hebben we een situatie gehad waarbij een geheel nieuwe vijver zonder enige begroeiing binnen één seizoen al gevonden werd door Watervleermuizen en waar de spontaan opgekomen begroeiing van wilgen na één jaar al een hoog groen scherm rondom de hele vijver had gevormd.</p>	
14.28	De VWG is graag bereid verder mee te denken om de gebieden zo goed mogelijk in te richten, en daarmee later veel kostbare tijd en geld vanwege juridische procedures te besparen.	Uw eerder gemaakte opmerkingen zijn waar mogelijk al in een nieuw ontwerp verwerkt. Dit ontwerp is inmiddels samen met een onderbouwing als ontheffingsaanvraag ingediend bij de provincie Groningen. Aan de basis kunnen dus nu geen aanpassingen meer worden gedaan.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		Indien er concrete ideeën zijn voor de verdere invulling van bijvoorbeeld de beplanting, zijn wij graag bereid daarover verder met u in gesprek te gaan.	
15	Stadsvogelwerkgroep van Avifauna Groningen (SVWG)		
15.1	SVWG geeft aan dat zij in haar zienswijze ingaat op het natuurinclusief bouwen en groen inrichten in het ontwerpbestemmingsplan en de nieuwe stadswijk en wat de SVWG daar onder verstaat. Inzake de compensatie van de Geoorde fuut (geen stadsvogelsoort) en de Stedelijke Ecologische Structuur sluit (de SVWG van) Avifauna zich aan bij de zienswijze van de Natuur en Milieufederatie Groningen.	Voor de beantwoording van de zienswijze van de Natuur en Milieufederatie Groningen wordt verwezen naar zienswijzenummer 22.	
15.2 BP	De SVWG verzoekt tot het opnemen van een regel in het bestemmingsplan dat bij nieuwbouw in de Suikerzijde standaard nestkasten voor in ieder geval gierzwaluw en huismus en verblijfplaatsen voor vleermuizen worden ingebouwd. Voor de aantallen per (appartementen)gebouw dan wel woning verwijst de SVWG naar de afspraken die in het Soort Managementplan gemaakt zijn tussen gemeente en vijf woningbouwverenigingen inzake natuurinclusief bouwen voor deze soorten in nieuwbouw. Met deze regel wordt afgedwongen dat ook projectontwikkelaars en aannemers voor particuliere bouw in de Suikerzijde deze voorzieningen standaard aanbrengen.	Voor een reactie op natuurinclusief bouwen verwijzen wij naar de beantwoording bij 3.3. De gemeente werkt aan een generieke aanpak op het gebied van natuurinclusief bouwen voor de hele gemeente. Wij willen hetgeen u voorstelt daarom nu niet vastleggen in regels. In deelgebied Noord hebben we dit thema op het niveau van het deelgebied uitgewerkt door uit te gaan van een robuuste en groene openbare ruimte. Dat betekent een nieuw park, een natuurvriendelijke oever langs het Hoendiep, aandacht voor biodiversiteit en veel groen in de straten en singels. Ook binnen de bouwvelden zien we dit thema terug, in het groene (semi-) openbare gebied.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
15.3 BP	De SVWG verzoekt tot het opnemen van een regel in het bestemmingsplan dat alle toekomstige schuren, garages en andere platte daken standaard een vegetatiedak krijgen. Goed voor klimaatadaptatie (hittestress en wateroverlast), biodiversiteit (o.a. zaden en insecten als voedsel voor stadsvogels), welbevinden van de mensen en bewustwording van deze items voor de toekomstige bewoners;	Verwezen wordt naar de beantwoording bij zienswijze 15.2.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
15.4 BP	De SVWG pleit ervoor om in het ontwerpbestemmingsplan onder subparagraaf 4.6.2 Groen een item over natuurinclusief bouwen op te nemen, waarin de gemeente aangeeft wat onder wordt verstaan en hoe zij daar in dit geval mee omgaat. Niet wachten op eventueel toekomstig beleid maar verwijzing naar een nieuwe regel in bestemmingsplan. Indien de gemeente inderdaad zulke hoge ambities ten aanzien van groen, klimaat, biodiversiteit etc in dit plan heeft, dan kan zij die ambities alleen maar ten uitvoer brengen door meer met regels op dit gebied te werken. Anders blijft het bij ambities en wordt de burger van Groningen mogelijk een worst voor gehouden.	Zoals aangegeven werkt de gemeente aan een generieke aanpak voor natuurinclusief bouwen. De (bouw)plannen voor De Suikerzijde sluiten daar vervolgens op aan. Natuurinclusief bouwen gaat overigens niet alleen over het bouwen van gebouwen. Met de uitwerking van de openbare ruimte zien we veel ecologische kansen ontstaan, bijvoorbeeld met een natuurinclusieve vegetatie als stimulans voor alle vormen van biodiversiteit: van betere vestigingsmilieus voor insecten, (kleine) zoogdieren tot vogels. De gemeente is verantwoordelijk voor de aanleg van de openbare ruimte en is en blijft hiervan de eigenaar en beheerder.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
15.5	Tenslotte wil het SVWG haar verbazing uitspreken over het ontbreken van een Beeldkwaliteitsplan bij het ontwerpbestemmingsplan. Het SVWG vraag zich af hoe zij goed kunnen inspreken op een ontwerpbestemmingsplan als er geen bijbehorend beeldkwaliteitsplan aanwezig is?	Het bestemmingsplan is gebaseerd op het stedenbouwkundig plan. In het bestemmingsplan is aangegeven dat voorafgaand aan de daadwerkelijke ontwikkeling van het gebied de gemeente de beeldkwaliteit van de openbare ruimte en van de bouwvelden verder gaan uitwerken. Waar nodig wordt dit gekoppeld aan de gemeentelijke Welstandsnota (bouwen). Voor het aanpassen van de welstandsnota geldt dat hiervoor besluitvorming nodig is bij de gemeenteraad, inclusief een inspraakprocedure.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
16			
16.1 BP	<p>Er wordt verwezen naar het woningbouwplan in het hoofdstuk 'Beleidskader' van de toelichting (p. 12). Onduidelijk is welk plan exact bedoeld wordt. Wordt hiermee bedoeld hoofdstuk 4.1 van het "Stedenbouwkundig Plan" in bijlage 1 van het ontwerp bestemmingsplan? Zo ja dan ontbreekt hier een concrete beschrijving van het genoemde woonprogramma.</p> <p>Vervolgens wordt er gesteld dat de nieuwbouw, 750 woningen en appartementen past binnen het regionale en gemeentelijke beleid. Onduidelijk is aan welke exacte beleidsstukken wordt gerefereerd. Dit is van belang aangezien daarna wordt gezegd dat het bouwplan, aangenomen is dat dit gaat over het "Stedenbouwkundig Plan" in bijlage 1, voorziet in DIT type woningen. Onduidelijk is welke type woningen dit zijn en om welke aantallen dat gaat.</p> <p>De stelling dat het plan voorziet in een behoefte is daarmee niet onderbouwd en voldoet daarmee volgens indiener ook niet de voorwaarden van De Ladder dat er een beschrijving is van de behoefte.</p>	<p>Met het woningbouwplan wordt de plannen voor woningbouw in dit bestemmingsplan bedoeld.</p> <p>Onze woningbouwprogrammering is gebaseerd op de regionale bevolkingsprognose en diverse onderzoeken, waaronder het Woningbehoefteonderzoek (WBO) dat vorig jaar is afgerond (zie ook de actuele Woonvisie via https://gemeente.groningen.nl/woonvisie). De prognose laat zien dat Groningen de komende jaren nog flink blijft groeien. We streven daarom naar de bouw van minimaal 1.500 woningen per jaar tot 2030 met woningen in alle soorten en maten. Uit het WBO blijkt dat er een grote behoefte is aan binnenstedelijk en stedelijk wonen. Binnenstedelijk ligt de opgave sterk in het toevoegen van koop- en huurappartementen. In het stedelijk woonmilieu is dit vergelijkbaar, maar ligt het accent iets meer op het toevoegen van grondgebonden koop- en huur woningen. In de Suikerzijde wordt ingespeeld op deze binnenstedelijke en stedelijke vraag. Een nauwkeurige uitwerking van de woning typologieën (rijwoningen, boven/benedenwoningen, maisonnettes, penthouses, e.d.) is voor het gebied nog niet beschikbaar.</p> <p>We zetten daarnaast in op een ongedeelde gemeente met gemengde programma's en betaalbaar wonen. Een flinke opgave. Mede om die redenen is op 9 januari 2019 de Woondeal ondertekend door burgemeester Den</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>De term woningbouwplan in de toelichting van het BP (p. 12) wordt verduidelijkt.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		Oudsten en minister Ollongren, die moet helpen bij de versnelling van de bouw van deze woningen in Groningen. Daarvoor zijn voor de kortere termijn vooral de Eemskanaalzone, Meerstad en De Suikerzijde in beeld. De ontwikkeling voldoet aan de voorwaarden die in het kader van toetsing aan de Ladder voor duurzame verstedelijking relevant zijn.	
16.2 BP	Er wordt opgemerkt (p. 15) dat er regionaal te weinig planruimte is in verschillende scenario's ten opzichte van de vraag end dat de Suikerzijde kan voorzien in de opvulling van een deel van de speelruimte in het woonmilieu "modern stadswijk". Onduidelijk is welk deel van de 750 te realiseren woningen in verhouding tot overige woonmilieus wordt toegekend aan dit "moderne stadswijk" milieu. Daarmee wordt het ook onduidelijk in welke mate het regionale beleid in overeenstemming is met het bestemmingsplan.	De 'Moderne Stadswijk' kent geen eenduidige definitie. In het regionaal beleid worden Moderne Stadswijken gezien als wijken die gelegen zijn 'aan de stad' en die een alternatief voor (binnen-)stedelijk wonen bieden. Om hier stedelijk georiënteerde doelgroepen te kunnen huisvesten is de verbinding met bestaande stedelijke woonmilieus en het centrum van groot belang. Zowel op gemeentelijk als op regionaal niveau is veel vraag naar stedelijk wonen (zie pag. 14 BP). Om in deze stedelijke vraag te kunnen voorzien wordt voor de eerste fase van De Suikerzijde ingezet op een centrum-stedelijke sfeer met een stevige woningdichtheid, uiteenlopende functies en een rijk sociaal-maatschappelijk leven op straat. Uitgangspunt is de compacte stad (ontwikkeling langs de radialen), oftewel we ontwikkelen hoge dichtheden tegen de stad aan om daarmee het meer landelijk gebied te ontzien. De woningbouwopgave wordt in het Samenwerkingsverband Regio Groningen-Assen afgestemd.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
16.3 BP	In de verwachten ontwikkelingen worden veel categorieën genoemd (p.15). Opvallend afwezig is de groeiende vraag vanuit de sociale woningsector. Het ontbreken hiervan suggereert dat projectontwikkelaars weer voorrang zullen krijgen zoals dat met andere gebieden 'in stad' ook gebeurd is. We hoeven alleen maar	De containers op het voorterrein zijn geplaatst om de acute kamernood bij buitenlandse studenten op te lossen. Met sociale woningbouw heeft dat niets van doen. De containers passen in het tijdelijke karakter van	De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	te kijken naar de containeraffaire op het voorterrein om te zien welke Randstedelijke praktijken hier tot uitwassen leiden.	het gebruik van het voorterrein. In 2030 eindigt het totale tijdelijke gebruik van dit terrein. Verder wordt verwezen naar het antwoord bij zienswijze 3.1.	Paragraaf 2.3 betreffende de Woonvisie in het BP wordt nader ingegaan op de doelgroepen voor bewoners in de gemeente.
16.4 BP	<p>Bovenstaande 3 punten staan haaks op de inzet van de structuurvisie om dit een wijk voor alle groepen van The Next City te maken. Het zou goed zijn als de gemeente zich in het bestemmingsplan duidelijk en concreet uitspreekt voor haar ambities voor deze sector. Temeer daar de vraag naar studentenhuisvesting en stedelijk wonen, onduidelijker is geworden als gevolg van het coronavirus.</p> <p>Indiener waardeert al het werk van het projectteam om wat moois van de Suikerzijde te maken en heeft ook vertrouwen dat dit gaat lukken. In deze fase willen we graag zien dat deze intenties ook duidelijk verwoord worden zodat in een traject dat 10-20 jaar gaat lopen duidelijk blijft wat de visie is en dat met name ook de sociale kaders helder blijven bij de komende ontwikkelingen binnen het hele gebied.</p>	Het aandeel sociale woningbouw heeft blijvend onze aandacht. Ieder jaar maken we afspraken met corporaties en huurdersverenigingen over de ambities op korte- en middellange termijn. Door gefaseerd te werk te gaan, kunnen we bijsturen indien nodig.	De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken Paragraaf 2.3 betreffende de Woonvisie in het BP wordt nader ingegaan op de doelgroepen voor bewoners in de gemeente.
16.5 MER	In de alinea over de verkeersafwikkeling (MER bijlage verkeer, p. 4) wordt gezegd "Op het kruispunt hebben fietsers voorrang op het gemotoriseerde verkeer, wat ten koste gaat van de beschikbare capaciteit voor het gemotoriseerde verkeer.". Dit suggereert een preferentie voor gemotoriseerd verkeer. In het kader van Groningen fietsstad en de veiligheid van de fietsers zou	De bijlage van het MER waarnaar wordt verwezen, gaat over een onderzoek naar de effecten van de ontwikkeling van De Suikerzijde voor gemotoriseerd verkeer. Vandaar dat consequenties voor het gemotoriseerd verkeer worden beschreven. Dit onderzoek impliceert niet dat een keuze wordt gemaakt voor autoverkeer boven fietsverkeer.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>hier moeten worden gesteld: “Op het kruispunt hebben fietsers voorrang wat de doorstroming van het fietsverkeer bevordert en de veiligheid van fietsers, waaronder schoolgaand verkeer, bevordert. Het kruispunt kent een mix van licht en zwaar motorrijtuigen verkeer waardoor extra aandacht voor fietsers belangrijk is.”. Ditzelfde geldt verderop in de tekst: “Als deze modaliteiten worden gedetecteerd, is er minder groentijd beschikbaar voor het gemotoriseerde verkeer.”.</p>	<p>Wij zijn het met u eens dat het bieden van goede en veilige fietsverbindingen belangrijk zijn om het autogebruik te beperken en dat dit wenselijk is uit het oogpunt van gezondheid en duurzaamheid. Daarom maken we goede doorgaande fietsverbindingen vanuit De Suikerzijde met de omgeving. De rotonde Johan van Zwedenlaan voor fietsverkeer heeft hierbij uiteraard onze aandacht. Het is echter niet zo dat met het verlenen van voorrang voor fietsers de verkeersveiligheid automatisch bevordert wordt.</p>	
16.6 MER	<p>In de paragraaf over Bietenverkeer (MER bijlage verkeer, p. 5) wordt het verkeer van en naar de Suikerunie genoemd, bij de Groningers bekend als het ‘bietenverkeer’. De genoemde periode van 3-4 maanden is inmiddels achterhaald en incorrect. Het gaat om de periode september tot en met januari wat dus neerkomt op 4-5 maanden. Het verdisconteren van dit verkeer in een werkdaggemiddelde zorgt ervoor dat knelpunten niet meer zichtbaar zijn. Bij het bietenverkeer gaat het om de volgende knelpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frequentie en tijdstip: 4-5 maanden 1 vrachtwagen elke 1-3 minuten tussen 23:00 en 6:00, Daarbuiten 1 vrachtwagen elke 5-10 minuten. • Snelheidsovertredingen: Het verkeer vanaf de ring tot aan de rotonde met de Johan van Zwedenlaan kent een maximumsnelheid van 50 km/u tot aan het bord van de bebouwde kom ter hoogte van de “woonwagengemeenschap” en 60 km/u verder. In praktijk staat ‘s avonds 	<p>Wij hebben ons in het MER gebaseerd op de meest actuele informatie. Deze informatie is nog steeds de meest actuele informatie die wij beschikbaar hebben en waarop wij onze deze besluitvorming baseren.</p> <p>Wij achten het zeer wenselijk dat er voor het bietenverkeer een duurzame oplossing komt. Maar ook zonder deze oplossing kunnen wij planvorming voor en ontwikkeling van De Suikerzijde nu wel degelijk verder ter hand nemen.</p> <p>Tegelijkertijd blijven wij werken aan oplossingen voor bietenverkeer en al het verkeer richting de Suikerfabriek (CBC). Er is daarvoor inmiddels een aparte projectgroep opgericht.</p> <p>Ook wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijzen 12.2 en 12.3.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>de VRI bij de Diamantlaan op knippen en trekken de vrachtwagens aan het begin op en rijden gemiddeld 70 km/u over het hele traject. Dit is een bekend probleem bij gemeente en bewoners.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geluid: Zelfs met stil asfalt op gedeelten van het Hoendiep en aanpassingen aan de vrachtwagens is het geluidsniveau buiten de normen (mede door de structurele verkeersovertredingen). Gezien de wegligging en de mogelijk bebouwing binnen het plangebied zal de invloed van het geluid directe invloed hebben op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. • Trillingen: Mede door het vorige punt en de aard van het bietenverkeer treedt er een structureel probleem op met bodemtrillingen die doorwerkt in de bebouwing aan het Hoendiep en uitstraalt naar het plangebied. Analyse en beschrijving van dit bekende probleem ontbreekt onterecht in de MER. <p>In het ontwerp bestemmingsplan wordt nergens gerefereerd aan het bestaande knelpunt van het bietenverkeer noch aan plannen van de gemeente om dit probleem separaat op te lossen. Oplossing voor dit probleem is echter voorwaardelijke voor de woningbouw in het plangebied, zowel wat betreft verkeersontsluiting van fietsers en motorrijtuigen als ook wat betreft de verkeersveiligheid. Het plan is onuitvoerbaar als niet duidelijk is volgens welke procedure/aanpak het knelpunt met het bietenverkeer aangepakt gaat worden.</p>		

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
16.7 MER	<p>De autonome ontwikkelingen voor zichtjaar 2030 zijn op sommige punten al bereikt (MER bijlage verkeer, p. 7, 8, 9). In elk geval op het Hoendiep. De opmerking van verkeersintensiteit op Hoendiep-West zou afnemen omdat het Hoendiep minder aantrekkelijk zou worden door toename op Hoendiep-Oost is uiterst opmerkelijk te noemen gezien dit voor verkeer vanuit de westelijke dorpen en gebieden de enige logische toegang is.</p> <p>Het indicatief ontwerp voor de ontsluiting van Suikerzijde Noord op Hoendiep/Diamantlaan suggereert dat fietsverkeer naar de stad hier naar het Hoendiep wordt geleid. Dit is niet geheel in overeenstemming met het plan om via de kade het fietsverkeer naar de binnenstad te leiden. Verdere uitwerkingen of toelichtingen ontbreken. Duidelijk is dat hier verder naar gekeken moet worden. Onduidelijk is volgens welke procedure/planaanpak dit soort knelpunten opgelost gaan worden.</p>	<p>Momenteel is de route vanuit de westelijke dorpen – via het Hoendiep - de enige logische toegang tot de stad. Er zit echter ook ander verkeer op deze route en in totaliteit geeft het modelonderzoek aan dat dit afneemt. Mogelijke verklaring hiervoor is dat ook de ontwikkelingen van Aanpak Ring Zuid van invloed zijn. Voor ons is er geen aanleiding om de resultaten van het modelonderzoek in twijfel te trekken en de constatering uit het onderzoek te herzien.</p> <p>We zetten in op een aparte fietsvoorziening van de binnenstad richting Hoogkerk en terug. De route loopt deels parallel aan het Hoendiep onder de Westelijke Ringweg en de spoorverbinding met Roodeschool/Delfzijl door, gaat het voorterrein verder richting Hoogkerk en komt direct ten noorden van de spoorlijn te liggen. In het stedenbouwkundigplan is deze route ingetekend als de hoofdroute voor fietsers richting de binnenstad.</p> <p>Ook het kruispunt nabij het Hoendiep en de Diamantlaan wordt op termijn aangepast, waarbij we ook rekening houden met een veilige oversteek voor fietsers. We zullen de omgeving bij het ontwerp betrekken. Het daar nu geldende bestemmingsplan biedt overigens ruimte voor aanpassing van infrastructuur.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
16.8	Wederom wordt er alleen gekeken naar oplossingen voor knelpunten voor motorrijtuigen verkeer. Citaat: "Reconstructie van de enkelstrooksrotonde Johan van Zwedenlaan-Hoendiep	De constatering is gedaan vanuit het modelonderzoek voor de auto. Bij de ontwerpogave nemen we de fiets uiteraard volwaardig mee overeenkomstig met ons	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	naar een meerstrooksrotonde is toereikend om de verkeersafwikkeling te verbeteren. Er is dan nog wel een ontwerpogave om het fietsverkeer vlot en veilig langs de rotonde te leiden.” Naar de problemen voor fietsers wordt blijkbaar later nog wel een keer gekeken. (MER bijlage verkeer, p. 10)	algemene fietsbeleid, maar er is nog geen concreet voorstel voor de rotonde Hoendiep.	
16.9 MER	<p>Met de bovenstaande punten onder 16.5 – 16.8 stelt indiener dat duidelijk wordt dat de waarde van de MER op het punt van verkeersontwikkeling twijfelachtig is. Zeker als dit de basis is voor de ontwikkelingen van de Suikerzijde voor de komende 10-20 jaar. In het hoofdrapport van de MER, bijlage 2 bij het ontwerp bestemmingsplan, wordt er al erkend dat er bijvoorbeeld voor het bietenverkeer nu al ontwikkelingen zijn die niet zijn meegenomen in de MER, zie pagina 35 van het hoofdrapport “Momenteel wordt onderzocht of er alternatieve rijroutes zijn. In dit MER is nog uitgegaan van de huidige situatie.”.</p> <p>De zienswijze van indiener is dat de onderbouwing van het bestemmingsplan tekortschiet in diepte en accuraatheid wat betreft het onderdeel verkeer. Er zijn ontsluitingen voor het plangebied aangegeven die werkbaar zijn, echter ontbreekt het aan een duidelijke visie op hoe knelpunten die gaan ontstaan buiten het gebied als gevolg van de toename van het verkeer opgelost gaan worden. Op pagina 24 van de MER bijlage verkeer worden enkele mogelijke wegen voorwaarts genoemd voor adaptaties maar deze conclusies of vervolgpunten worden niet als voorwaardelijk gesteld voor de uitvoerbaarheid van het</p>	<p>Wij hebben ons in het MER gebaseerd op de meest actuele informatie. Deze informatie is nog steeds de meest actuele informatie die wij beschikbaar hebben en waarop wij onze deze besluitvorming baseren. Op basis van deze informatie blijkt dat er inderdaad een toename van het verkeer is op de omliggende wegen, maar wij constateren dat dit geen onevenredige verzwaring geeft voor dit wegennetwerk. Vooralsnog moeten we er rekening mee houden, dat het bietenverkeer van de huidige routes gebruik blijft maken.</p> <p>Omdat de ontwikkelingen in de stad niet stilstaan en er buiten De Suikerzijde ook andere ontwikkelingen in voorbereiding zijn (b.v. Ring West, de Held 3) zullen wij deze ontwikkelingen nauwgezet monitoren en waar nodig oplossingsrichtingen voor verkeersknelpunten formuleren.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	bestemmingsplan, dit is een omissie die opgelost moet worden alvorens het plan vastgesteld kan worden.		
16.10	Met de structuurvisie en de uitwerking in het ontwerp van deelgebied Noord wordt duidelijk dat de gemeente ook inzet op het behouden en structureren van de recreatieve en natuurlijke mogelijkheden van de Suikerzijde. Indiener ondersteunt de gemeente in deze initiatieven. Hier en daar kan het nog scherper, maar dat zou in de uitvoering in samenspraak moeten lukken.	De inbreng van bewoners in de planvorming wordt zeker gewaardeerd, bijvoorbeeld via de bewoners klankbordgroep of via individuele gesprekken. Graag bespreken we in een dergelijke overleg de door u geopperde aanscherpingen.	
16.11	Graag wil indiener de mogelijkheden van het Hoendiep water benadrukken. Voor een succesvolle invulling is het cruciaal dat bereikbaarheid, verkeer en relatieve rust een goede balans moeten krijgen zodat wandelaars, recreatieve vissers, fietsers en overig recreatief gebruik goed samengaan. Meest prangend zal de intensiteit en aard van het verkeer op de Johan van Zwedenlaan en het Hoendiep zijn. Indiener vraagt de gemeente hier creatief in te zijn en ook met de bewoners rondom in gesprek te gaan/blijven over oplossingen die daar al leven. Een mooie kans voor verdere burgerparticipatie en om het Groningse samen de schouders eronder te stimuleren.	Wij onderschrijven de potentiële kwaliteit van het Hoendiep voor De Suikerzijde en voor de aantrekkelijkheid van het westelijk stadsdeel als geheel. Graag blijven wij daarover met bewoners en gebruikers in gesprek om tot oplossingen te komen die daaraan bijdragen.	
17			
17.1	Het is mooi dat er ruimte om te wonen komt. Het is daarbij goed te beseffen dat in dit gebied ook al gewoond wordt, onder meer door indiener. In het Stedenbouwkundig plan (dat onderlegger is	De bewoners van de UT Delfiaweg wonen op het Hoendiep aan de noordwestkant van De Suikerzijde. De ligplaatsen liggen niet daadwerkelijk in het plangebied, maar wel direct nabij.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>voor dit Bestemmingsplan) wordt het Hoendiep beeldbepalend voor de identiteit van de Suikerzijde genoemd. Daarmee maakt indiener deel uit van dit nieuw te bouwen stadsdeel. Maar daarover staat niks in dit bestemmingsplan. Wel een zinsnede in het Stedenbouwkundigplan, "(..) en aan de U.T. Delfiaweg liggen woonschepen en arken. Deze ligplaatsen worden meegenomen in de planvorming." De vraag van indiener is: hoe dan? En waaraan gaat indiener merken dat de ruimte die er is voor bebouwing en functie voor óns aanvaardbaar is?</p> <p>Uit het inspraakverslag februari 2019 staat: "Woonboten maken al lange tijd onderdeel uit van de stad. Dat vindt de gemeenteraad ook. (..) en is voor ons uitgangspunt bij verdere planvorming". Hoe dan? En waaraan gaan we dat merken?</p>	<p>Deze ligplaatsen zijn dus niet meegenomen in de planvorming, omdat we op deze plek geen wijzigingen voorzien. We hebben rekening gehouden met de ligplaatsen langs de UT Delfiaweg door onder meer het nieuwe park aan de westkant van het plan te positioneren. In de Structuurschets van medio 2018 was dit nog niet het geval.</p> <p>Daarnaast is in het stedenbouwkundig plan voor deelgebied Noord en de vertaling daarvan in het bestemmingsplan aangegeven dat de oevers openbaar blijven en een groene en natuurvriendelijke inrichting krijgen. Ook is in het bestemmingsplan geregeld dat de bebouwing langs de noordwestzijde van het Hoendiep maximaal 4 bouwlagen mag zijn en een minimale afstand is gehanteerd tussen de ligplaatsen en voorgenomen bebouwing. Daarmee ontstaat naar onze mening aanvaardbare ruimte tussen bebouwing en woonboten.</p>	
17.2	<p>En ondertussen staat in het Stedenbouwkundig plan dat er mogelijkheden worden onderzocht "of een toename van het aantal drijvende woningen mogelijk is in het kader van de opgave Watervisie". Hoe helpt dát de varende woonschepen en hoe draagt dát bij aan uitbreiding van ligplaatsen? En wat ook steekt: hoe strookt dit met de actualisatie waterregels, waarbij een authentieke schip op termijn niet vervangen mag worden door een woonark op de huidige ligplaats?</p>	<p>Verwezen wordt naar de beantwoording onder 5.7.</p> <p>In het kader van de watervisie wordt onderzocht of in het water in het park plaatsen voor wonen op het water te realiseren zijn. Daarmee is de onderzoeksopgave inderdaad breed geformuleerd. Mocht uit dit onderzoek blijken dat een bepaald type drijvend object hier wenselijk is, dan wordt dat juridisch vastgelegd.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>In het bestemmingsplan 'Openbaar vaarwater 2019' is inderdaad voor de ligplaatsen aan de U.T. Delfiaweg (aan de noordwestzijde van het plangebied) de aanduiding voor authentieke woonschepen opgenomen. Dit betekent dat hier authentieke schepen zijn toegestaan. Ook zijn niet-authentieke schepen toegestaan, indien op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater 2019' ter plaatse al een niet-authentiek woonschip legaal aanwezig was. Een legaal niet-authentiek schip mag binnen het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater 2019' vervangen worden door een (legaal) niet-authentiek schip.</p>	
17.3	<p>Het bestemmingsplan kent een "flexibele hoofdstructuur" en stelt "We leggen niet de huidige of gewenste situatie gedetailleerd vast". Het is begrijpelijk dat een bestemmingsplan niet in beton te gieten is, flexibiliteit is nodig om adequaat in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen. Maar een bestemmingsplan, waar niet gerept wordt over de reeds aanwezige bewoners van het nieuw te bouwen stadsdeel, niets gezegd wordt over de mogelijke implicaties van dit plan op indiener hun huidige woonvorm op het water, over hoe indiener betrokken wordt bij verdere planvorming, vindt indiener een slecht plan. Graag ziet indiener dat in het bestemmingsplan expliciet aandacht komt voor de huidige situatie en hoe ook in de gewenste situatie de leefkwaliteit van ons als woonbootbewoners gewaarborgd is.</p>	<p>De ligplaatsen van de UT Delfiaweg maken geen onderdeel uit van het voorliggende bestemmingsplan voor De Suikerzijde deelgebied Noord, want ter plaatse van deze ligplaatsen zijn geen planologische wijzigingen. Deze ligplaatsen zijn opgenomen in het bestemmingsplan 'Openbaar Vaarwater 2019'. Dit betekent niet dat de belangen van de bewoners niet zijn meegenomen in de afwegingen voor het bestemmingsplan.</p> <p>De woonomgeving verandert rond de UT Delfiaweg omdat het oude fabrieksterrein ontwikkeld wordt tot een nieuw deel van de stad. Wat de veranderingen in de woonomgeving zijn, wordt uitvoerig toegelicht in de stukken die in procedure zijn. Zo zijn in het kader van het bestemmingsplan en de Structuurvisie voor De Suikerzijde de milieueffecten van het plan in beeld gebracht en uitgewerkt in een milieueffectrapport.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>Bewoners zijn betrokken door vanaf 2018 diverse inspraakmomenten en inloopbijeenkomsten te organiseren.</p> <p>In de regels van het bestemmingsplan wordt rekening gehouden met alle bewoners van de nieuwe wijk en de bestaande omwonenden. Voor de zwaardere activiteiten is aangegeven dat deze activiteit niet mag leiden tot ‘een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat, een gezonde fysieke leefomgeving, mits passend in het gemeentelijk beleid, en levert geen onevenredige aantasting op van de gebruiksmogelijkheden van omliggende gronden en gebouwen.’</p>	
17.4	<p>Uit het inspraakverslag blijkt dat de leefkwaliteit zeker zal veranderen: “Het staat vast dat het gebied gaat veranderen (..) naar een gebied met reuring en een wezenlijk ander inrichting. Dat heeft zeker effect op de woonomgeving van de woonboot bewoners. (..) Het zal blijken hoe dicht de bebouwing het Hoendiep nadert en wat dat betekent voor de oever en woonboten (..) We ontkennen niet dat de transformatie naar een meer stedelijke omgeving gevolgen heeft voor uitzicht en privacy van de woonbootbewoners. (..) Uiteraard betrekken we woonbootbewoners daarbij”. Over dat laatste: Hoe dan? Waaraan gaan we dat merken?</p>	<p>Bewoners zijn betrokken door vanaf 2018 diverse inspraakmomenten en inloopbijeenkomsten te organiseren (zowel fysiek als digitaal). In dit proces hebben we bewoners, organisaties en ook vertegenwoordigers van bewoners in de klankbordgroep betrokken bij de planvorming. Ook in de toekomst willen we bewoners blijven betrekken bij de plannen voor De Suikerzijde.</p>	
17.5	<p>Los nog van het feit dat indiener een jarenlange bouwoverlast te wachten staat, heeft het inderdaad gevolgen voor uitzicht en privacy en leefkwaliteit. Die worden ingeperkt door onder meer onderstaande en daar maakt indiener bezwaar tegen.</p>	<p>Het noordwestelijke bouwveld is gericht op het nieuwe park. De lagere rand (maximaal 4 bouwlagen) met woningen aan de zijde van het Hoendiep worden ontsloten via een woonpad en is niet toegankelijk voor de auto. Hier ontstaat zo een aantrekkelijke landschappelijke groenzone langs het water. De afstand</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<ul style="list-style-type: none"> • “De oever aan het Hoendiep wordt bewust openbaar gehouden. De oever is voor iedereen toegankelijk, vormt een mooie route voor langzaam verkeer in en door de wijk, wordt als landschappelijke zone ingericht en krijgt een natuurvriendelijke oever”. • “We kijken daarbij ook naar andere functies die het water in het park kan krijgen, zoals op het gebied van ecologie, beleving openbare ruimte en recreatie”. • “Het bestemmingsplan voorziet wel in woningbouw met een hoogte van 36 meter.” En uit het Stedenbouwkundig plan: “De bouwvelden voegen zich in de omgeving met een lage randbebouwing (maximaal vier bouwlagen) aan de Hoendiep zijde en het spoor”; “Er geldt een maximale bouwhoogte van zes lagen”; “De toren bij het station kan een ‘superaccent’ krijgen van maximaal 70m.” <p>Voor indiener blijkt hieruit dat er in het geheel geen rekening is gehouden met het feit dat op deze locatie onze woonkwaliteit grotendeels bepaald wordt door vrij uitzicht en de mogelijkheid vaarbewegingen te maken. Graag ziet indiener dat de bezwaren merkbaar en constructief worden verwerkt in het bestemmingsplan. Dat blijkt dat uit een oever die niet uitnodigt tot verpozen aan het water, een waterrecreatie die geen (geluids- en waterbeweging) overlast veroorzaakt, en een bouwhoogte die geen inkijk oplevert.</p>	<p>van de nieuwe bebouwing tot de bestaande woonboten is hier minimaal ca. 45 m. Daarnaast is gekozen voor een mogelijk hoogte accent (maximaal 12 lagen) aan de zuidzijde van het bouwveld. De afstand tot de woonboten is minimaal ca. 65m. Het ligt voor de hand de nieuwe woningen te oriënteren op het park en de zonzijde. Aangezien De Suikerzijde een stedelijk (herontwikkelings)gebied betreft, zijn wij van mening dat voldoende afstand wordt gehouden tot de omwonenden.</p> <p>In een eerste inventarisatie van de bestaande bomen in het gebied is de rij wilgen langs het water in de noordwesthoek als waardevol aangemerkt. In de verdere uitwerking van de groenzone langs het water gaan wij na hoe wij deze bomen kunnen inpassen. Dat zal deels een afschermende werking richting woonboten hebben.</p> <p>De bouwhoogtes van 6 lagen waarover de inspreker spreekt zijn alleen aan de zuidzijde van het betreffende bouwveld mogelijk. De bouwhoogte nabij het station van maximaal 70m is op afstand van meer dan ca. 450m van de woonboten. De Suikerzijde wordt een nieuwe levendige stadswijk van Groningen. Binnen het plan is er ruimte voor veel groen, zoals aan de westzijde in het park.</p> <p>We hebben veel ambities met het gebied in het westen van deelgebied De Suikerzijde Noord. Voor de juiste afweging in het maken van keuzes moet het ontwerp</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>voor het park verder uitgewerkt worden. Zo ver is het nog niet. Te denken valt aan een aantal programmatische zones in het park: gericht op rust en ecologie, gericht op bewegen en ontspannen en gericht op een meer stedelijke dynamiek in / aan het park. De grootste dynamiek zal zich op de zonzijde richten, in het park en niet langs het Hoendiep. Deze groenzone is rustiger van aard.</p> <p>In de nadere uitwerking van de groenzone langs het Hoendiep en de inrichting van het park (zoals de nieuwe waterverbinding tussen park en Hoendiep) nemen we graag de inzichten van de woonbootbewoners mee. Uiteraard blijven de vaarbewegingen over het Hoendiep in de toekomst mogelijk.</p>	
17.6	De manier waarop indiener dacht te kunnen wonen, wordt door een dergelijk plan aardig geschaad. We vragen ons af hoe de gemeente denkt die planschade te compenseren?	<p>De Wet ruimtelijke ordening kent een wettelijk stelsel voor een zogenaamde tegemoetkoming in de planschade. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan kan een tegemoetkoming worden aangevraagd bij het college. Het college schakelt een onafhankelijk planschadedeskundige in.</p> <p>Planschade wordt bepaald aan de hand van de verschillen tussen het oude en het nieuwe bestemmingsplan. Daarbij telt wat beide bestemmingsplannen maximaal mogelijk ma(a)k(t)en.</p> <p>Het is niet gezegd dat alle geconstateerde schade ook daadwerkelijk vergoed wordt. Volgens de wet moet de deskundige onder meer rekening houden met het zogenaamde normaal maatschappelijk risico. Zeker in</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		een stedelijke omgeving is er immers altijd een kans dat er dingen in de omgeving veranderen. De burger draagt dus ook een zeker risico.	
18	Werkgroep Bomen Groningen (WBG)		
18.1 SV/BP	<p>Dertien procent van de hele Nederlandse populatie geoorde futen (64 broedparen!) huist in de noordelijke vloeivelden. Er broeden koekoeken en zomertalingen, beide op de rode lijst als kwetsbare soort. Er broeden kneutjes en veldleeuweriken, op de rode lijst als gevoelige soort. Er zit een kolonie oeverzwaluwen, er broeden grasmussen, Kieviten, kleine karekieten, krakeenden, kuifeenden, tafeleenden, wilde eenden, rietzangers, tjiftjaffen en ga zo maar door. Niet broedend aangetroffen, maar wel aanwezig onder meer: bergeend, braamsluiper, bosrietzanger, bruine kiekendief, gierzwaluw, havik, ransuil, sprinkhaanzanger, visdief en waterral. Behalve een oase voor vogels, (ook buiten het broedseizoen verblijven er honderden watervogels) blijken de noordelijke vloeivelden essentieel foerageergebied voor meer- en watervleermuizen en leven er streng beschermde poelkickers. De gemeente stelt dat het behoud van vloeivelden onrealistisch zou zijn. De WBG vindt dit een vreemde en onterechte aanname. De vloeivelden kunnen prima behouden blijven. Er zijn genoeg alternatieven om de woningen te realiseren en de wijk Suikerzijde te bouwen met behoud van de vloeivelden. De gemeente voldoet volgens het WBG dan ook niet aan de ADC toets.</p>	<p>U geeft aan dat er 64 broedparen in het projectgebied van De Suikerzijde aanwezig zijn. Inmiddels is duidelijk dat dit genuanceerd moet worden. Bureau Waardenburg die het eerste onderzoek heeft uitgevoerd, geeft aan dat het niet gaat om broedparen maar om waarnemingen. Uit de gegevens kan niet worden afgeleid om hoeveel broedparen het gaat. Dit is inmiddels aangepast in het nader onderzoek dat is uitgevoerd met betrekking tot de Geoorde fuut. Overigens gaat het dan nog steeds om grote aantallen vogels en mogelijk broedgevallen, dus het projectgebied is zeker van belang voor de Geoorde fuut.</p> <p>Dat er veel natuurwaarden in het gebied voorkomen is ons bekend. Er wordt veel aandacht gegeven aan vleermuizen, Geoorde fuut en Poelkikker omdat deze wettelijke bescherming genieten, maar ook veel andere soorten komen voor zoals u terecht aangeeft. Natuurlijk zouden we als gemeente het leefgebied voor deze soorten willen behouden. Een alternatief zoals u aangeeft voor de woningbouw is er echter niet. Zelfs met momenteel alle geplande woningbouw op alle locaties in de stad kan nauwelijks de voorspelde groei</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>van Groningen worden opgevangen. Vanuit nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid is woningbouw elders in de provincie of in het buitengebied geen beleidsmatige optie.</p> <p>In de plannen voor de Suikerzijde wordt een deel van de vloeivelden en het groen behouden. Zo worden de nu grotendeels dichtgegroeide vloeivelden ten zuiden van het spoor open gegraven om zo compensatiegebied 1 vormen. Dit gebied is ook in de structuurvisie opgenomen als groengebied en is dus voor de toekomst groen bestemd. Daarnaast wordt het meest westelijke vloeiveld ten noorden van het spoor geïntegreerd in het aan te leggen park. Op deze manier wordt de toegang tot compensatiegebied 1 vanaf het Hoendiep voor vleermuizen (maar ook voor vogels) geborgd. Tegelijk worden daarmee veel meer waarden behouden. Ook de houtopstand in de uiterste noordwesthoek worden in het park geïntegreerd. Verder worden kleinere landschapselementen zoals bomen, houtopstanden en kleinere poelen zoveel mogelijk behouden. Hoewel de grotere vloeivelden inderdaad verdwijnen, wordt hiermee wel een deel van de aanwezige natuurwaarden behouden in deelgebied noord.</p> <p>Inmiddels is de ontheffingaanvraag voor de Wet natuurbescherming ingediend bij de provincie Groningen. De ADC-toets die u noemt is hierin doorlopen. De alternatieven (A), dwingende redenen volgens de wet (D) en de compensatie (C) komen hierin uitgebreid aan bod.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
18.2 SV	<p>WBG stelt een aantal mogelijk alternatieven als reactie op hun zienswijze in 18.1. Deze alternatieven zijn verwoord in 18.2 – 18.6.</p> <p>1. Minder woningen bouwen. Er is vanaf het begin een marge aangehouden van 2500 tot 5000 te realiseren woningen in de nieuwe wijk Suikerzijde. Maar met het huidige plan zet het college in op 5000 woningen. Vanwege de coronacrisis is er minder hoge nood om in de stad te wonen en is er een trek op gang gekomen naar de provincie. Veel woningzoekers willen de stad verlaten. Dat is een fantastische ontwikkeling want het mes snijdt zo aan 2 kanten: de leegloop wordt tot stand gebracht, en de druk op de stad wordt minder groot. En de vloeivelden kunnen gespaard worden.</p> <p>Uit de woonvisie van de stad Groningen, vastgesteld door de gemeenteraad in juni 2020: ‘Op het moment van schrijven zitten we midden in de coronacrisis. Welke impact dit gaat hebben op de Groninger woningmarkt, en waar en wanneer precies, weten we niet. Wel kunnen we ervan uitgaan dat er hoe dan ook gevolgen zullen zijn, zeker in een sterk internationaal gerichte stad als Groningen. Met onze visie en ambities als uitgangspunt zullen we daarom blijven monitoren en heroverwegen. Waar en wanneer passen we ons aan?’</p> <p>De gemeente zou, zoals gezegd in de Woonvisie, opnieuw naar de plannen moeten kijken.</p>	<p>Om in de toekomst te kunnen inspelen op veranderingen in behoeftes wordt het gebied gefaseerd uitgewerkt. Zowel in het bestemmingsplan als de vastgestelde structuurvisie wordt zoveel mogelijk flexibiliteit geboden.</p> <p>Tevens willen we u erop wijzen dat de paragraaf betreffende het woonbeleid (3.3) in het bestemmingsplan is geactualiseerd en uitgebreid.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
18.3 SV	<p>2. Minder grote woningen bouwen ten zuiden van het spoor. Er is enorme behoefte aan woningen voor 1- en 2-persoonshuishoudens, en kleinere woningen voor senioren, die hun eengezinswoningen willen verlaten. De plannen voor woningen ten zuiden van het spoor zijn echter grote woningen voor gezinnen en op grote kavels; het hogere segment. Dat moet dus worden bijgesteld. Van het voornemen in de woonvisie, om</p>	<p>De programmaring van de gebiedsontwikkelingen wordt integraal bekeken. De Suikerzijde (Deelgebied Noord) en ook Stadhavens gaan voorzien in de vraag van 1-2 persoonshuishoudens en jonge senioren. Maar we willen een gemeente zijn met een divers en ruim aanbod voor iedereen die in de stad wil wonen. Daarom bieden we</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>In de paragraaf betreffende de Woonvisie (3.3) in</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>veel gericht te gaan bouwen voor de zogenaamde middengroepen, zien we weinig terug op het Suikerunieterrein. "Nederland zit met een tekort van 331.000 woningen. Maar in Noord- en Oost-Nederland ziet de wooncrisis er heel anders uit dan bijvoorbeeld in de Randstad. Hier is de oplossing niet méér bouwen, maar ánders bouwen, en ook verbouwen. Maar het beleid dat in Den Haag wordt bedacht, is daar niet op ingesteld en daardoor ontbreekt het woningcorporaties aan geld en armslag om voor genoeg geschikte woningen te zorgen in hun regio." 'Vooral studenten en rijken profiteren van de bouwsprint van de gemeente Groningen. De helft van alle nieuwbouw – 4410 woningen in 2019 en 2020 – is bestemd voor studenten, en meer dan 70 procent van de koophuizen die worden opgeleverd kost meer dan 275.000 euro.'</p>	<p>ruimte aan een breed scala van doelgroepen. De Suikerzijde is er voor iedereen.</p>	<p>het BP wordt nader ingegaan op de doelgroepen voor bewoners in de gemeente.</p>
18.4 SV	<p>3. Hoger en compacter bouwen, zoals de gemeente in het plan Next City wil. Juist in zo'n nieuw te ontwikkelen gebied kan prima hoger worden gebouwd, het leidt tot meer woningen op een kleiner oppervlak, waardoor het waardevolle natuurgebied gespaard kan worden.</p>	<p>In het stedenbouwkundig plan varieert het maximale aantal bouwlagen van 4 tot 12. Aanvullend wordt rekening gehouden met een enkel 'superaccent' bestaande uit een hoogbouw (woon)toren met een hoogte van maximaal 70 m. Op deze manier zetten we in op een divers en gevarieerd aanbod voor verschillende doelgroepen.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
18.5 SV	<p>4. Er is bouwgrond beschikbaar vlakbij het Suikerunieterrein. Hierbij verwijst WBG naar het bedrijventerrein Hoendiep (Eemsgolaan).</p>	<p>De door u genoemde bouwgronden bevinden zich buiten het ontwikkelgebied van De Suikerzijde en vallen daarom niet onder het werkingsgebied van deze structuurvisie.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
18.6	<p>5. Ombouwen tot woningen doet Groningen veel te weinig. Groningen scoort heel erg laag in het ombouwen van panden naar woningen: in 2019 was het landelijk gemiddelde 15% en in Groningen 8.5%. Langs het Hoendiep is een groot loodsenterrein, waar woningbouw mogelijk is. Er kunnen heel veel woningen</p>	<p>Er worden diverse bedrijventerreinen omgezet naar wonen o.a. De Suikerzijde zelf, Stadshavens, een deel van de Oosterhamrikzone en het ENCEHA terrein. Daarnaast hebben we afgelopen jaren, bijvoorbeeld met BOUWJONG (woningbouwcampagne voor jongeren en</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>gerealiseerd worden door bouwlagen op bestaande bedrijfspanden te bouwen (bijv. Sontplein). Er staan veel kantoren leeg die omgebouwd kunnen worden tot woningen. Er wordt meer blijvende leegstand van winkelpanden in het centrum verwacht.</p> <p>Er worden nog steeds veel kamers onttrokken aan de woningmarkt voor de bouw van luxe eenpersoons appartementen. 'Wat er gebeurt is dat zeventien kamers verdwijnen en daarvoor komen elf studio's terug. Oftewel: er worden zomaar zes wooneenheden uit de overspannen markt weggetrokken. De aanvraag staat niet op zich. Van 4 september tot en met 23 oktober worden middels 26 omgevingsvergunningen 134 kamers omgebouwd tot 83 studio's en appartementen.'</p> <p>Studenten komen in het hele land in opstand, willen samenwonen in studentenhuizen. Steeds minder kamers, meer eenpersoonsappartementen. Geldt ook voor Groningen.</p>	<p>studenten) diverse kantoren omgezet naar wonen. Op sommige plekken in de gemeente is de leegstand van kantoren onder de 5% (=frictieleegstand). We letten dus goed op dat er bij het omzetten van bedrijventerreinen en kantoren naar wonen voldoende alternatieven zijn om de werkgelegenheid voor Groningen te behouden.</p> <p>Voor wat betreft de studenten kan worden gesteld dat hun woonwensen zeer divers zijn.</p> <p>Uit het onderzoek van Kences (landelijk onderzoek in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie) blijkt dat er nog steeds veel behoefte is aan zelfstandige woonruimte. Het aantal kamers dat door omzettingen afneemt is overigens beperkt. Daarnaast is er in de nieuwe complexen meestal ook ruimte voor ontmoeten (bijv. door gezamenlijke studieruimte of dakterras).</p>	
18.7 BP	De stadsbouwmeester gaf in de informatiebijeenkomst onlangs aan dat het aan te leggen park dat langs de Jaap van Zwedenlaan is gepland, er enkel komt omdat hij verwacht dat woningen langs die drukke weg niet verkocht zullen worden.	In de Structuurvisie is als uitgangspunt genomen aan de westzijde van het gebied één groot parkgebied te maken. De natuur- en recreatiegebieden aan beide kanten van de Johan van Zwedenlaan en aan beide kanten van de spoorlijn voegen we daarmee samen. De verkoopbaarheid van woningen heeft aan die keuze niet ten grondslag gelegen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
18.8 SV/BP	Ongelooflijk dat niet alles uit de kast wordt getrokken om dit bestaande, ontzettend waardevolle natuurgebied, dat habitat is voor 5 kolonies vleermuizen, bedreigde vogelsoorten en	Wij willen de biodiversiteit zoveel mogelijk ondersteunen en vergroten en bij voorkeur de natuurwaarden behouden en pas dan compenseren. Ons	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>amfibieën, plus 40 gruttoparen en andere bedreigde weidevogels, te beschermen. Elke andere gemeente zou onwijs jaloers zijn op deze groene parel midden in de stad. Alsof je een stukje Schiermonnikoog binnen je eigen gemeentegrenzen hebt. Groningen kiest er echter voor het te vernietigen en gedeeltelijk te vervangen door een groen behang-parkje en een zoveelste stadshaventje.</p> <p>Het dringende advies van de ecologische bureaus dat dit gebied behouden zou moeten blijven en toegevoegd aan de SES, na jaren van aantasting van diezelfde SES, wordt terzijde geschoven.</p> <p>Er is een dramatische afname van biodiversiteit en er moeten alternatieven worden gezocht voor het opofferen van bestaand groen. Het lijkt maar niet door te dringen tot de afdeling stadsontwikkeling en de betreffende wethouder dat zij hun koers moeten wijzigen qua belangenafweging over bestaand groen. En dat we het niet gaan redden met alleen het maken van nieuwe natuur en het compenseren van bestaande natuur.</p>	<p>beleid is daar ook op gericht. Daarnaast vergt compensatie van beschermde natuurwaarden een enorme inspanning en brengt het aanzienlijke kosten met zich mee.</p> <p>Maar binnen <i>stedelijke</i> ontwikkeling is er altijd een groot spanningsveld tussen ontwikkeling en behoud, waarin wij de best mogelijke combinaties en keuzes willen maken.</p> <p>U geeft aan dat volgens u niet alles is gedaan om het waardevolle natuurgebied te beschermen. Het gebied is echter nooit een natuurgebied geweest maar was onderdeel van de industriële activiteiten van de voormalige suikerfabriek. De gemeente heeft dit industriegebied van de voormalige suikerfabriek gekocht met als doel om hier woningbouw te realiseren. Door de economische crisis die vlak na aankoop zijn intrede deed, heeft het gebied jarenlang 'braak' gelegen en hebben diverse natuurwaarden zich kunnen ontwikkelen.</p> <p>De gemeente heeft een opgave voor het bouwen woningen en heeft met dat doel het terrein ook aangekocht. Daarbij geldt dat er juist afspraken zijn gemaakt om de stad niet uit te breiden richting het buitengebied, maar zoveel mogelijk gebruik te maken van te transformeren industriegebieden in de stad. Daar past het terrein van De Suikerzijde dus goed in. Dat neemt niet weg dat dat ten koste kan gaan van actuele natuurwaarden. De gemeente ziet echter geen alternatief voor de woningbouw. Zelfs bij de</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>ontwikkeling van het gehele terrein van De Suikerzijde en van alle andere locaties in de stad is er naar verwachting nog altijd een tekort aan woningen in de stad.</p> <p>Het terrein van De Suikerzijde wordt dus ontwikkeld voor ondermeer woningbouw en daarom niet in zijn geheel opgenomen in de Stedelijke Ecologische Structuur (SES). We zien wel volop mogelijkheden de SES op basis van de plannen voor De Suikerzijde verder uit te breiden. Zo krijgen het park en het eerste compensatiegebied een groene bestemming. Er komt ook een faunapassage onder het spoor door zodat er een verbinding is tussen deze robuuste groengebieden. Langs het Hoendiep komen natuurvriendelijke oevers en komt een brede groenzone die ecologisch wordt ingericht. Verder wordt het bestaande fietspad ten zuiden van het spoor gecombineerd met een groene zone richting het Stadspark. Tenslotte is er – in het westelijk gedeelte van het voorterrein – een smalle groenzone vanaf het stadspark richting Hoendiep. Deze zone is nu nog erg smal door het aanwezige industriegebied, maar waar mogelijk wordt de inrichting nu al aangepast en wordt er ruimte gereserveerd om deze verbinding later verder te versterken.</p> <p>Naast bovenstaande gebieden zijn er natuurlijk nog meer groengebieden die een ecologische inrichting krijgen of waar ecologie wordt meegenomen in het ontwerp. Door de hele wijk heen ontstaat zo een groene dooradering. Zo ontstaan er dus mogelijkheden voor</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>diverse soorten dieren en planten. Misschien niet dezelfde soorten die nu aanwezig zijn, maar wel degelijk ecologische waarden.</p> <p>Tenslotte wordt er bij het ontwerpen van deelgebied noord (ten noorden van het spoor) waar mogelijk ook rekening gehouden met bestaande waarden. Zo worden zoveel mogelijk bomen en houtopstanden gespaard. En het meest westelijke bassin en de houtopstand in de uiterste noordwesthoek worden geïntegreerd in het park. Daarmee hopen we ook al gelijk robuust groen in de wijk te hebben maar vooral ook zoveel mogelijk biodiversiteit en ecologische waarden te behouden.</p>	
19			
19.1 SV	<p>Citaat uit brief B&W aan gemeenteraad 26-11-2020, Ontwerp structuurvisie De Suikerzijde, ontwerp bestemmingsplan De Suikerzijde, deelgebied noord en Aanvulling MER De Suikerzijde:</p> <p>‘We koesteren het landelijk groen en kiezen voor verdichting en voor de transformatie van voormalige bedrijventerreinen en industriegebieden in de bestaande stad. Het terrein van de voormalige Suikerfabriek sluit dus naadloos aan op de beoogde ontwikkeling van een compacte stad.’</p> <p>Het ecologisch rapport en de vervolgrapporten over de beschermde diersoorten zijn heel duidelijk over de bijzonder hoge natuurwaarden van de vloeivelden op het terrein. Ondanks deze</p>	<p>Dat er een grote compensatieopgave is voor de natuurwaarden die u noemt, is duidelijk. Het is een zeer complexe materie waarin wij een gedegen afweging willen maken. We werken er hard aan om de compensatie zo goed mogelijk in te steken en te laten functioneren. En we zijn ervan overtuigd dat deze gebieden op termijn net zulke mooie gebieden kunnen worden als het huidige gebied (of misschien nog wel mooiere). Maar dan structureel geborgd als groengebied en niet bestemd als industriegebied.</p> <p>Tevens wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 18.8.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>gegevens blijft de gemeente het hele terrein beschouwen en benoemen als voormalig industriegebied. De compensatieopgave wordt hierdoor onderschat en dat zal negatieve gevolgen hebben, niet alleen voor de beschermde diersoorten, ook voor de begroting.</p> <p>Het dempen van de vloeivelden betekent aantasting van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Wettelijk beschermd broedgebied van de geoorde fuut b. Essentieel foerageergebied van beschermde water-en meervleermuizen c. Belangrijk broedgebied van heel veel vogelsoorten, waaronder vier rode-lijst soorten d. Leefgebied van de beschermde poelkikker e. Indirect, via de aanleg van een compensatiegebied, broedgebied van o.a. 40 paar grutto's, een 'pareltje' in weidevogelbeschermingsjargon <p>De gemeente lijkt bereid om al deze kwetsbare en beschermde diersoorten te verstoren en te verplaatsen voor de bouw van Suikerzijde. Er wordt naar mening van indiener veel te weinig rekening gehouden met de biodiversiteitscrisis. De natuur, en zeker een soortenrijk gebied als dit, zou in deze tijd beter beschermd moeten worden.</p>		
19.2 SV	<p>'In de praktijk wordt er vaak onvoldoende (zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin) natuur gecompenseerd', staat te lezen in de onderzoeksplanning 2021/2022 van de Noordelijke Rekenkamer.</p> <p>Zo'n onderzoek naar natuurcompensatie wordt natuurlijk niet voor niks ingesteld. We kunnen er dus niet zomaar vanuit gaan dat de compensatie hier wel goed zal verlopen. De opgave is in dit geval bovendien groot en ingewikkeld. Zou de gemeente de</p>	<p>Het afwachten van onderzoek van de rekenkamer houdt in dat woningbouw op het terrein van De Suikerzijde grote vertraging oploopt. Daarbij is het onduidelijk of de uitkomsten van het onderzoek ons helpen bij het maken van een beter compensatiegebied op deze specifieke locatie. De rekenkamer onderzoekt naar verwachting geen specifieke locaties maar kijkt naar overkoepelende</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	conclusies van dat onderzoek niet af moeten wachten om verdere, onherstelbare fouten te voorkomen.	zaken. Wij zijn er van overtuigd dat we met het inschakelen van externe specialisten en deskundigen en het raadplegen van betrokken (belangen)organisaties tot een goed passend en op langere termijn functionerende compensatie-aanpak zijn gekomen. Omdat er ook monitoring wordt uitgevoerd, is het mogelijk na de aanleg bij te sturen.	
19.3 SV/BP	Wordt er in de begroting al rekening gehouden met de benodigde aanleg van een derde compensatiegebied? De compensatie zoals die nu gepland staat is bij lange na niet voldoende. Zowel de Werkgroep Vleermuizen als weidevogelbeschermers van Collectief West hebben nogal wat aan te merken op de huidige plannen: geoorde futen en watervleermuizen zouden verplaatst moeten worden naar een weidevogelgebied. Dat gaat natuurlijk niet zomaar. Zo hebben watervleermuizen bomen nodig om in de luwte te kunnen foerageren en kunnen weidevogels nou juist geen hoge obstakels in hun omgeving verdragen met het oog op mogelijke predatoren.	Er zijn in de huidige plannen al drie compensatiegebieden opgenomen. Het gaat daarbij om twee gebieden die worden aangelegd voor vleermuizen en Geoorde futen. Met de inrichting van deze twee gebieden, wordt prioriteit gegeven aan de vleermuizen en Geoorde fuut. Er komen daarom structuren die voor luwte op het water zorgen. De inrichting met opgaande structuren is mede de reden dat er inderdaad negatieve gevolgen ontstaan voor weidevogels. Daarom wordt een derde gebied voor weidevogels geschikt gemaakt. Op deze locatie krijgen weidevogels prioriteit. Voor het ontwikkelen van deelgebied noord worden voor geoorde fuut, vleermuizen en ook voor weidevogels compensatiegebieden aangelegd. In de begroting van het project wordt hiermee rekening gehouden.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
19.4 SV/BP	De compensatiemaatregelen voor de soorten in het plangebied hebben dus weer grote gevolgen voor een andere soort, de sterk in aantal afnemende grutto. (Een soort die zich moeilijk schijnt te laten verplaatsen) Behoud van de vloeivelden zou deze stapeling van aantasting van beschermde soorten kunnen voorkomen.	Behoud van de vloeivelden binnen het projectgebied van De Suikerzijde is geen optie door de grote woningbouwopgave. Zie hiervoor ook de beantwoording van zienswijze 18.8. Het gevolg hiervan is dat compensatie voor Geoorde fuut en vleermuizen onvermijdelijk is.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>Omdat de Watervleermuizen een beperkte actieradius hebben, zijn er weinig mogelijkheden om geschikte locaties te vinden voor compensatie voor deze soort. Het weilandengebied bij Hoogkerk vormt samen met het gebied ten zuiden van het spoor de enige realistische mogelijkheid. Beide locaties worden al ingezet.</p> <p>Wij zijn ons ervan bewust dat het weidevogelgebied wordt aangetast, maar een alternatieve locatie is niet voorhanden. Door het inrichten van een gebied bij Leegkerk kunnen we de aantasting van het weidevogelgebied compenseren. Dit gebied is door de provincie al aangewezen als weidevogelgebied en is dus in potentie geschikt voor weidevogels. Door ongunstig beheer komen er nu relatief weinig weidevogels voor. Omdat het gebied op korte afstand ligt van het weidevogelgebied in Hoogkerk, is de verwachting dat weidevogels waaronder de grutto, dit gebied wel snel weten te vinden. Daartoe wordt ook het beheer aangepast.</p>	
19.5 SV/BP	De gevolgen voor de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES) zijn positief beoordeeld in de MER. In het ecologisch rapport staan de verwachtingen wat betreft de gevolgen van het verdwijnen van de vloeivelden echter als negatief vermeld: 'De overige SES-gebieden maken geen onderdeel uit van het plangebied maar grenzen hier wel aan. Het leefgebied van veel soorten die hier zijn aangetroffen, met name vogels, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen, zal verkleind worden wanneer het plangebied verloren gaat.'	Bij het herinrichten van een groengebied naar een gebied met grotendeels bebouwing zal er altijd leefgebied voor soorten verloren gaan. En mogelijk is er ook een uitstralende werking op omliggende gebieden als er een heel groot groengebied wordt heringericht zoals hier bij De Suikerzijde. De diersoorten en ook de aantallen van deze dieren binnen de SES (wordt GES), zijn echter niet beschermd vanuit het beleid. En de dieren buiten de SES-gebieden zoals in de vloeivelden dus ook niet. De MER-commissie hoeft hier dus ook geen rekening mee te houden. Daarnaast is het ook niet	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>De MER-commissie lijkt bij de beoordeling geen rekening te hebben gehouden met doelsoorten in aangrenzende GES gebieden.</p>	<p>mogelijk om te kwantificeren wat de uitstralende effecten van herinrichting in het projectgebied op groengebieden in de omgeving dan zouden zijn en aan welk beleid (maatlat) een eventuele afname dan moet worden getoetst.</p> <p>De enige 'maatlat' die we hebben om effecten (juridisch) te beoordelen, is de Wet natuurbescherming. Uit de diverse onderzoeken blijkt dat er bij de herinrichting rekening moet worden gehouden met vleermuizen, geoorde fuut en poelkikker. Voor deze soorten worden daarom apart maatregelen getroffen. Daarmee wordt aan de wettelijke verplichting voldaan en wordt geborgd dat deze populaties op pijl blijven. De maatregelen houden in dat zeer grote groengebieden als compensatie worden aangelegd. Natuurlijk profiteren hier ook veel andere soorten van, waaronder diverse vogels.</p> <p>Om invulling te geven aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente, wordt ervoor gezorgd dat er robuuste groengebieden komen of behouden blijven in de nieuwe woonwijk. Ook komen er robuuste groene verbindingen tussen het projectgebied van de Suikerzijde en de omliggende groengebieden, zodat een echt netwerk ontstaat. Zo is er bijvoorbeeld een verbinding beoogd tussen het park aan de noordzijde van het spoor en het compensatiegebied ten zuiden van het spoor. Daarmee wordt uitwisseling van dieren tussen de gebieden geborgd en is er ook leefgebied aanwezig in de nieuwe wijk. Wij gaan er dus van uit dat de gevolgen van de plannen voor de SES uiteindelijk positief zullen zijn.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
19.6 SV/BP	<p>Het knelpunt in de verbinding GES, van het hoendiep via de Verbetering naar het zuiden, wordt niet opgelost. Naast de aanleg van een ecologische oever, zal het oostelijke deel van de verhoogde kade in de bocht Hoendiep blijven bestaan. De ecologische verbinding wordt nu verplaatst naar de westkant van het terrein. Is die afstand te overbruggen voor bijvoorbeeld amfibieën en grondgebonden zoogdieren als die gebruik van de verbinding zouden maken?</p>	<p>Er wordt een smalle verbinding behouden en versterkt vanaf het Hoendiep richting het zuiden. Er is hier al een kleine faunapassage onder het spoor door. Ter plaatse van het Hoendiep worden bomen behouden en wordt een ecologische oever aangelegd. Voor watergebonden dieren zal deze verbinding naar verwachting voldoende functioneren.</p> <p>De verbinding over land is echter op plaatsen erg smal. Dit is vooral het geval buiten het projectgebied in de bocht van de Peizerweg waar industriegebied aanwezig is. Wij willen deze verbinding graag versterken als er in de toekomst meer ruimte komt. Dit hebben we ook in onze Structuurvisie aangegeven.</p> <p>Daarnaast geldt dat in de oorspronkelijke plannen inderdaad een kade was voorzien langs een deel van het Hoendiep. De verbinding over land langs het Hoendiep werd daardoor onderbroken. Op dit moment wordt onderzocht of er meer groen op de kade kan komen. Het zal dan niet gaan om robuuste groene zones, maar wel om groen dat voor kleinere dieren als stapsteen kan dienen naar de ecologische oevers en groengebieden verderop.</p> <p>Daarnaast is het zo dat de verbinding via de westzijde van het projectgebied de meest robuuste is. Voor amfibieën en grondgebonden zoogdieren vormen deze groengebieden op zich goed leefgebied en fungeren ze niet uitsluitend als verbindingszone. Indien populaties van de diverse dieren aanwezig zijn in de groengebieden,</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		is er naar verwachting ook uitwisseling tussen de groengebieden.	
19.7 SV	In het rapport Watervisie Groningen, staat in bovengenoemde bocht Hoendiep een 'bijzondere zwemfaciliteit' gepland. Wat houdt dat in?	In de Watervisie is dit zo opgenomen omdat destijds bekend was, dat hier (soms) gezwommen wordt zonder dat het aangemerkt is als formele zwemplek. Op structuurvisieniveau doen wij hier voor de toekomst geen uitspraken over. Wij nemen dit mee in de verdere uitwerking van de plannen voor park en woongebied.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
19.8 SV/BP	In het park aan de westzijde staan mogelijk een jachthaven en/of ligplaatsen voor woonboten gepland. Het is de enige ecologische verbinding van de zone Hoendiep richting Onlanden en Stadspark. Invulling van dat park heeft natuurlijk gevolgen voor de ecologische waarde van die verbindingzone. Hoe kan er een groene plus worden beloofd als die invulling nog niet duidelijk is?	Aan de westkant van Deelgebied Noord is een groot nieuw park gepland. Het park is ongeveer 12 hectare groot. In het park is veel ruimte voor nieuw groen, recreatie, ecologie, etc. Bij het landschappelijk ontwerp voor het park geldt de ecologische verbinding als één van de uitgangspunten.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
19.9 SV	Welke delen van het gebied zullen er worden toegevoegd aan de GES?	De GES (Gemeentelijke Ecologische Structuur) is nog niet vastgesteld door de gemeenteraad. Naar verwachting gebeurt dat eind 2021. Er wordt daarom nu nog gesproken over de SES (Stedelijke Ecologische Structuur). Vooralsnog zijn er nog geen gebieden aangewezen die op de nieuwe GES kaart moeten komen. Wel staat er een opgave op de conceptkaart voor een verbinding langs het Hoendiep en een opgave voor de aanleg van groen langs het bestaande fietspad ten zuiden van het spoor. Deze opgaven staan nu ook al op de SES-kaart.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
19.10 SV/BP	De vloeivelden zijn wettelijk beschermd als broedgebied van de geoorde fuut. De kwaliteit van het populatienetwerk (vijf gebieden in de omgeving) wordt beschouwd als voorwaarde voor een gunstige staat van instandhouding. In het rapport wordt	Het is inderdaad mogelijk dat bestaande gebieden voor de geoorde fuut in de regio in de toekomst minder geschikt worden. Of dat daadwerkelijk zal gebeuren, en zo ja in welke mate, is onbekend. Omdat de Geoorde	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>echter aan de (blijvende) geschiktheid van drie van de vijf gebieden getwijfeld en/of de verwachtingen liggen laag en het vierde broedgebied (Vloevelden Suikerterrein) zal in zijn geheel verdwijnen.</p> <p>In de Onlanden is een vispassage gebouwd waardoor de geschiktheid afneemt, het Dannemeer is bedoeld als moerasgebied en zal door uitbreiding van riet minder toegankelijk worden voor de geoorde fuut, in het Woldmeer wordt uitbreiding van woningbouw en waterrecreatie verwacht waardoor verstoring van de soort zal optreden. Alleen in het Zuidlaardermeergebied is het aantal broedparen stabiel. Bij de aanleg van compensatiegebieden zal sprake zijn van versnippering ten opzichte van het huidige broedgebied in de noordelijke vloevelden.</p> <p>Er wordt in de compensatieplannen geen rekening gehouden met de verwachte afname van geschiktheid van de andere gebieden in het populatienetwerk. De oppervlakte van het compensatiegebied wordt bepaald door het aantal broedparen dat is aangetroffen in de vloevelden. Zou de compensatie in deze omstandigheden niet ruimer moeten worden opgezet?</p>	<p>fuut een soort is van pionieromstandigheden, kan het tegenovergestelde net zo goed plaatsvinden.</p> <p>In het rapport van Altenburg & Wymenga (2021) is aangegeven dat gebieden in de regio minder geschikt kunnen raken om aan te geven dat we er niet op kunnen rekenen dat 'onze' Geoorde futen van De Suikerzijde zomaar in bestaande gebieden terecht kunnen. We moeten dus zelf zorgen voor een volledige compensatie van de nu aanwezige populatie. Dat doen we ook met de aanleg van de twee geplande compensatiegebieden. Voor de Geoorde fuut geldt zelfs dat we 1,5 ha meer aanleggen dan volgens de compensatieopgave moet. Dat komt omdat voor de vleermuizen een grotere opgave geldt, waar de Geoorde fuut en andere dieren van mee profiteren.</p> <p>Indien de populatie van Geoorde futen in gebieden in de regio door wat voor omstandigheden dan ook afneemt, is dat een opgave voor de desbetreffende terreinbeheerder. Wij zorgen er in ieder geval voor dat de populatie van De Suikerzijde een alternatief gebied beschikbaar krijgt dat voldoende groot en geschikt is voor de huidige aantallen.</p>	
19.11 SV/BP	Een geschikt broedgebied is niet alleen afhankelijk van de grootte, maar ook van factoren als vegetatie, waterstanden, mogelijke verstoring, voedselaanbod en het al dan niet aanwezig zijn van andere soorten zoals kokmeeuwen. Wordt hier rekening mee gehouden? Wordt er bijvoorbeeld bodemslib van de vloevelden naar de compensatiegebieden overgebracht?	Vanzelfsprekend is niet uitsluitend gekeken naar de grootte van het gebied. Dit vormt slechts te basis van waaruit bijvoorbeeld is gezocht naar geschikte locaties. De randvoorwaarden voor het functioneren van een compensatiegebied zijn aangegeven door een externe deskundige die bij dit project betrokken is. De ontwerpen van de compensatiegebieden zijn ook	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>uitvoerig met externe deskundigen en belangenorganisaties besproken. Waterdiepte, vegetatie, voedselaanbod, verstoring etc. zijn hierin allemaal meegenomen. Voor de beide compensatiegebieden zijn hierin locatiespecifieke keuzes gemaakt. Zo is bijvoorbeeld voor het eerste compensatiegebied ten zuiden van het spoor de aanwezige sliblaag aan de kant geschoven bij het uitdiepen van de verlande vloeivelden. Zodra de graafwerkzaamheden klaar zijn, wordt het slib weer teruggeplaatst.</p>	
19.12 SV/BP	<p>Verschillende natuurorganisaties zijn van mening dat het ontwikkelen van de compensatiegebieden meer tijd zal kosten dan waar de gemeente nu vanuit gaat. Waarom past de gemeente de planning niet aan en wordt in promotievideo's de verwachting aangehouden dat eind 2023 de eerste woningen al opgeleverd kunnen worden?</p>	<p>Het eerste compensatiegebied is momenteel al in de afrondingsfase en is gereed voor het actieve seizoen van 2021. Naar verwachting kan het tweede compensatiegebied aangelegd worden in de winter van 2021. De aanleg van dit laatste gebied is o.a. afhankelijk van het verkrijgen van de ontheffing Wet natuurbescherming. Wij verwachten dat de eerste grondwerkzaamheden voor de woningbouw eind 2021 kunnen starten. Het eerste compensatiegebied heeft zich dan een jaar kunnen ontwikkelen voordat de eerste vloeivelden gedempt worden. Omdat aanwezige bosschages en bomen zoveel mogelijk zijn gespaard en de omstandigheden lokaal zeer vergelijkbaar zijn met de huidige vloeivelden, is de verwachting dat het compensatiegebied na één jaar voldoende ontwikkeld is om functioneel te zijn.</p> <p>Het tweede compensatiegebied heeft mogelijk langer tijd nodig. Maar dit gebied is ook niet direct nodig voor de eerste grondwerkzaamheden en de bouw van de eerste woningen.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
19.13 SV/BP	<p>Over de aanleg van het tweede compensatiegebied in de weilanden bij het Westpark staat in bijlage 21, Concept Groenaanpak De Suikerzijde: "Door het water echter aan de buitenzijde van het weilandengebied aan te leggen zal het verlies aan broedgebied (van de weidevogels) zo klein mogelijk zijn. Weidevogels zijn verstoringgevoelig en broeden daarom doorgaans op enige afstand van verstoringbronnen zoals wegen."</p> <p>Betekent dit dat de geoorde futen, als het water aan de buitenzijde en rondom het gebied wordt aangelegd, wel met die verstoring te maken krijgen?</p>	<p>Weidevogels zijn doorgaans erg verstoringgevoelig voor opgaande bewegingen. Wegen waar verkeer langs rijdt kunnen dus over relatief grote afstanden verstorend werken. Broedende weidevogels houden ook afstand tot opgaande structuren zoals bomen en bosschages. Dit is waarschijnlijk om predatie te vermijden. Geoorde futen zijn veel minder verstoringgevoelig. Dit is mede het geval omdat Geoorde futen doorgaans voorkomen in moerasgebieden waar voldoende oeverbegroeiing aanwezig is waar ze zich in kunnen verschuilen. Hoger opgaande vegetatie wordt door weidevogels juist gemeden in verband met predatie.</p> <p>In het compensatiegebied zijn opgaande structuren aanwezig langs de oeverzones waar de Geoorde futen zich in kunnen verschuilen. Daarnaast wordt naast de wegen opgaande begroeiing aangebracht om verkeer grotendeels aan het oog te onttrekken. En omdat het gebied niet toegankelijk is voor mensen en het water tevens een barrière vormt voor veel predatoren, is het een rustig gebied. Dit is vergelijkbaar met de Onlanden waar ook een dijk met wandelpad pal langs een broedgebied van Geoorde futen loopt en waar voldoende schuilmogelijkheden zijn.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
19.14 SV/BP	Hoe groot zal de afstand van het water tot de aangrenzende wegen zijn? Uit het rapport Effecten op de geoorde fuut: De verstoringafstand in de broedperiode is in het geval van extensieve recreatie (indicatief) ca 50 m. Indien wandel -of fietspaden rond nieuwe plassen gecreëerd worden is de verstoringdruk te hoog.	De afstand van de wegen tot aan het water varieert maar bedraagt gemiddeld enkele tientallen meters. De verstoringafstand is hier echter naar verwachting kleiner dan in het rapport indicatief is aangegeven. Zoals onder 19.13 vermeld, is er geen sprake van wandel of fietspaden rond het nieuwe water en dus geen sprake van recreatie. Bovendien zal er door het planten van	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		bosschages ook minder verstoring zijn door verkeer op de bestaande wegen. Tenslotte zijn er in het ontwerp ook eilandjes opgenomen waar begroeiing op komt. Een deel van het gebied wordt dus vanaf de wegen volledig aan het zicht onttrokken.	
19.15 SV/BP	<p>Indiener heeft RAVON geraadpleegd over de aanwezigheid van de poelkikker op het Suikerunieterrein: 'De wetgeving is vrij eenduidig; poelkikkers mogen in principe niet zonder ontheffing worden verstoord, gevangen en gedood, noch mag hun leefgebied aangetast worden.' (pers. med. R. ter Harmsel, RAVON.)</p> <p>Citaat uit het ontwerp bestemmingsplan De Suikerzijde Noord:</p> <p>Voor de aanleg van het eerste deel van het compensatiegebied is geen ontheffing nodig. Op de locatie ten zuiden van het spoor zijn geen wettelijk beschermde soorten aanwezig die door de werkzaamheden geschaad worden.</p> <p>'Compensatiegebied zuid: als er poelkikkers aanwezig zijn net ten zuiden van de vloeivelden (figuur 14) dan is het zeer waarschijnlijk dat de dieren gebruik maken van de hogere drogere delen (bosschages) om hier te overwinteren.</p> <p>Wet natuurbescherming: bij het beoordelen van de effecten van een ingreep is het van belang om niet alleen het voortplantingsgebied (de sloten) te beoordelen, maar ook de omliggende delen van het leefgebied. Denk hierbij aan foerageergebied maar ook overwinterlocaties.' (pers. med. R. ter Harmsel, RAVON.)</p> <p>We maken hieruit op dat er ontheffing aangevraagd had moeten worden voor de aanleg van het 1e compensatiegebied. De aanwezigheid van de wettelijk beschermde poelkikker kan als zeer</p>	<p>De door Bureau Waardenburg aangetroffen Poelkikkers ten zuiden van het spoor zijn uitsluitend aangetroffen in het weilandengebied ten westen van de vloeivelden. Deze locaties liggen op een zodanige afstand van de te vergraven vloeivelden dat het onwaarschijnlijk is dat Poelkikkers hun winterrust houden binnen het te vergraven gebied. Direct naast de vanglocaties is namelijk vergelijkbaar hoog en droog gebied aanwezig dat voor de winterrust geschikt is. Dieren sparen over het algemeen energie en bewegen uitsluitend over grotere afstanden als daaraan een duidelijk voordeel verbonden is. Dat lijkt hier niet het geval. Bovendien zijn de werkzaamheden voor de herinrichting gestart voor de winterrust van de Poelkikker op het moment dat Poelkikkers dus nog actief waren. Dat zorgt ervoor dat Poelkikkers het gebied kunnen mijden. Omdat er voldoende alternatief winterhabitat aanwezig is dat tevens dicht bij de voortplantingslocatie ligt, is het te vergraven gebied ook niet te scharen onder beschermd leefgebied.</p> <p>De inhoud van deze zienswijze is ook als argumentatie ingebracht in een bezwaarprocedure tegen de kapvergunning op het compensatieterrein. Tevens is het ingebracht tegen een weigeringsbesluit van de provincie om over te gaan tot handhaving die door de</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>waarschijnlijk worden beschouwd. Zowel de gemeente als de provincie wisten daarvan. De Stichting Bomenridders Groningen heeft de gemeente er namelijk middels een bezwaarschrift op gewezen. In het deel van het aan te leggen compensatiegebied, het dichtst bij de sloten, stond zandberging gepland. Er zijn geen bijzondere maatregelen genomen zoals het plaatsen van schermen om te voorkomen dat de poelkickers het werkgebied konden bereiken. (Dit was wel geadviseerd in het ecologisch rapport, Waardenburg 2019)</p>	<p>Bomenridders is ingediend inzake de Wet natuurbescherming. Zowel de bezwarencommissie als de provincie hebben in deze kwesties de motivering van de gemeente gevolgd. Sinds deze zaken zijn er geen nieuwe en relevante ontwikkelingen geweest in deze situatie.</p>	
<p>19.16 SV/BP</p>	<p>Over het volgende citaat uit het ontwerp bestemmingsplan De Suikerzijde Noord:</p> <p>Op enkele locaties ten noorden van het spoor is de soort ook aangetroffen. Deze locaties zijn inmiddels al grotendeels verland en vormen geen geschikt leefgebied meer. Voor restpopulaties die zich nog ten noorden van het spoor bevinden zijn er geschikte wateren aanwezig die niet worden aangetast door de werkzaamheden. De verwachting is dat door zorgvuldig te werken, er geen verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden ten aanzien van poelkikker en dat een ontheffing dus niet noodzakelijk is.</p> <p>‘Deelgebied noord: de genoemde passage uit het onderzoek lijkt mij tegenstrijdig. Als een soort op een bepaalde locatie is aangetroffen, is deze locatie in principe ook aan te merken als leefgebied. Tenzij het aantreffen vele jaren geleden gebeurd is en de situatie sindsdien sterk veranderd is (ongeschikt geworden). Indien er sprake is van leefgebied, is een aantasting alleen mogelijk met een ontheffing.’ (pers. med. R. ter Harmsel, RAVON.)</p>	<p>De locaties waar Bureau Waardenburg in 2018 poelkickers heeft aangetroffen ten noorden van het spoor, waren in de zomer van 2020 vrijwel helemaal dichtgegroeid en bevatten nauwelijks water. Dit is vastgesteld door de ecooloog van de gemeente tijdens veldbezoek. Daaruit komt de door u aangehaalde passage voort waarbij ervan uit werd gegaan dat er vrijwel geen geschikt leefgebied meer aanwezig was.</p> <p>In het najaar van 2020 is één van de locaties echter weer open gegraven door AOC Terra en is er in principe weer geschikt leefgebied ontstaan. Dat maakt dat we nu niet met zekerheid kunnen zeggen dat er geen Poelkickers voorkomen.</p> <p>Er wordt daarom in 2021 nader onderzoek naar poelkickers verricht op de locaties waar zij eerder door Bureau Waardenburg zijn aangetroffen. Er wordt onderzocht of er nog steeds poelkickers aanwezig zijn en zo ja hoe groot de populatie is. Daarbij gaan we er zekerheidshalve van uit dat er mogelijk een kleine</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>Paragraaf 4.6.2 (inclusief bijlage 21) van de toelichting van het bestemmingsplan is geactualiseerd.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	De gemeente acht het opnieuw niet noodzakelijk om ontheffing aan te vragen voor de aantasting van het leefgebied van de poelkikker in deelgebied noord. Is de uitspraak in het ontwerp bestemmingsplan gedaan op basis van nader onderzoek, of is die gebaseerd op het ecologisch onderzoek Waardenburg 2019?	populatie poelkikkers aanwezig is. Daarvoor hebben we inmiddels een ontheffing aangevraagd.	
19.17 SV/BP	<p>Indiener vraagt zich af of zijn de poelkikkers in deelgebied noord inderdaad aangetroffen op locaties die niet geschikt zijn, terwijl ze juist niet zijn aangetroffen in de wateren die wel geschikt zouden zijn?</p> <p>Hoe dan ook gaat het niet alleen om behoud van sloten, maar om versterking van het hele leefgebied:</p> <p>Kennisdocument poelkikker Bij1: Er kan sprake zijn van versterking van een voortplantingsplaats of van een rustplaats als deze plaatsen fysiek, al dan niet voorlopig, wel in stand blijven, maar de activiteiten wel tot gevolg hebben dat de betreffende functie niet of minder goed vervuld kan worden. Dit kan onder meer gebeuren door aanwezigheid van mensen, gebruik van materieel of wellicht door effecten van geluid of licht.</p> <p>'Als nu al bekend is dat het gehele gebied op de kaart, zowel ten noorden als ten zuiden van de spoorlijn, op termijn bebouwd gaat worden, is het m.i. zaak om nu al rekening te houden met compensatie voor het geheel. Dat betekent dat nu niet alleen het noordelijke deel beoordeeld moet worden en het zuidelijk deel als compensatie dient, en in een latere fase dat zuidelijke deel ook verdwijnt.' (pers. med. R. ter Harmsel, RAVON.)</p>	<p>Zoals bij de beantwoording van zienswijze 19.16 is beschreven, wordt in 2021 aanvullend onderzoek uitgevoerd en is inmiddels ook ontheffing aangevraagd voor de poelkikker in deelgebied noord. Als er nog poelkikkers aanwezig zijn op delen die vergraven worden voor de woningbouw, dan worden zij afgevangen en overgezet naar geschikt leefgebied in de omgeving. In de omgeving zijn veel locaties waar nu ook al Poelkikkers voorkomen. Daarnaast ontstaat met de aanleg van compensatiegebied 1 naar verwachting ook geschikt leefgebied voor de poelkikker. Dit gebied wordt duurzaam in stand gehouden waardoor wederom verplaatsen van Poelkikkers niet aan de orde is.</p> <p>Voor het gebied ten zuiden van het spoor wordt nu geen ontheffing aangevraagd omdat nog geen sprake is van ontwikkelingen. Een effectbeoordeling kan dus nog niet opgesteld worden. Uitgangspunt hier is echter dat er met gefaseerd werken en een goed ontwerp van de nieuwe woonwijk, mogelijk voorkomen kan worden dat een ontheffing nodig is. Dat moet op termijn verder worden uitgezocht.</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>Paragraaf 4.6.1 en bijlage 21 van de toelichting van het BP is op dit onderdeel geactualiseerd.</p>
19.18 SV	De soort lijkt ook in de directe omgeving van het plangebied onder druk te staan: Zowel in GES-gebied de Eelderbaan als in de Johan van Zwedenlaan is de poelkikker als doelsoort bij de laatste	Poelkikkers worden vrijwel altijd in lage dichtheden aangetroffen omdat ze ook kunnen kruisen met zowel meerkikkers als bastaardkikkers en er dan geen zuivere	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>monitoringsronde in 2015 niet meer aangetroffen, terwijl dat in 2010 wel het geval was. De populatie in het nabijgelegen gebied de Hoentocht is/wordt op dit moment verstoord door bouwwerkzaamheden. Hier is wel ontheffing aangevraagd en er zijn compenserende maatregelen genomen.</p>	<p>poelkickers uit voortkomen. Het niet aantreffen van de soort bij monitoringsrondes kan in dat geval ook op toeval berusten. De omstandigheden bij de Johan van Zwedenlaan en de Eelderbaan zijn niet drastisch gewijzigd, dus er zijn geen duidelijk aanwijsbare redenen waarom de soort niet meer voor komt. In ieder geval proberen wij de juiste omstandigheden voor de poelkikker te borgen binnen het projectgebied en vragen we dus inderdaad ook ontheffing aan zoals uitgelegd in de beantwoording van zienswijze 19.16.</p>	
19.19 SV/BP	<p>Op basis van informatie uit het ecologisch rapport (Waardenburg 2019) en het commentaar van een deskundige, dhr. R. ter Harmsel, Senior projectleider RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland), denkt indiener dat de gemeente niet voldoet aan de zorgplicht die de aanwezigheid van de poelkikker met zich meebrengt. De soort wordt nauwelijks genoemd in de stukken. Het gaat hier echter om een streng beschermde soort, dus men kan niet voldoen met werken van A naar B in een bepaald seizoen, zoals dat bij amfibieën gebruikelijk is. Daarbij zijn er bouwplannen voor het hele terrein; dus de zorgplicht per deelgebied kan niet eenvoudigweg worden doorgeschoven richting laatste kikersloot. Aanvullend onderzoek zou overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen voorkomen. Volgens indiener zal er om te beginnen voor deelgebied noord ontheffing voor de poelkikker moeten worden aangevraagd.</p>	<p>Er wordt in 2021 inderdaad nader onderzoek uitgevoerd (zie hiervoor de beantwoording van zienswijze 19.16) en er is inmiddels een ontheffing aangevraagd voor deelgebied noord.</p> <p>Daarnaast kan worden gezegd dat ‘de zorgplicht per deelgebied niet wordt doorgeschoven naar de laatste kikersloot’. Voor de werkzaamheden in deelgebied noord wordt gefaseerd gewerkt. Dat houdt in dat eerst het oostelijke deel bouwrijp wordt gemaakt en wordt heringericht als woonwijk. Naar verwachting komt er in de nieuwe woonwijk ook weer mogelijk leefgebied voor de poelkikker beschikbaar. Vervolgens wordt de westzijde van deelgebied noord heringericht. Ook hier komen na herinrichting weer leefgebieden voor de poelkikker beschikbaar. Voor de periode van de werkzaamheden is onder meer compensatiegebied 1 beschikbaar om eventueel dieren in uit te zetten. Dit gebied blijft duurzaam behouden. Verder duurt het nog vele jaren voordat het gebied ten zuiden van het spoor heringericht wordt voor woningbouw. Tegen die tijd</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>hebben groengebieden ten noorden van het spoor en het compensatiegebied zich kunnen ontwikkelen en is er dus een alternatief leefgebied als het leefgebied ten zuiden van het spoor wordt aangetast.</p> <p>Zie ook de beantwoording van zienswijze 19.17.</p>	
20			
20.1	<p>Als Stadjer en als lid van Vogelbescherming Nederland juicht indiener de meeste uitgangspunten alleen maar toe. Uitstekende ambities die het meer dan waard zijn om allemaal gerealiseerd te worden. Indiener hoopt dan ook van harte dat Plan De Suikerzijde fier overeind blijft staan, tijdens en na de huidige Corona crisis. Dat deze crisis een ongekende impact heeft op onze samenleving is inmiddels duidelijk.</p> <p>Laat het echter niet zo zijn dat Plan De Suikerzijde hierdoor niet langer haalbaar is! Laat het niet zo zijn dat op enig moment de hand op de knip gehouden wordt, waardoor al uw hoopgevende ambities ongezien ondersneeuwen onder saaie en magerder plannen. Laat de Gemeente Groningen vooral haar groene nek uit (blijven) steken!</p>	<p>Wij waarderen de steun die voor onze ambities en uitgangspunten wordt uitgesproken.</p> <p>De ambities voor de Suikerzijde hebben we opgenomen in de Structuurvisie. Deze structuurvisie is het kader voor de ontwikkeling van de plannen voor de komende 25 jaar. Wellicht is het mogelijk – geholpen door nieuwe kennis en technieken – de ambities nog een stap verder te brengen!</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
20.2	Laat u niet (af)leiden door die eventuele karige knip of door ‘snelle jongens’ die 1 2 3 in moordtempo kille, kale woonhokken op de klei smijten. Omdat het moet. Omdat de nood zo hoog is. Nee! Kies voor de uitwerkingsfase van dit plan die	Wij willen werken aan een toekomstbestendig en duurzaam nieuw stadsdeel. Bij de uitwerking van de plannen zal de gemeente dan ook partijen selecteren die de ambities van de gemeente ondersteunen en waar willen maken.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>projectontwikkelaars, die architecten, aannemers, bouwers en corporaties die uw groene visie delen.</p> <p>Of beter nog: stel als gemeente sterke voorwaarden, sterke groene eisen waaraan men zich strak zal moeten houden. En aan zal moeten voldoen. Dán mag men mee doen.</p>		
20.3	<p>Wees innovatief en onderzoek voor woningbouw kansen van bijvoorbeeld houtbouwers. Zijn steenstrips soms zaligmakend?</p>	<p>De architectuur kan terughoudend zijn ten opzichte van het groen in de omgeving en op sommige plekken zich juist uitspreken in een duurzame en circulaire architectuur. Het bouwen in hout behoort zeker tot de mogelijkheden.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
20.4	<p>Eindhoven krijgt met de Trudo Toren het eerste verticale bos van Nederland. Waarmee gaat Groningen zich in De Suikerzijde nog meer onderscheiden? Zodat onze gemeente zich straks met gemak kan meten met metropolen als Vancouver (Greenest City Draft Action Plan), Singapore, Fukuoka!</p> <p>Eindeloos veel inspiratie en kennis is er te vinden over The Next City (een andere), The Urban City, When Trees Meet Buildings, Water Resilient Cities. En zo meer.</p> <p>Er waait een groene wind in Groningen, dit plan mag daarom geen imaginair plan worden. De ambitie is er, en er valt, als de gemeente Groningen er ten volle voor gaat, nog reusachtig veel méér groene winst te behalen dan nu al in het plan beschreven staat! Neem creatievelingen mee op deze expeditie naar Suikerland, kunstenaars, wetenschappers, ecologen, mensen die out of the box denken. Doe gek en maak van De Suikerzijde dé groener-dan-groenste wijk ooit!</p>	<p>De Suikerzijde als dé groener-dan-groenste wijk ooit is een mooie slogan van de indiener. In het uitwerken van de royale en robuuste structuur van de openbare ruimte uit het stedenbouwkundig plan, denken we aan een weelderige, lommerrijke stadsnatuur. Het groen in De Suikerzijde noord kan de show stelen: het wordt niet ingericht als traditioneel stedelijk groen, met kortgemaaid gras, solitaire bomen en intensief beheer, maar wordt benaderd als groenzones die veel natuurlijker, ruiger en weelderiger zijn. Het vormt de grondtoon van de nieuwe wijk en vormt de basis voor nieuwbouw in de bouwvelden.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
20.5	Goed dat u in Plan De Suikerzijde een soepel OV uit gaat rollen. Als treinen straks privé familiecoupé's aanbieden, laat men maar al te graag die heilige koe staan. Het kan! Onze demissionaire premier heeft de fiets op de kaart gezet, een KOGA in zijn geval.	Met nieuwe en goede wandel- en fietsverbindingen willen we er voor zorgen dat mensen de auto zoveel mogelijk laten staan. Ook een goed OV-netwerk draagt daaraan bij.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
20.6	<p>Ik heb kennis genomen van de compensatieopgave voor de Geoorde fuut, watervleermuis en poelkikker. Omdat ik me (onbezoldigd) met name bezig houd met gebouwbewonende soorten mis ik soms de vereiste kennis om ten volle deel te kunnen nemen aan discussies over de compensatieopgave. Ik vertrouw er op dat de betrokkenen achter Plan De Suikerzijde steeds de best mogelijke oplossingen zoeken nu deze bijzondere dieren en hun niches worden verstoord.</p> <p>Waar mogelijk zal ik de ontwikkelingen kritisch blijven volgen. Ik schaar mij wat betreft de compensatieopgave achter de inspraakreactie van de Natuur en Milieufederatie Groningen.</p>	Dat u zich voor dit onderdeel achter de zienswijze van de Natuur en Milieufederatie schaart, nemen wij ter kennisgeving aan. Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij u naar zienswijze 22.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
21	Fietzersbond		
21.1 SV	In de "Structuurvisie De Suikerzijde -Ontwerp november 2020" staat aangegeven: "We wenden de ontwikkeling van de Suikerzijde aan om de verbinding tussen de losse stadsfragmenten opnieuw te leggen, met de Suikerzijde als centrale schakel". Dit klinkt ons als muziek in de oren. Lange tijd is het suikerfabriekterrein een barrière geweest in de stad voor fietsers, niet alleen tussen het centrum en Hoogkerk, maar ook tussen de zuidwestzijde (Corpus den Hoorn, Buitenhof, Piccardthof) en de noordwestzijde (Vinkhuizen, Gravenburg). Als fietser moet je	In uw reactie zien wij ondersteuning van het streven de schakelfunctie van De Suikerzijde zo groot mogelijk te maken.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>hierbij altijd omfietsen via de spoorwegovergang in de Peizerweg of via Hoogkerk, in de vorm van de voor fietser lastig te 'nemen' Johan van Zwedenlaan of, nog verder weg, de Zuiderweg.</p>		
21.2 SV	<p>In onze reactie op het "voorontwerp structuurvisie De Suikerzijde" hebben wij daarom aangegeven dat "noodzakelijk is dat tussen de Campinglaan en de Diamantlaan de ontbrekende directe schakel in het fietsroutenetwerk tussen de zuidwestelijke wijken en Vinkhuizen gerealiseerd wordt". Deze route is ook opgenomen in het overzicht van de hoofdfietsroutes op pagina 7 van het Uitvoeringsprogramma Fiets 2019-2022 van de gemeente Groningen.</p> <p>In de structuurschets uit 2018 was deze route ook gepland, weliswaar in combinatie met ander verkeer, maar in het 'voorontwerp structuurvisie' was deze route niet meer opgenomen en ook in de 'ontwerp structuurvisie' ontbreekt deze schakel. Wij hebben dit punt aangekaart in onze reactie op het 'voorontwerp structuurvisie'. Voor het ontbreken van deze route is in het inspraakverslag de volgende argumentatie opgenomen: "De aanleg van een tunnel in het verlengde van de Campinglaan (Wolvedijk) is een complexe opgave door de ligging van een ondergrondse gasleiding en de eigendomssituatie aldaar. Dit was een van de redenen om de tunnel in westelijke richting te verschuiven en centraal in het gebied te positioneren. Daarnaast is een noord-zuid route via de Johan van Zwedenlaan beschikbaar."</p> <p>Naar onze mening wordt voor fietsers een cruciale ontwerpfout gemaakt door slecht uitsluitend bij het station een onderdoorgang</p>	<p>Tot op heden is het oude suikerfabriekterrein een grote barrière in de stad. Fietzers moeten er echt een eind omheen. De ontwikkeling van het gebied geeft ons de kans daarin grote verbeteringen aan te brengen. Een belangrijke verbinding is de nieuwe oostwest-route door deelgebied Noord die Hoogkerk, via de Suikerzijde, met de binnenstad verbindt. Daarnaast is in ons fietsbeleid de ambitie gepresenteerd om een nieuwe noord-zuid fietsroute te maken. We hebben deze ambitie bij het opstellen van de plannen een plek gegeven. In het plan is rekening gehouden met een noord-zuid route, maar dan wel centraal in De Suikerzijde gepositioneerd. Zo ontstaat in het hart van het plan een fietskoppeling tussen noord en zuid. De ligging van de tunnel is gekozen op basis van een bredere beoordeling dan alleen de meest rechte fietsroute (denk hierbij aan de centrale plek in de wijk, de positie van het station, aanzienlijk meer ruimte voor functies bij het station dan in de flessenhals bij het voorterrein, etc.).</p> <p>We kiezen voor investeren in een tunnel bij het nieuwe station van De Suikerzijde, die in onze ogen voldoet als goed alternatief. Overigens is in het Uitvoeringsprogramma Fiets 2019-2022 de verbinding gestippeld weergegeven, waarbij we willen aangeven dat een nieuwe noordzuid route vanuit het fietsbeleid gewenst is en niet een exacte ligging van een tracé.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>te creëren, waar vele generaties nog last (en spijt) van zullen hebben.</p> <p>Door niet ook in het verlengde van de Campinglaan (Wolvedijk) een fietstunnel te maken wordt namelijk:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De logische noord-zuid fietsroute aanzienlijk naar het westen uitgebogen, waardoor het gebied een gevoelsmatige barrière blijft vormen, in plaats van een interessante tussenstop. Hierbij moet bedacht worden dat de noord-zuid fietser ook al bij het passeren van de snelweg A7slechts de keuze heeft uit de campinglaan of de fiets/ov tunnel bij P&R Hoogkerk. De hoofdfietsroute noord-zuid krijgt zo een sterk zigzagkarakter, hetgeen naar onze mening in strijd is met de Fietsstrategie en het Uitvoeringsprogramma Fiets. b. Deze noord-zuid verbinding voor fietsers geconcentreerd op een plaats waar veel ander vervoersbewegingen ook al plaats moeten vinden, doorvoetgangers, openbaar vervoer en auto's. <p>Dit maakt het doorkruisen van het stationsgebied voor fietspassanten die niet op het station moeten zijn onnodig tot een vervelende passage, die waarschijnlijk ook tot oponthoud zal leiden.</p> <p>Het zal zo zijn dat de kosten voor de aanleg van een tunnel in het verlengde van de Campinglaan (Wolvedijk) een complexe en dure opgave is, maar het later herstellen van de nu gemaakte ontwerpfout zal nog veel duurder, zo niet onmogelijk zijn. Hierbij willen wij verwijzen naar zegswijze "goedkoop is duurkoop". Verder zal de door ons voorgestelde verbinding misschien relatief duur zijn voor een dergelijk fietsverbinding, maar zal deze nog</p>	<p>Een tunnel of brug exact in het verlengde van de Diamantlaan is uiterst complex, onder andere vanwege de ligging van een gasleiding, bestaande bebouwing, de beschikbare ruimte en een diverse eigendomssituatie. Wel zien wij op termijn de wenselijkheid van een aanvullende noord-zuid fietsverbinding, mogelijk in combinatie met de ecologische verbinding tussen het voorterrein en het Stadspark. De mogelijkheden en ligging hiervoor moeten te zijner tijd nader onderzocht worden.</p>	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	steeds slechts een erg klein deel van de totale kosten van de gehele Suikerzijde uitmaken.		
21.3 SV	Door in het westelijke deel van de Suikerzijde slechts één tunnel onder het spoor naar Leeuwarden aan te leggen worden geen recht gedaan aan de slotzin van paragraaf 4.3 van de ontwerp structuurvisie, die luidt: “We willen graag de barrières van spoor, water en wegen opheffen door extra bruggen te bouwen en tunnels aan te leggen. Zo wordt De Suikerzijde daadwerkelijk het nieuwe puzzelstuk dat het stadsweefsel completer maakt, verrijkt en de verschillende gebieden aan de westkant van de stad beter met elkaar verbindt”.	Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 21.2.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
21.4 BP	In het ontwerpbestemmingsplan staat op pagina 15: “In deze nieuwe woonwijk krijgen fietsers en voetgangers prioriteit boven het autoverkeer. Eén van de belangrijkste fietsverbindingen loopt dwars door het gebied van oost naar west. Het verbindt de binnenstad, het Voorterrein en de Kreken met Hoogkerk. Om ervoor te zorgen dat de nieuwe bewoners vanaf dag één gebruik maken van de fiets in plaats van de auto, worden deze fiets-/voetgangersverbinding in een zo vroeg mogelijk stadium aangelegd”. Wij verzoeken u in het bestemmingsplan een noord-zuid route voor fietsers toe te voegen, tussen de Campinglaan en de Diamantlaan in het verlengde van de Campinglaan (Wolvedijk).Tevens verzoeken wij u de tekst onder “Infrastructuur langzaam verkeer” op pagina 19 hierop aan te passen.	Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 21.2. Daarnaast zijn binnen alle drie bestemmingen ‘Gemengd – Ontwikkeld gebied’, ‘Groen – Park’ en ‘Verkeer – Openbaar gebied’ fietspaden toegestaan. Het is daarom niet nodig om de regels van het bestemmingsplan aan te passen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
21.5 BP	In aansluiting op het vorige punt wordt ter plaatse van het treinstation een vrijwel onmogelijke ontwerp opgave gecreëerd. Hier is een tunnel gepland onder het bestaande spoor door t.b.v. een noord-zuid verbinding. Deze tunnel moet gebruikt worden door fietsers, OV en auto’s. Aan beide zijden van de tunnel	Wij zien het als een complexe, maar zeker niet onmogelijke opgave. We zullen de opmerking ten aanzien van het ontvlechten van de oost west fietsroute ter harte nemen.	

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	moeten deze stromen aantakken op andere verbinding van deze stromen, waarbij de oost-west verbinding voor fietsers ook als een doorfietsroute getypeerd wordt. Wij pleiten er voor om deze stromen hier meer te ontvlechten.		
21.6 BP	Uit figuur 4.3 van het ontwerp blijkt dat in het gebied wegen gepland worden voor autoverkeer met een snelheid van 50 km/h. Hiermee wordt geen rekening gehouden met de motie Kröger/Stoffer die 30 kilometer per uur als norm stelt voor de maximumsnelheid binnen de bebouwde komen die met brede steun in de tweede kamer is aangenomen. Wij verzoeken u de plannen hierop aan te passen. 30 km/h is bewezen veiliger voor fietsers en voetgangers, die toch de norm heten te zijn in deze nieuwe wijk.	Ons uitgangspunt is dat de gebiedsontsluitingswegen zoals het Hoendiep binnen de bebouwde kom 50 km/uur blijven. In deelgebied Noord gaan we de Stadstraat en Stationstraat, dat is de ontsluitingsweg binnen het gebied, een snelheid geven van 50 km/uur. Hierbij treffen we snelheidsmaatregelen die passen bij een 30-km/uur weg en bieden ruimte voor de fietsers. Deze categorie weg is nieuw en zal zich op het vlak van de inrichting bevinden tussen een 50 km/uur weg en een 30 km/uur weg. Op termijn zullen we afwegen of vanuit oogpunt van leefkwaliteit (veiligheid, geluid) een deel van de Stadsstraat 30 km/uur weg wordt. Voor de overige geplande wegen hadden we al voorgenomen om deze in te richten als 30km/u.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
22	Natuur en Milieufederatie Groningen (NMF)		
22.1 BP	Het deelgebied Noord wordt een dichtbevolkt stadsdeel. We zien gelukkig veel aandacht voor ecologie en klimaatadaptatie. Het recreatiepark aan de westkant lijkt de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES) in noord zuid richting goed te ondersteunen, maar worden begrensd door behoorlijke bouwdichtheden en staat bol van de recreatieactiviteit. Het 'groenblauwenetwerk' suggereert ecologische functies, maar dat is niet uitgewerkt, afgezien van de	Aan de westkant van deelgebied noord hebben we een nieuw park gepland. In het nieuwe parkontwerp denken wij aan een aantal programmatische zones: gericht op rust en ecologie, gericht op bewegen en ontspannen en gericht op een meer stedelijke dynamiek in / aan het park. Onder meer de bestaande bomen en houtopstanden rondom een huidige waterpoel tegen	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>oever van het Hoendiep. Dat lijkt een mooie mix te worden met echt plek voor ecologie en een ecologische corridor functie. Het stadspark wordt niet echt bereikt met dit plan, alleen met een watergang. In het water van de recreatiezone komen drijvende woningen. Het is wel een plan met intensief ruimtegebruik. We zien de ecologische corridors graag nader uitgewerkt.</p>	<p>het talud van de Johan van Zwedenlaan aan kunnen hiervoor worden ingezet. In de verdere uitwerking van het park wordt hiermee rekening gehouden. Het nieuwe park brengen we ook in verbinding met het met het ecologische compensatiegebied aan de zuidkant van het spoor. Op welke wijze we het park gaan precies vormgeven, willen we de komende periode verder uitwerken.</p> <p>Voor de plannen aan de zuidkant van het spoor hebben we – met uitzondering van het eerste compensatiegebied – nog geen concrete plannen. Bij de uitwerking van dit zuidelijke deelgebied studeren we ook op de wijze waarop er een koppeling gemaakt kan worden met het Stadspark. De basis hiervoor hebben we wel in onze Structuurvisie opgenomen.</p>	
22.2 SV	<p>De NMF is heel benieuwd hoe natuur inclusief bouwen hier zal worden vormgegeven. We horen dat de gemeente hier graag op inzet, maar zien dit tot onze spijt nog niet verankerd in de plannen en is op geen enkele manier uitgewerkt.</p>	<p>Voor ons standpunt over natuurinclusief bouwen verwijzen wij naar de beantwoording van zienswijze 3.3. De gemeente werkt op dit moment aan een generieke aanpak voor de hele gemeente.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
22.3 SV	<p>In de ontwerp structuurvisie wordt melding gedaan van een compensatiegebied van circa 7 hectare, dat we nu kunnen kenmerken als compensatiegebied 1, gelegen ten zuiden van het plangebied over het spoor (deelgebied zuid). Dit wordt momenteel ingericht en na mail uitwisseling met een ecooloog van de gemeente ziet de NMF daar een correcte en gedegen uitwerking met aanzienlijke kans van slagen voor deze soorten.</p>	<p>Wij denken zelf ook dat dit een aantrekkelijk en functioneel gebied zal worden met ruimte voor niet alleen de beschermde soorten waarvoor het wordt ingericht, maar ook voor vele andere soorten.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
22.4	<p>Voor compensatiegebied 2 ziet de NMF een plan in ontwikkeling ten noordwesten van het plangebied in weidegebied Oude Held. Dit is een eeuwenoud polderlandschap en uniek als één van de</p>	<p>Wij begrijpen de zorgen over de weidevogels en met name de grutto. Het is bekend dat het landelijk niet goed gaat met deze soort. De belangrijkste reden hiervoor is de manier waarop de landbouw in Nederland is</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>meest waardevolle weidevogel gebieden van de provincie Groningen, met 44 paartjes grutto's.</p> <p>Met name over compensatiegebied 2 maakt de NMF zich zorgen. Met het inrichten van 7,3 hectare veelal open water wordt wellicht de geoorde fuut bediend, maar verdwijnt waardevol leefgebied voor weidevogels. Over succesvol weidevogelbeheer is nog niet veel bekend, en de populatie grutto's ziet nog steeds een dramatische afname. Juist om die redenen is het van belang om die gebieden waar succes wel bestaat te koesteren. Alles overziend lijkt succes voor de veeleisende water-en meervleermuis en de geoordefuut hier niet persé voor de handliggend, maar verdwijnt wel een deel van één van Gronings meest succesvolle weidevogelgebieden voor met name de honkvaste grutto.</p>	<p>ingericht. Door de intensieve bedrijfsvoering is er vaak vrijwel geen voedsel en beschutting meer te vinden voor de jongen. In het weidegebied de Oude Held waarnaar u verwijst wordt een andere vorm van beheer bedreven waardoor er wel veel weidevogels kunnen voorkomen. Deze manier van beheer is echter niet duurzaam vastgelegd en kan van het ene op het andere moment gestopt worden. De kans dat de weidevogels dan nog aanwezig blijven is klein. De weidevogels staan dus niet alleen onder druk door de plannen voor De Suikerzijde maar ook omdat bescherming in zijn algemeenheid in Nederland niet goed geborgd is.</p> <p>Het klopt dat de plannen voor De Suikerzijde een deel van het weidegebied aantasten. Zoals wij beschreven hebben bij de beantwoording van zienswijze 19.4, zien we echter geen realistische alternatieven.</p>	
22.5	Graag denkt de NMF met de gemeente mee om deze plannen te versterken voor nu en op volgende trajecten voor de ontwikkeling van het suikerunieterrein. Het NMF adviseert ook andere groene organisaties hier in te betrekken en kunnen ook daarbij helpen.	Wij gaan graag op uw aanbod in op samen met u over deze onderwerpen van gedachten te wisselen.	
23			
23.1 SV	Uit de kaart begrijpt indiener dat de Energieweg een belangrijke toegangsweg wordt tot de nieuwe woonwijk. Hoe wordt rekening gehouden met de bestaande bewoners van de woonarken aan de	Voor de afwikkeling van het gemotoriseerde verkeer zijn met name de aansluiting op het Hoendiep aan de noordoostkant (nabij Diamantlaan) en de aansluiting op de Johan van Zwedenlaan belangrijk. Vooruitlopend op	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	Energieweg? Zoals ten aanzien van de bereikbaarheid van de woonarken en de mogelijkheid om bij de woonarken te parkeren.	de nieuwe brug en de aanpassing van het kruispunt bij de Diamantlaan wordt het verkeer in eerste instantie tijdelijk afgewikkeld via de Energieweg richting het oosten. Het noordelijk deel van de Energieweg blijft dan nog zoals het is. Maar is de brug bij het kruispunt met de Diamantlaan gerealiseerd dan verandert dit deel van de Energieweg ook. We zullen kijken naar de bereikbaarheid en parkeren in het gehele gebied. Het is onze intentie om de Energieweg op termijn af te waarderen (zie figuur 4.3 van de toelichting van het bestemmingsplan).	
23.2	Het plan lijkt vooral te zijn ontworpen ten behoeve van de toekomstige bewoners van de te realiseren woonwijk. Daarbij lijken de huidige bewoners buiten beschouwing te worden gelaten. Volgens indiener wordt in het plan volstrekt onvoldoende rekening gehouden met de bestaande bewoners aan de Energieweg.	<p>Bij het maken van de plannen voor De Suikerzijde zijn natuurlijk de bestaande bewoners belangrijk. Hiervoor is o.a. een klankbordgroep opgericht, zijn persoonlijke gesprekken gevoerd, (inloop)bijeenkomsten georganiseerd en kon op de verschillende (formele) documenten gereageerd worden.</p> <p>Als gevolg van het ontwikkelen van (voormalige) bedrijventerreinen naar een nieuw stadsdeel, zijn veranderingen in de omgeving niet te vermijden. Wij zijn van mening dat wij een gedegen afweging hebben gemaakt van, enerzijds de belangen aan de bestaande bewoners, en anderzijds de woon- en voorzieningenbehoefte van de stad.</p> <p>Daarnaast hoort ook het bedrijventerrein Hoendiep zuidzijde tot het structuurvisiegebied van De Suikerzijde. Op termijn wordt dit terrein ook herontwikkeld, binnen de kaders van de Structuurvisie die aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd. Bij</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		de uitwerking van deze plannen betreft de gemeente ook omwonenden.	
24	Provincie Groningen		
24.1 MER	<p>In het MER zijn de uitkomsten per scenario beoordeeld volgens de systematiek van de Gezondheid Effect Screening (GES). Deze systematiek is hier echter niet volledig en doeltreffend toegepast, omdat geen gebruik is gemaakt van de dosis-responsrelaties (de percentages (ernstig) gehinderden per klasse, zoals weergegeven in de tabellen 6.3 en 6.5 die zijn opgenomen in paragraaf 6.2.2 van het MER).</p> <p>Slechts de aantallen adressen per klasse zijn geteld, waarmee ieder scenario (netjes) hetzelfde totaal aantal woningen geeft (tabel 6.4). Dit maakt echter geen goede vergelijking van de scenario's mogelijk. Dat zou wel goed mogelijk zijn als voor de woningen een gemiddeld aantal bewoners zou worden genomen en zo per klasse het aantal gehinderden wordt bepaald, dat vervolgens kan worden opgeteld tot één getal (aantal gehinderden dan wel ernstig gehinderden) per scenario. Het verdient aanbeveling dit voor de verschillende geluidsoorten (weg- en railverkeer en industrielawaai) te doen.</p> <p>Daarnaast adviseert de provincie om in het MER aandacht te besteden aan de cumulatieve geluidbelasting (wegverkeer, spoor en industrie), omdat dit mede kaderstellend is voor de woningbouw (de toelaatbaarheid en de benodigde isolatie van gevels op de verschillende locaties in het plangebied).</p>	<p>In de MER zijn een groot aantal situaties met de GES-methodiek onderzocht en is een groot studiegebied aangehouden. De verschillende situaties zijn in het MER vergeleken op basis van de verschuiving naar hogere geluidbelastingsklassen c.q. hogere GES-klassen. In deze methodiek is het aantal adressen in alle situaties hetzelfde, dat is ook nodig om de vergelijking zuiver te kunnen maken. In de beoordeling wordt niet naar dit totale aantal adressen (of gehinderden) gekeken maar naar de (veranderingen in de) procentuele verdeling over de klassen. Het op deze wijze beoordelen van geluideffecten van een plan is gebruikelijk in MER-studies, en de commissie m.e.r. heeft hier in dit geval ook positief over geoordeeld.</p> <p>Aan het vaststellen van hogere grenswaarden voor omgevingslawaai verbinden wij standaard de voorwaarde dat de karakteristieke geluidwering van de betrokken woningen moet worden gebaseerd op de cumulatieve geluidbelasting van alle relevante bronnen (met inbegrip van 30 km/u-wegen) zonder aftrek voor wegverkeerslawaai. Deze voorwaarde gaat verder dan wat de Wet geluidhinder voorschrijft. De cumulatie van geluid is te vinden in de paragrafen 4.7 en 6.4 van het</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	Tekortkoming is nu dat het akoestisch onderzoek (bijlage 2) geen basis biedt voor de hiervoor genoemde aanvullingen. Ik adviseer dan ook om het akoestisch onderzoek op dit punt aan te vullen.	akoestisch onderzoek 'Suikerfabriekterrein Groningen – deelgebied noord'.	
24.2 SV/ MER	<p>Het risico op overstroming is één van de stresstesten die uitgevoerd (moeten) worden in het kader van klimaatadaptatie. Deze stresstest is uitgevoerd. In het MER is in paragraaf 6.6.4 (mitigerende en compenserende maatregelen) opgenomen dat door te sturen op waterrobuust bouwen het gebied bestand wordt tegen een mogelijk toekomstige overstroming.</p> <p>De provincie geeft aan in de Structuurvisie een nadere uitwerking te missen op dit punt. Het is niet duidelijk op welke wijze deze sturing op waterrobuust bouwen plaats gaat vinden. Ik adviseer u om dit onderdeel nader te onderbouwen.</p>	<p>In het kader van het MER is een stresstest klimaatadaptatie uitgevoerd. Hierin zijn analyses gedaan naar hittestress, droogte, wateroverlast en overstromingen. Als een van de mogelijk mitigerende maatregelen is in het MER waterrobuust bouwen benoemd.</p> <p>De Structuurvisie biedt een globaal en indicatief raamwerk voor de inrichting en ontwikkeling van De Suikerzijde voor de komende 30 à 40 jaar. Hiermee kan de komende decennia verdere invulling worden gegeven aan de ontwikkeling per deelgebied. Bij de uitwerking van deze deelgebieden houden wij nadrukkelijk rekening met een toekomstbestendige en klimaatadaptieve inrichting. Daarbij anticiperen wij onder andere op mogelijk toekomstige overstromingen. Welke maatregelen hiervoor getroffen kunnen worden, wordt bij de uitwerking van een deelgebied nader onderzocht.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
25	Stichting Boomwachters Groningen (SBG)		
MER	Het MER laat zien dat de diverse alternatieven op het eerste gezicht geen significante verschillen m.b.t. het milieu laat zien, anderzijds is in het bestemmingsplan te lezen dat het niet gaat lukken om alle gebouwen zelfvoorzienend te laten zijn als het gaat om energie. Citaat: "Resumerend: uit de verkenning blijkt dat de	In de Structuurvisie is aangegeven dat we voor de ontwikkeling van het terrein de volledige bandbreedte van varianten open houden. Daar hoort ook een variant bij met 5.000 woningen, omdat de behoefte aan nieuwe woningen in Groningen groot is. Of een verdergaande	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	realisatie van het Suikerfabriekterrein leidt tot een grote energievraag. De verwachting is dat in een duurzame energievoorziening kan worden voorzien. Of de gewenste energieneutraliteit kan worden bereikt is op dit moment nog niet bekend." Het lijkt het SBG daarom juist belangrijk om voor de variant van minder wooneenheden te kiezen waarbij juist wel die zelfvoorzienend gewaarborgd kan worden.	energieneutraliteit haalbaar is, ziet de gemeente met name als een vraag op het gebied van techniek en de betaalbaarheid van technieken, mede in relatie tot de betaalbaarheid van woningen.	
26	Gasunie Transport Service B.V.		
26.1 MER	In tabel 4.2 is vermeld dat de belemmeringenstrook 5 meter bedraagt. Dit moet 4 meter zijn.	De belemmeringenstrook dient inderdaad 4 meter te zijn. Dit is overeenkomstig al overgenomen in het bestemmingsplan.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
26.2 MER	De tekst in dit kader op bladzijde 46 (onder Belemmeringenstrook buisleidingen) dient hierop aangepast te worden.	De belemmeringenstrook dient inderdaad 4 meter te zijn. Dit is overeenkomstig al overgenomen in het bestemmingsplan.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
27			
MER	Indiener leest in het milieuraapport op pagina 87 dat het LPG tankstation zal verdwijnen. Graag hoort indiener hier meer over.	In de Structuurvisie transformeert op termijn bedrijventerrein Hoendiep Zuidzijde naar een woongebied. Bij de planuitwerking wordt daarbij dan ook de aanwezigheid van het LPG tankstation tegen het licht gehouden. Binnen de milieucontour van het LPG-station is woningbouw namelijk niet zonder meer toegestaan. In het MER is voor de milieueffecten	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		gekeken naar een scenario waarin het LPG-station is verdwenen.	
28			
28.1 SV	Een visie op het toekomstige gebruik van het overvloedig aanwezige Gemeentelijk Vaarwater en op het te realiseren nieuwe (vaar)water in de planvorming grotendeels ontbreekt.	<p>Onze visie op het water van het Hoendiep spreekt uit de beide bestemmingsplannen Openbaar Vaarwater 2019, dat geldt voor het water, en het bestemmingsplan voor het noordelijk deel van de Suikerzijde, dat voorziet in het gebruik van de zuidelijke oever van het Hoendiep. Het bestemmingsplan voor het openbaar vaarwater voorziet in bestemming van het huidige gebruik, hoofdzakelijk als vaarwater. Die functie, én de ligging pal aan een drukke weg beperken ook de alternatieve gebruiksmogelijkheden.</p> <p>Het bestemmingsplan voor de Suikerzijde voorziet in inrichting van de zuidelijke oever. De historische waterstructuur van het Hoendiep biedt goede mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteiten langs het water te verbeteren. Hier zetten we in op het verbeteren van de verblijfskwaliteit en het versterken van de relatie met het water. Dit doen we door bijvoorbeeld een aantrekkelijke nieuwe fiets- en wandelroute langs het Hoendiep te maken. Deels met een nieuwe natuurlijke oever en deels in een meer stedelijke context. Voor wat betreft de laatste zien wij een nadrukkelijke ontwerpopgave in samenhang met de tegenoverliggende oever van het bedrijventerrein Hoendiep Zuid.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
28.2 SV	<p>Het aanwezige water biedt veel kansen om voor zowel de recreatievaart als hoogwaardig wonen op het water in deze nieuwe wijk op een hoger plan te brengen. Het nu niet benoemen van deze mogelijkheden - zonder nader te preciseren - belemmert de uitvoering van voortschrijdend in en uitzicht in de toekomst en zijn dientengevolge onontbeerlijk om toekomstige planvorming in deze richting mogelijk te maken.</p>	<p>Veel van het water in en rond het plan ligt in de geluidscontour van de wegen Hoendiep en Westelijke Ringweg. Bovendien ligt de kade van het Hoendiep binnen de contouren van het bedrijventerrein Hoendiep of industrieterrein van Groningen-West/ Hoogkerk. Hoewel het de bedoeling is dat bedrijventerrein Hoendiep zuidzijde op termijn – conform de Structuurvisie – transformeert naar een woonbestemming, is de aanleg van nieuwe ligplaatsen voor woonschepen hier nu door de aanwezige bedrijvencontour niet mogelijk.</p> <p>Het water in het parkgebied van De Suikerzijde lijkt daarom de enige mogelijkheid te zijn om nieuwe ligplaatsen aan te leggen. De haalbaarheid van het maken van ligplaatsen in de waterpartij van het park zien wij als een integrale opgave. Wij willen dit de komende tijd nader onderzoeken en bekijken binnen de vele doelstellingen van het parkgebied.</p> <p>Voor meer informatie verwijzen we u naar de beantwoording van zienswijze 5.7.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
28.3 BP	<p>Waterwoningen zijn bij uitstek geschikt om zo goed als energie neutraal hoogwaardig wonen mogelijk te maken, dit sluit bovendien aan bij diverse andere initiatieven en ambitie's op dit vlak elders in de stad en benoemd in toekomstvisie's</p>	<p>Allereerst verwijzen wij naar het antwoord op zienswijze 28.2 waar het gaat om de mogelijkheid voor waterwoningen.</p> <p>Onze wens is om zoveel mogelijk energieneutraal te bouwen. Dat spreekt ook uit onze omgevingsvisie The Next City. Daarbij moeten wij wel zo realistisch zijn te wijzen op wat wij in de beantwoording van zienswijze 25 ook al hebben benoemd: het is ook een kwestie van techniek en de betaalbaarheid van technieken, mede in relatie tot de betaalbaarheid van woningen. Dat geldt ook voor waterwoningen. Daarbij moet ook worden</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>onderkend dat de energetische huishouding en de technieken die al dan niet kunnen worden toegepast, zullen variëren ten opzichte van woningen op het land, zowel in positieve als in negatieve zin.</p>	
28.4 BP	<p>Waterwoningen maken gebruik van rest ruimte en kosten dus geen vierkante meters en voegen juist vierkante meters toe aan de suikerzijde plannen en leveren dus geld op. 3- en 4- mogen m.i. dus niet ontbreken in dit stadium van de planvorming.</p>	<p>Wij verwijzen naar onze beantwoording van zienswijze 28.2.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
28.5 BP	<p>Varende monumenten/ Historische schepen bevinden zich in het Hoendiep in hun natuurlijke element en kunnen van toegevoegde waarde zijn op het gebied van beeldkwaliteit en historisch besef. Rond 100 jaar geleden was het Hoendiep de drukst bevaren vaarweg van Nederland!</p>	<p>Wij verwijzen naar onze beantwoording van zienswijze 28.2.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
28.6 BP	<p>Ook deze manier van waterwonen leent zich uitstekend voor zo goed als energie neutraal wonen d.m.v. Zonnepanelen en betrouwbare Warmtepomp systemen. 5- en 6- mogen m.i. dus ook niet ontbreken in dit stadium van de planvorming.</p>	<p>Allereerst verwijzen wij naar het antwoord op 28.3. Over warmtepompsystemen hebben wij in het antwoord op zienswijze 9.8 al geconstateerd dat we ons daarmee vooral richten op collectieve bodemwarmtesystemen.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
28.7 SV	<p>In het voorliggende stuk wordt het Hoendiep enige malen beoordeelt als een niet interessante recreatie vaarroute, dit is onjuist. In 2020 zijn er aanlegsteigers gerealiseerd in Hoogkerk, met name voor de kleinere recreatievaart. De Historische Haven Hoogkerk wordt komend voorjaar gerealiseerd en feestelijk geopend met de daarbij behorende vaarbewegingen. Het Museumschip EMMA van het Noordelijk Scheepvaart museum neemt met enige regelmaat het Hoendiep en het Aduarderdiep in haar programma op. De rondvaartboten van de firma Kool kunnen probleemloos vanaf de stad -Zuiderhaven - via het Hoendiep naar Hoogkerk varen - doorvaarthoogte 2.10 meter - dus ook de kleine</p>	<p>Over de belevingswaarde van de route kunnen de meningen natuurlijk verschillen. Vast staat echter dat de route Aduarderdiep-Groningen door de vaste brug bij de Westelijke Ringweg voor een aanmerkelijk deel van de pleziervaart niet als doorgaande route bevaarbaar is. En tevens is onmiskenbaar dat het kanaalgedeelte ter hoogte van het bedrijventerrein Hoendiep door de industriële uitstraling weinig schilderachtigs heeft. Maar we zijn het met u eens dat er ook zeker fraaie gedeeltes zijn. We houden in ieder geval rekening met scheepvaart over het Hoendiep, door ter ontsluiting van deelgebied</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	recreatievaart zo ook sloepen end. kunnen hier gebruik van maken. De Stichting Historische Haven Hoogkerk heeft dan ook als een van haar doelstellingen de revitalisatie van het Hoendiep / Aduarderdiep als vaarwater voor de recreatievaart. Het is schilderachtig varen door water met een gedenkwaardige geschiedenis. Een aanpassing lijkt mij óp zijn plaats.	noord beweegbare bruggen over het Hoendiep aan te leggen.	
28.8 BP	<p>Meer op het persoonlijke vlak maak ik mij zorgen over het woonperspectief voor de bewoners van Energieweg 1017 en 1019 die ten gevolge van de nieuw te bouwen brug over het Hoendiep zijn wegbestemd en nog steeds volledig in het duister tasten over hun woontoeekomst. Dit is onbehoorlijk m.i.</p> <p>Tevens betreur ik de teloorgang van weer drie ligplaatsen zonder uitzicht op compensatie, dit is in strijd met vigerend beleid. Compensatie zou dan ook mede onderdeel uit moeten maken van en financieel ten laste moeten komen van de huidige plannen.</p>	<p>Over deze ligplaatsen zijn wij in gesprek met de eigenaren van de woonboten. Wij proberen in goede orde te overleggen en een passende oplossing te vinden. In antwoord 8.3 zijn we overigens uitgebreid op ingegaan op de overgangperiode.</p> <p>In de toelichting bij het recentelijk vastgestelde bestemmingsplan Openbaar Vaarwater 2019 (paragraaf 2.3.2) hebben wij al geconstateerd dat er in de stad beperkte mogelijkheden zijn om nieuwe ligplaatsen te creëren. Meerstad biedt mogelijkheden voor wonen op het water en de Scandinavische Havens en de Gideonweg mogelijk op termijn. En daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden aan de zuidoever van het Eemskanaal ten oosten van de Berlagebrug en de noordwesthoek van de Suikerzijde. Op dat laatste zijn we hierboven in de beantwoording van zienswijze 28.2 al ingegaan.</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
28.9 BP	Tevens maak ik mij zorgen over de strijdigheid van de CO2 neutrale doelstellingen en het huidig gebruik van fossiele brandstoffen door de aanwezige woonschepen in het plangebied t.b.v. de verwarming van de woonschepen.	<p>In de algemene gebruiksregels van artikel 16.3.1 wordt “het toepassen van verwarmingsbronnen in gebouwen die gebruik maken van houtverbranding, waaronder begrepen pelletkachels” aangemerkt als strijdig gebruik.</p> <p>Voor zover er op deze 4 ligplaatsen sprake is van</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>Stookolie / hout en pellets zijn de meest gangbare brandstoffen in deze schepen, strijdig met de doelstellingen en verboden zo lees ik in het bestemmingsplan. Oplossing? Bovendien slechts een enkeling heeft een aardgas aansluiting en ook dat is ongewenst dan wel verboden? Is hierin voorzien? Of gaat hierin voorzien worden? Of gaan deze schepen op termijn ook wegbestemd worden?</p> <p>Ook de geplande openbare groene oevers plannen lijken mij in strijd met het huidige gebruik van het water en de deels in gebruik gegeven oevers conform het Bestemmingsplan Openbaar Vaarwater met name de aanwezigheid en het walgebruik van de adressen Energieweg 1013 en 1015 lijken mij de gewenste ontwikkelingen in de weg te zitten. Graag een eerlijk antwoord met perspectief op deze vraag.</p>	<p>gebouwen, vallen bestaande verwarmingsbronnen onder het overgangsrecht. De bewoners mogen deze blijven gebruiken, maar niet vervangen door een nieuwe houtverbrandingsinstallatie.</p> <p>Er staat overigens geen regel in dit bestemmingsplan die stookolie als brandstof verbiedt.</p> <p>Artikel 6.1 (onderdeel e) van de bestemming Groen-Park staat bergingen en voorzieningen voor een drijvende woning of woonschip gewoon toe. De bouw mogelijkheden zijn geregeld in artikel 6.3 onder e. Overigens vallen de ligplaatsen 1013 en 1015 niet in dit bestemmingsplan.</p>	
28.10 BP	<p>Niet alleen de wettelijke geluidsnormering maar ook de wettelijke toegestane fijnstof hoeveelheden dient mijn inziens betrokken te worden in de beoordeling of de vereiste minimale woon / leefkwaliteit wel gehaald wordt voor de bewoners van de aanwezige schepen om en nabij de nieuw te bouwen bruggen over het Hoendiep. De Gemeente heeft dit nauwkeurig onderzocht met name op het gebied van woonschepen die gezien hun lage ligging hier extra gevoelig voor zijn.</p>	<p>In de toelichting, in paragraaf 4.1.3. Luchtkwaliteit, is te lezen dat de fijnstofwaarden PM10 en PM2,5 voldoen aan de vereiste normen.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>
28.11 BP	<p>Het ontwerp bestemmingsplan Suikerzijde Noord stelt dat de omgeving ingrijpend gaat veranderen voor de huidige bewoners van het plangebied. Dit lijkt mij evident. Nautisch gezien worden mijn vaar mogelijkheden ernstig belemmert door de drie extra bruggen. De omgeving is nu een en al natuur en straalt rust uit,</p>	<p>Wij verwijzen u naar de beantwoording bij zienswijze 17.6.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>straks beton, stank, herrie, fijnstof en onrust. Zekerheid verandert in onzekerheid, rechtszekerheid verandert in rechtsonzekerheid, verkoopbaarheid verandert in onverkoopbaarheid of ernstige waardevermindering.</p> <p>Toekomst perspectief verandert in het tegenovergestelde te weten geen toekomst perspectief hier. De opstellers van dit bestemmingsplan hebben zich dat gerealiseerd, dat gecombineerd met bovenstaande lijkt mij het ook evident dat de Gemeente Groningen mij benadert om de planschade vast te stellen die e.e.a. teweeg heeft gebracht dan wel gaat brengen na het vaststellen van dit bestemmingsplan.</p>		
28.12 BP	<p>Uit pag. 78 8.1 c Voorlopige bestemming. en Pag.79 8.3.1. c Definitieve Bestemming. Concludeer ik dat er voorlopig nog drie ligplaatsen bestemd zijn aan de Energieweg en op termijn alle ligplaatsen worden weg bestemd op een na, ik neem aan Energieweg nr. 1025 ?</p> <p>Oftewel dat nr. 1013 tot en met 1023 zijn/ worden weg bestemd in dit bestemmingsplan? Als deze conclusie correct is dan wil ik bij deze graag aanspraak maken op de voorgenomen zorgvuldige communicatie. Zie Artikel 8 Water- Voorlopig, pag 52.</p> <p>De laatste alinea van 11- komt dan weer helder in beeld mag ik aannemen?</p>	Alleen de woonschepen op de nummers 1017, 1019, 1021 en de onbezette ligplaats 1023 vallen in dit bestemmingsplan. De ligplaatsen 1013 en 1015 blijven dus 'gewoon' onder het bestemmingsplan Openbaar Vaarwater 2019 vallen.	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken
29	Lidl		

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
29.1 BP	<p>Indiener exploiteert een supermarkt op de hoek van de Kotterstraat en de Zuiderweg in Hoogkerk. Bij gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden wenst zij deze te verplaatsen naar deelgebied noord van De Suikerzijde. Daarbij is van belang dat het Ontwerpplan voorziet in 12.500 m2 netto vloeroppervlak detailhandel, terwijl de behoefte daaraan niet is onderbouwd.</p> <p>Indien een nieuwe supermarkt niet het gevolg is van verplaatsing, maar van toetreding van een nieuwe partij, vreest indiener voor een distributief overaanbod met structurele (winkel)leegstand tot gevolg.</p>	<p>De verstedelijkingsopgave vraagt van de regio Groningen-Assen (RGA) om tot 2040 35.000 woningen en 28.000 banen te realiseren. Het grootste deel zal waarschijnlijk landen in de gemeente Groningen. Om de groei van werkgelegenheid ruimtelijk te faciliteren volgen we de ladder voor duurzame verstedelijking: dit betekent dat we onze groei ten eerste op willen vangen in bestaand stedelijk gebied door te verdichten.</p> <p>We transformeren huidige of voormalige bedrijventerreinen (geleidelijk) tot gemengde stedelijke gebieden met een mix van wonen, werken en voorzieningen. De Suikerzijde is aangemerkt als een ontwikkelzone. In de bijlage Aanvulling MER De Suikerzijde hebben we geschetst welke werkgelegenheid we voorzien en in het plan een plek willen geven. We gaan voor de gehele De Suikerzijde uit van 2.000 – 3.000 nieuwe banen met een ruimtebeslag van grofweg 50.000 – 70.000 m².</p> <p>Met het eerste bestemmingsplan maken we 750 woningen en 12.500 m2 aan commerciële en maatschappelijke voorzieningen. Dit gaat dus niet alleen over detailhandel (of supermarkten). Voor het begin van de ontwikkeling denken we met name aan bijvoorbeeld (basis)onderwijs met bewegingsonderwijs (sporthal), horeca en diensten gerelateerde werkgelegenheid.</p> <p>Paragraaf 3.3 zullen we op dit onderdeel aanvullen en verduidelijken.</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>In de toelichting van het BP wordt dit punt nader toegelicht in paragraaf 3.3.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
29.2 BP	<p>Met een omvang van 829 m2 winkelvloeroppervlak (wvo) voldoet de huidige Lidl-vestiging Hoogkerk niet meer aan de maatstaven van een moderne supermarkt. Nu het fysiek niet mogelijk is om uit te breiden, onder meer vanwege de omliggende (woon)bebouwing, is de huidige vestiging niet toekomstbestendig, zodat het wenselijk is deze te verplaatsen. Een voor de hand liggende nieuwe locatie betreft deelgebied noord van de Suikerzijde, waarop het Ontwerpplan ziet. Daarvoor zijn volgens indiener twee redenen van belang.</p> <p>In de eerste plaats volgt uit de Structuurvisie Detailhandel 2011-2020 voor Groningen dat kleinere supermarkten en winkelcentra te weinig perspectief hebben om op langere termijn goed te kunnen functioneren (p. 14). Zowel de incomplete als kleine wijkwinkelcentra als de kleine schaalgrootte van supermarkten worden in de Structuurvisie Detailhandel expliciet genoemd als knelpunten (p. 15). Ook in zijn algemeenheid is de tendens dat moderne supermarkten van voldoende omvang moeten zijn om aan de hedendaagse behoeften van klanten tegemoet te kunnen komen. Alleen op die manier wordt de functie van een supermarkt als trekker voor omliggende (detailhandels)functies, en daarmee het algemene voorzieningenniveau, behouden. Door een gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden is het voor Lidl alleen al daarom gewenst om haar vestiging te verplaatsen. Daarmee sluit Lidl aan op de in de Structuurvisie Detailhandel geformuleerde ambitie het supermarktaanbod te moderniseren door onder meer verplaatsing, zeker als dat aanbod ongunstig is gelegen (p. 42). Deze ambitie is ook als 'actie voor de komende jaren' opgenomen (p. 54).</p> <p>In de tweede plaats ligt verplaatsing voor de hand omdat daarmee al direct kan worden voorzien in een adequaat</p>	<p>We werken ondertussen aan nieuw beleid voor retail. In de op te stellen retailvisie willen we de uitgangspositie van de hele gemeente Groningen handhaven en verder versterken. Hiervoor hebben we in 2020 een koopstromenonderzoek uit laten voeren en de distributieve marktruimte in beeld gebracht per stadsdeel. Zie het Onderzoek Detailhandel (Bro, juni 2020).</p> <p>Het klopt dat op basis van dit onderzoek in Groningen-West op termijn uitbreidingsruimte ontstaat voor nieuwe dagelijkse detailhandelsvoorzieningen. Om deze groei op te vangen zijn we voornemens ruimte te bieden in het nieuwe ontwikkelgebied De Suikerzijde. Met dit bestemmingsplan lopen we ondertussen vooruit op de vertaling naar nieuw beleid in de vorm van een nieuwe visie op detailhandel. Deze nieuwe visie is helaas vertraagd door de huidige marktomstandigheden (corona), waardoor onze focus is komen te liggen op het in beeld brengen van de verwachte impact van corona op de detailhandelsmarkt, en het opstellen van een corona-herstelplan, waarin concrete maatregelen worden uitgewerkt om de economie een impuls te geven.</p> <p>Als (nieuwe) wijken groeien, moeten de voorzieningen meegroeien. Dat betekent dat we niet starten met winkelvoorzieningen in nieuwe gebieden (zoals De Suikerzijde), maar dat er voldoende lokale draagkracht moet zijn in de nieuwe wijk. Indien dit niet het geval is, ontstaat het risico dat geconcurrereerd wordt met</p>	De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
	<p>voorzieningenniveau in deelgebied noord, zonder dat daardoor een distributief overaanbod ontstaat. Uit het Onderzoek Detailhandel voor Groningen van juni 2020 (hierna: het Detailhandelsonderzoek) blijkt dat voor Stadsdeel West tot 2025 geen uitbreidingsruimte te verwachten is, dat in 2030 ongeveer 800 m2 ruimte ontstaat en pas in 2035 voldoende uitbreidingsruimte voor een volwaardige supermarkt wordt bereikt (p. 35 en 36). Door verplaatsing van een bestaande supermarkt is de kwantitatieve behoefte daaraan reeds gegeven, terwijl kwalitatief ook een duidelijke slag wordt geslagen door deelgebied noord van een moderne supermarkt te voorzien. Gelet hierop ligt het voor de hand juist bestaande marktpartijen - zoals Lidl - in eerste instantie de mogelijkheid te bieden een supermarkt in deelgebied noord te realiseren, in plaats van een nieuwe toetreder. Een nieuwe toetreder creëert immers een aanzienlijk distributief overaanbod van detailhandelsmetres, terwijl de hiervoor in de Structuurvisie Detailhandel genoemde en voor Lidl relevante knelpunten daarmee alleen maar worden vergroot. Dit heeft onherroepelijk gevolgen voor de winkelleegstand in Hoogkerk en heel Stadsdeel West.</p>	<p>bestaande voorzieningen in omliggende woongebieden. Indien een supermarkt verhuist vanuit het omliggende gebied van De Suikerzijde (zoals Hoogkerk), dan kan dit negatieve gevolgen hebben voor het voorzieningen niveau in die wijk of dorp. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging. We blijven vasthouden aan onze compacte stad met leefbare wijken en dorpen, het stimuleren gezond gedrag en met een goed voorzieningen niveau voor de dagelijkse boodschappen.</p>	
29.3 BP	<p>Indiener verzoekt om in overeenstemming met de Structuurvisie Detailhandel en het Detailhandelsonderzoek om eerst verplaatsing van bestaande partijen – in het bijzonder Lidl gelet op de gedateerde omvang – naar deelgebied noord te faciliteren, alvorens toetreding van een nieuwe partij toe te staan. Mogelijk zou dit ook als eis kunnen worden gesteld in het gemeentelijke beleid waaraan moet worden getoetst in het kader van een aanvraag omgevingsvergunning.</p>	<p>Wij verwijzen naar de beantwoording van zienswijze 29.2. Het vestigen van een supermarkt in De Suikerzijde, al dan niet als gevolg van het verplaatsen van een bestaande supermarkt, vraagt om een zorgvuldige (beleidsmatige) afweging.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
29.4 BP	<p>Indiener stelt dat in de plantoelichting weliswaar de behoefte aan de in het plangebied voorziene woningen (summierlijk) inzichtelijk is gemaakt, maar dat dat niet geldt voor de detailhandelsmeters.</p>	<p>Wij verwijzen naar de beantwoording van zienswijze 29.1. Zoals aangegeven betreft de 12.500 m² een breed pallet aan commerciële en maatschappelijke voorzieningen, als onderdeel van een veel grotere opgave voor De Suikerzijde. De behoefte aan detailhandel hebben we in 2020 specifiek onderzocht. Hieruit blijkt dat er ruimte is voor detailhandel op De Suikerzijde. Ook blijkt dat er op termijn (wanneer de wijk ver genoeg ontwikkeld is) ruimte is voor een supermarkt.</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>In de toelichting van het BP wordt dit punt nader toegelicht in paragraaf 3.3.</p>
29.5 BP	<p>Indiener onderkent dat de detailhandelfunctie in het Ontwerpplan niet ongeclusuleerd is toegestaan. Voor detailhandelsvestigingen met een nvo tot 500 m2 dient een melding te worden gedaan, terwijl detailhandelsvestigingen van grotere omvang (tot 1.500 m2) enkel zijn toegestaan als daarvoor middels een omgevingsvergunning planologische toestemming wordt gegeven. Aan verlening van die omgevingsvergunning is onder meer de voorwaarde verbonden dat deze de voorgenomen ontwikkeling passend moet zijn in 'het gemeentelijk beleid'. Het is echter onduidelijk wat met 'het gemeentelijk beleid' wordt bedoeld. Zo wordt deze voorwaarde niet beperkt tot bepaalde beleidsstukken of beleidsregels, en zelfs niet tot een bepaald sectoraal beleid. Het is dus ook niet duidelijk of bij vergunningverlening alsnog acht wordt geslagen op de gevolgen voor leegstand in bijvoorbeeld Hoogkerk. Indiener acht dit niet in overeenstemming met het in de Structuurvisie Detailhandel geformuleerde uitgangspunt dat heldere spelregels worden geformuleerd om zekerheid en perspectief te bieden (p. 5).</p>	<p>Voor de marktruimte voor onze dagelijkse en niet-dagelijkse (detailhandels)voorzieningen geldt ons detailhandelsbeleid. Dat is op dit moment de Structuurvisie Detailhandel uit 2011. Hierin doen we uitspraken over de verschillende wijkwinkelcentra, PDV-gebieden en binnenstad. In deze structuurvisie is op dit moment geen detailhandel toegestaan in De Suikerzijde, waarmee de komst van een supermarkt op De Suikerzijde (nog) niet gewenst is. Met het nieuwe beleid gaan wij dit voor De Suikerzijde ook nader vorm geven.</p> <p>Echter het artikel heeft niet alleen betrekking op detailhandel, maar op een groot aantal commerciële en maatschappelijke voorzieningen. Hierdoor wordt het koppelen aan concrete beleidsregels of -stukken niet praktisch werkbaar en zal de voorwaarde derhalve worden aangepast. Het is echter wel wenselijk dat bij ontwikkelingen in detailhandelsvoorzieningen, die een wijk</p>	<p>De zienswijze leidt tot aanpassing van de stukken</p> <p>De voorwaarden van de functie voor commerciële en maatschappelijke functies in de tabel van artikel 5.2.3 van het bestemmingsplan worden aangepast en aangevuld.</p>

Nr.	Inhoud zienswijze	standpunt burgemeester en wethouders	voorstel
		<p>overstijgende impact kunnen hebben, er een gedegen afwegen plaatsvindt. Het is namelijk noodzakelijk om dit voorzieningenniveau voor de gehele gemeente op peil te houden (hiervoor wordt ook verwezen naar de beantwoording bij zienswijze 29.2).</p> <p>Wij nemen in de regels voor detailhandel een 'als-bepaling' op (artikel 5.2.3, onder d). Als er op het moment van een aanvraag omgevingsvergunning beleidsregels gelden, dan dienen deze betrokken te worden bij de beoordeling van de aanvraag omgevingsvergunning. De verwachting is dat eind 2021 het nieuwe detailhandelsbeleid wordt vastgesteld.</p>	
29.6 BP	<p>Indiener gaat graag in gesprek met uw gemeente over de wijze waarop zij een duurzame en verantwoorde bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling van deze nieuwe, levendige stadswijk en het gehele stadsdeel Suikerzijde door verplaatsing van haar huidige vestiging in Hoogkerk.</p>	<p>Onze planning is dat er ruimte voor een supermarkt ontstaat rond 2025-2030. Tegen die tijd zullen we de mogelijkheden voor het vestigen van een supermarkt in De Suikerzijde verder gaan verkennen.</p>	<p>De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de stukken</p>